

Afbrot og Öryggi

**Viðhorf íbúa umdæmis
lögreglustjórans í Reykjavík**

Margrét Lilja Guðmundsdóttir

Rannveig Þórisdóttir

Borgarfræðasetur

**Lögreglustjórnin
í Reykjavík**

Formáli

Á vormánuðum 2001 sótti lögreglustjórinn í Reykjavík um styrk til Nýsköpunarsjóðs námsmanna til að framkvæma viðhorfskönnun meðal íbúa umdæmisins. Styrkur fékkst til verkefnisins og var Margrét Lilja Guðmundsdóttir MA nemandi í félagsfræði ráðin til þess í samstarfi við Rannveigu Þórisdóttur félagsfræðing við forvarna og fræðsludeild lögreglunnar í Reykjavík.

Auk lögreglunnar í Reykjavík og Nýsköpunarsjóðs námsmanna styrkja Borgarfræðasetur, Dómsmálaráðuneyti og Reykjavíkurborg verkefnið. Jafnframt kom Helgi Gunnlaugsson dósent við Háskóla Íslands að verkefninu en hann hefur áður gert sambærilegar athuganir á afstöðu Íslendinga til afbrota. Höfundar vilja þakka þeim og öðrum sem komið hafa að verkefninu enda hefði þessi rannsókn ekki geta orðið án þátttöku þeirra.

Inngangur

Lögreglan í Reykjavík hefur á síðustu árum lagt aukna áherslu á að bæta skilning sinn á stöðu mála innan umdæmisins og nýta þá þekkingu til að bæta löggæslu á svæðinu. Innan forvarna- og fræðsludeildar lögreglunnar hefur nokkur vinna verið lögð í að draga saman upplýsingar um tilkynnt afbrot en slíkar upplýsingar eru síðan nýttar til að auka skilning á dreifingu afbrota og áhrifum ytra umhverfis á tíðni þeirra. Þau gögn sem lögregla hefur aðgang að gefa ákveðnar vísbendingar um eðli afbrota, en erfitt er út frá þeim að meta tíðni afbrota í samfélaginu, viðhorf íbúa til lögreglu og mat íbúa á höfuðborgarsvæðinu á eigin öryggi. Þessi þekking er hins vegar ekki síður mikilvæg fyrir lögregluna svo hún geti nálgast hlutverk sitt þar sem þess er mest þörf.

Löng hefð er fyrir því að skoða viðhorf og reynslu af afbrotum, viðhorf til lögreglu og öryggistilfinningu. Til að mynda hefur British Home office framkvæmt slíkar kannanir reglulega frá 1982 (British Home office, 2001) og bandaríska dómsmálaráðuneytið hefur staðið fyrir rannsóknum (National Crime Victimization Survey, NCVS) frá árinu 1973 (U.S. Department of Justice, 2001). Þá hefur The International Crime Victim Survey (sjá m.a. í Aromaa og Heiskanen, 2000) verið framkvæmd í fjögur skipti frá árinu 1989, nú síðast árið 2000, í yfir 50 löndum.

Rannsóknir á viðbrögðum við afbrotum hafa gefið vísbendingar um að tíðni afbrota sé nokkuð meiri en gögn lögreglu gefa til kynna (Maguire, 1997; Skogan, 1984). Þannig benda rannsóknir í 15 Evrópulöndum auk Bandaríkjanna og Japan, til þess að um helmingur afbrota sé tilkynntur til lögreglu (van Kesteren, Mayhew og Nieuwbeerta, 2001). Þetta hlutfall er þó mismunandi eftir tegund afbrota þannig er til að mynda mjög lágt hlutfall kynferðisbrota tilkynnt til lögreglu (sjá m.a. Aromaa og Heiskanen, 2000), á meðan átta af hverju tíu innbrots og/eða þjófnaðarmálum eru tilkynnt (van Kesteren, Mayhew og Nieuwbeerta, 2001). Sömu rannsóknir hafa jafnframt bent til þess að þættir eins og reynsla af afbrotum, trú á getu lögreglu til að leysa úr málum og alvarleiki afbrotsins hafi áhrif á tíðni tilkynninga (van Dijk, 2000; van Kesteren, Mayhew og Nieuwbeerta, 2001)

Auk þess að skoða reynslu íbúa af afbrotum hafa rannsóknir beint sjónum að viðhorfum til þjónustu lögreglu. Þar hefur komið í ljós að 53% Dana eru mjög eða frekar ánægðir með það hvernig lögreglan leysir úr afbrotum í þeirra hverfi (van Dijk, 2000; van Kesteren, Mayhew og Nieuwebeerta, 2001) á móti 72% Finna (Aromaa og Heiskanen, 2000).

Rannsóknir á mati á eigin öryggi hafa bent til þess að ótti við afbrot nái til mun stærri hóps en þeirra sem hafa orðið fyrir afbrotum eða eiga eftir að verða fyrir þeim síðar á lífsleiðinni (Zedner, 1997) enda hafa mun fleiri þættir en afbrot áhrif á mat einstaklinga á eigin öryggi (sjá m.a. Balvig, 1990). Þannig virðist umhverfi sem ber merki vanhirðu og félagslegrar upplausnar geta ýtt undir ótta borgaranna (Lewis og Salem, 1986) þá sérstaklega í tengslum við fjölmiðla sem oft breiða út skelfingarastand af þessu tagi vegna meintra glæpa í samfélaginu (Cohen, 1980). Fréttaflutningur af afbrotum virðist því geta haft áhrif á ótta almennings við afbrot (Rosenbaum og Heath, 1990) ekki síst hvað varðar hugmyndir borgaranna um umfang og alvarleika afbrota í samfélaginu (sjá m.a. Roberts og Stalans, 1997 og Surette, 1992). Ótti við afbrot virðist einkum hrjá þá sem búa í þéttbýli (Ollenburger, 1981) og hefur einnig fundist í ríkari mæli meðal eldri borgara sem hafa þó að jafnaði minnsta reynslu af afbrotum (Clemente og Kleiman, 1976). Sumir fræðimenn draga þó í efa að eldri borgarar hræðist afbrot meira en aðrir (Ferraro, 1995).

Vegna þessara áhrifaþátta er misjafnt milli landa hversu margir segjast óöruggir á ferli að næturlagi í sínu hverfi. Þannig segjast um 16% Bandaríkjamanna og Svía og 18% Dana og Finna vera mjög eða frekar óöruggir á móti 35% Ástralía og Katalóníubúa og 34% Pólverja sem segja slíkt hið sama (van Kesteren, Mayhew, Nieuwebeerta, 2001). Hlutfallið lækkar hins vegar verulega þegar spurt er um öryggi á eigin heimili.

Nokkrar rannsóknir hafa verið gerðar á veruleika afbrota á Íslandi eins og hann blasir við almenningi. Þannig hefur mat á eigin öryggi verið skoðað (Helgi Gunnlaugsson, 1995;2000; Helgi Gunnlaugsson og Rannveig Þórisdóttir, 1999), viðhorf til lögreglu og reynsla af afbrotum (sjá m.a. Ágúst Mogensen, 1997; Erlendur Baldursson, 1981a, 1981b; Guðmundur Guðjónsson, Karl Steinar Valsson, Eiríkur Beck og Sigrún Jóhannesdóttir, 1995) og tíðni ofbeldisbrota í Reykjavík og vettvangur þeirra (Jón Óttar Ólafsson, 1999; Ríkislögreglustjórnin, 2001). Niðurstöður þessara rannsókna benda til

Þess að veruleiki afbrota á Íslandi sé að mörgu leyti í samræmi við erlendar rannsóknir á þessu sviði en vegna þess um hve fáar rannsóknir er að ræða er erfitt að fullyrða nokkuð um slíkt.

Með þessari rannsókn ræðst embætti lögreglustjórans í Reykjavík í fyrsta skiptið í það verkefni að kanna viðhorf íbúa til þjónustu lögreglu, reynslu þeirra af afbrotum, mat þeirra á eigin öryggi og viðhorf til refsinga. Þar sem um er að ræða töluvert aðra nálgun í könnuninni, m.a. hvað varðar úrtak og spurningar, er erfitt að bera niðurstöðurnar saman við fyrri rannsóknir. Einkum vegna þess að flestar þeirra ná annað hvort eingöngu til Reykjavíkur eða landsins í heild. Þar af leiðandi gefur allur samanburður sem nefndur er í þessari skýrslu eingöngu vísbendingar um þróun mála og stöðu hér á landi sem og erlendis.

Hér er leitast við að skoða veruleika afbrota innan umdæmis lögreglustjórans í Reykjavík og dýpka þannig skilning á því félagslega umhverfi sem afbrot eiga sér stað í. Niðurstöður byggja á könnun sem hringd var út af IMG Gallup sumarið 2001 og náði til íbúa umdæmis lögreglustjórans í Reykjavík á aldrinum 18 til 80 ára. Í þessari skýrslu er byrjað á því að kynna þær aðferðir sem notaðar voru, þátttakendur og úrvinnsluaðferðir. Þá er í þriðja hluta fjallað um viðhorf þátttakenda til lögreglu og reynslu þeirra af afbrotum, mat þeirra á eigin öryggi og viðhorf til afbrota og refsinga. Í fjórða hluta eru niðurstöður skoðaðar innan hvers hverfis fyrir sig. Þá er lögð áhersla á að skoða viðhorf til þjónustu lögreglu, öryggistilfinningu og reynslu af afbrotum. Í lokin eru niðurstöður dregnar saman og fjallað um gildi þeirra og hagnýtingu. Tíðnitöflur fyrir allar spurningar rannsóknarinnar er að finna í viðauka.

II. hluti

Aðferðir og gögn

Þessi rannsókn er unnin á vegum lögreglustjórans í Reykjavík í samstarfi við Nýsköpunarsjóð námsmanna, Borgarfræðasetur, Dómsmálaráðuneyti, Reykjavíkurborg og Helga Gunnlaugsson, lektor við Háskóla Íslands.

Gagna var aflað með spurningalistakönnun sem framkvæmd var af IMG-Gallup dagana 26. júní til 25. júlí 2001. Rannsóknin náði til 2700 einstaklinga á aldrinum 18-80 ára sem eiga lögheimili innan umdæmis lögreglustjórans í Reykjavík. Þegar úrtakið var dregið var tekið tillit til þess að í niðurstöðum rannsóknarinnar eru svör borin saman milli níu hverfa og var úrtak innan hvers hverfis um 300 einstaklingar.

Er spurningalistinn var hringdur út voru gögnin slegin beint inn í tölfraeðiforritið SPSS og eru allar niðurstöður unnar í því forriti. Hér er eingöngu skoðuð tíðnidreifing spurninganna og þær skoðaðar út frá bakgrunni þátttakenda. Leitast er við að gefa mynd af tengslum flestra bakgrunnsbreyta en tekið er fram hvort um er að ræða marktæk tengsl eða ekki¹. Til að gæta réttmætis í samanburði á upplýsingum milli hverfa eru gögnin vigtuð miðað við vægi þeirra í þýðinu².

Í fyrri hluta skýrslunnar er fjallað um heildarniðurstöður rannsóknarinnar en í seinni hlutanum er þeim skipt upp eftir hverfum. Hver hverfakafli byrjar á umfjöllun um viðhorf þátttakenda til þjónustu lögreglu í sínu hverfi, reynslu þeirra af afbrotum og að lokum er fjallað um öryggistilfinningu íbúa hverfisins. Í rannsókninni var spurt um þrjár tegundir afbrota (sjá spurningalista í viðauka) og fólk beðið að svara hvort það hefði orðið fyrir tilteknu afbroti. Til einföldunar og til að gera samanburðinn raunhæfari er í seinni hlutanum skoðað hversu hátt hlutfall þátttakenda hefur orðið fyrir einhverju af þessum þremur afbrotum og það borið saman við heildarniðurstöður. Í seinni hluta er jafnframt skoðað hlutfall tilkynntra afbrota og eru gögn frá lögreglu skoðuð til samanburðar. Um er

¹ Marktæk tengsl eru reiknuð út frá vikmörkum og er miðað við að 95% líkur séu á marktækum tengslum í þýði

² Fundinn er stuðull fyrir hvert hverfi miðað við formúluna $\frac{P * N}{n}$ þar sem P er hlutfall hverfis í þýði, N er heildarfjöldi svara í úrtaki og n er fjöldi svara innan hverfis

að ræða vettvang tilkynntra brota og er aðeins skoðað hlutfall þeirra brota þar sem vettvangur er þekktur. Gögn lögreglu eru unnin úr málaskrá og þarf að hafa nokkurn fyrirvara á þeim (Forvarna- og fræðsludeild, 2001).

Hverfaskipting

Umdæmi lögreglustjórans í Reykjavík var skipt upp í níu hverfi og er úrtak innan hvers hverfis 300 einstaklingar. Stuðst var við þá hverfaskiptingu sem unnið er með í málaskrá lögreglu sem og innan borgarkerfisins þannig að þar skapist einnig fullkominn samanburður við aðrar fyrirliggjandi upplýsingar.

Í töflu 1 má sjá þá hverfaskiptingu sem notast er við í niðurstöðum. Þar kemur fram að sjö hverfi eru innan Reykjavíkur, Seltjarnarnes telst eitt hverfi og Mosfellsbær, Kjalarnes og Kjós teljast eitt hverfi. Ekki er til nein ein rétt leið til að skipta svæðum upp og því eflaust hægt að færa rök með og á móti þessari skiptingu. Megin ástæðan fyrir því að þessi skipting er notuð er sú að gögn lögreglu er hægt að nálgast út frá sömu hverfum og því samanburður auðveldur.

Tafla 1. Hverfaskipting innan umdæmis lögreglustjórans í Reykjavík

Hverfi 1	Vesturbær (Gamli vesturbær og Vesturbær-syðri)
Hverfi 2	Austurbær (Austurbær, Norðurmýri og Hlíðar)
Hverfi 3	Norðurbær (Laugarnes, Laugarás og Heimar-vogar)
Hverfi 4	Suðurbær (Háaleiti, Bústaðarhverfi og Fossvogur)
Hverfi 5	Árbær (Ártúnsholt, Árbær og Selás)
Hverfi 6	Breiðholt (Breiðholt-Bakkar, efra-Breiðholt og Seljahverfi)
Hverfi 7	Grafarvogur (Hamrahv., Foldahv., Húsahv., Rimahv., Engjahv., Víkurhv., Borgarhv. og Staðahv.)
Hverfi 8	Seltjarnarnes
Hverfi 9	Mosfellsbær og Kjalarnes og Kjós

Þegar litið er til þess hvernig svarhlutfallið er innan einstakra hverfa (tafla 2) má sjá að nokkuð jöfn skipting er milli þeirra. Stærð hverfanna er hins vegar mismunandi og því þarf, eins og áður segir, að vigta gögnin miðað við vægi þeirra í þýðinu. Í töflu 2 má sjá þá stuðla sem vigtað var eftir.

Tafla 2. Svarhlutfall innan hverfa

Hverfi	Fjöldi	Prósenta	Vigtunarstuðull
Vesturbær	198	11,5	1,178864
Austurbær	203	11,7	1,405345
Norðurbær	194	11,2	0,983926
Suðurbær	173	10,0	1,199306
Árbær	182	10,5	0,6688
Breiðholt	179	10,4	1,767637
Grafarvogur	205	11,9	1,047521
Seltjarnarnes	197	11,4	0,336146
Mosfellsbær og Kjalarnes og Kjós	198	11,5	0,46194
Alls	1729	100,0	

Þátttakendur

Rannsóknin náði til 2700 einstaklinga sem búsettir eru í Reykjavík, Seltjarnarnesi, Mosfellsbæ, Kjalarnesi og í Kjós. Alls svöruðu 1729 einstaklingar könnuninni og þegar tekið hefur verið tillit til þeirra sem dragast frá úrtaki er nettó svarhlutfall rúmlega 67%. Um er að ræða ívið lægra svarhlutfall en oftast er miðað við í slíkum könnunum þar sem í flestum tilvikum er miðað við að 70% svarhlutfall teljist ásættanlegt. Þó hefur reynslan verið sú að erfitt er að ná svo háu svarhlutfalli þegar spurt er á höfuðborgarsvæðinu og hefur svarhlutfall niður í 65% talist ásættanlegt á því svæði. Þegar brottfallshópurinn er skoðaður kemur í ljós að ekki er um einn ákveðinn hóp að ræða heldur dreifis brottfallið jafnt milli hverfa og eftir aldri, kyni, menntun starfi og búsetu. Því er óhætt að líta svo á að 67% svarhlutfall sé ásættanlegt í þessari könnun.

Í töflu 3 má sjá aldur og kyn þátttakenda í rannsókninni. Konur voru tæplega 49% þátttakenda en aldursdreifing karla og kvenna var nokkuð svipuð. Hlutfallslega flestir þátttakendur voru á aldrinum 48 til 57 ára en fæstir á aldrinum 58 til 67 ára.

Tafla 3. Hlutfall karla og kvenna sem tóku þátt í rannsókninni, eftir aldri

	Karlar	Konur	Alls
18-22 ára	9,9	11,0	10,5
23-27 ára	10,5	11,5	11,0
28-32 ára	11,3	11,5	11,4
33-37 ára	12,4	13,1	12,7
38-42 ára	9,2	9,8	9,5
43-47 ára	10,1	9,1	9,6
48-57 ára	16,4	15,4	15,9
58-67 ára	9,9	7,2	8,5
68 ára og eldri	10,5	11,4	10,9

Bakgrunnsgreining. Eins og áður segir þá er í seinni hluta skýrslunnar fjallað um viðhorf til lögreglu og reynslu af afbrotum innan einstakra hverfaeininga umdæmisins. Því er vert að skoða hvort munur er á bakgrunnspáttum innan hverfanna og er það gert hér með kíкваðrat marktektarpróf. (chi-square).

Kynjaskipting var nokkuð jöfn milli hverfa. Þegar litið er á aldurskiptingu milli hverfa (tafla 4) kemur fram nokkur munur³ og voru íbúar á Seltjarnarnesi þeir elstu (meðaltal rúm 45 ár) en íbúar Grafarvogs þeir yngstu (meðaltal rúm 38 ár).

Tafla 4. Aldursskipting eftir hverfum.

	18-32 ára	33-48 ára	49-80 ára
Vesturbær	31,3	36,9	31,8
Austurbær	39,9	29,0	31,1
Norðurbær	37,2	24,6	38,2
Suðurbær	25,0	32,7	42,3
Árbær	35,5	33,9	30,6
Breiðholt	31,9	24,6	43,5
Grafarvogur	37,7	40,9	21,4
Seltjarnarnes	22,7	39,4	37,9
Mosfellsbær, Kjalarnes og Kjós	33,7	38,0	28,3

Menntun svarenda reyndist einnig ólík eftir hverfum⁴. Á Seltjarnarnesi er hlutfall háskólamenntaðra hæst en í Austurbæ, Árbæ og Grafarvogi er algengast að fólk hafi lokið framhaldsnámi. Í töflu 5 má sjá hlutfall menntunar eftir hverfum.

³ $\chi^2(16)=57,683$, $p<0,0001$

⁴ $\chi^2(24)=71,372$, $p<0,0001$

Tafla 5. Menntun eftir hverfum

	Grunnskóla- próf	Grunnskóla- próf og viðbót	Framhalds- skólapróf	Háskólapróf
Vesturbær	9,0	17,6	37,3	36,1
Austurbær	8,8	22,1	41,1	28,1
Norðurbær	15,7	24,1	38,2	22,0
Suðurbær	13,9	20,7	36,5	28,8
Árbær	12,3	30,3	40,2	17,2
Breiðholt	14,0	33,8	37,6	14,6
Grafarvogur	15,8	23,7	40,5	20,0
Seltjarnarnes	10,4	17,9	34,3	37,3
Mosfellsbær, Kjalarnes og Kjós	15,4	28,6	35,2	20,9

Tekjur voru mismiklar eftir hverfum⁵. Mánaðarlegum heildarráðstöfunartekjum heimilis var skipt í fjóra flokka til einföldunar. Í töflu 6 má sjá þessa skiptingu eftir hverfum. Hæsta hlutfall tekjuhárna fjölskyldna var í Suðurbæ og á Seltjarnarnesi, en hæsta hlutfall tekjulágra fjölskyldna var í Vestur- og Austurbæ.

Tafla 6. Hlutfall mánaðarlegra heildarráðstöfunartekna eftir hverfum

	0–250 þús.	250–399 þús.	400–549 þús.	Meira en 550 þús.
Vesturbær	35,8	26,5	18,6	19,1
Austurbær	35,2	32,8	20,2	11,9
Norðurbær	34,4	31,3	20,2	14,1
Suðurbær	21,3	27,6	30,5	20,7
Árbær	29,9	27,8	23,7	18,6
Breiðholt	34,4	34,4	17,4	13,8
Grafarvogur	18,3	43,9	23,8	14,0
Seltjarnarnes	20,8	27,1	31,3	20,8
Mosfellsbær, Kjalarnes og Kjós	25,3	37,3	22,7	14,7

⁵ $\chi^2(24)=54,326$, $p<0,0001$

Þegar starfstegund þátttakenda var skoðuð kom í ljós að hún var ólík eftir hverfum⁶ (sjá töflu 7). Þannig er hlutfall verkafólks og fólks í einföldum þjónustustörfum hæst í Breiðholti og Grafarvogi. Hæsta hlutfall þeirra sem falla undir flokkinn faglærðir iðnaðarmenn / sjómenn / bændur má finna í Mosfellsbæ, Kjalarnesi og Kjós. Þá eru flestir þeir sem vinna við skrifstofustörf og/eða við opinbera þjónustu búsettir í Árbæ eða Vesturbæ. Hæsta hlutfall stjórnenda / atvinnurekenda má finna í Grafarvoginum og nemar eru hlutfallslega flestir í Norðurbænum.

Tafla 7. Starfstegund greind eftir hverfum.

	Verkf./ einf. Þjón.störf	Iðn.m./ sjóm./bænd.	Skrifst.störf/ fagl. við opinb. þjón.	Stjórn./ atv.rek./ sérfr.	Nemar	Ekki í laun.starfi
Vesturbær	11,0	6,6	28,6	26,4	7,5	19,8
Austurbær	14,7	5,3	24,6	27,7	10,9	16,8
Norðurbær	18,0	8,2	18,6	21,9	13,1	20,2
Suðurbær	16,7	6,9	23,6	24,1	8,4	20,2
Árbær	13,6	11,9	28,8	28,0	5,9	11,9
Breiðholt	25,0	8,7	16,3	21,5	8,0	20,5
Grafarvogur	19,3	10,8	23,1	31,1	5,7	9,9
Seltjarnarnes	10,8	7,7	27,7	29,2	4,6	20,0
Mosfellsbær, Kjalarnes og Kjós	18,9	13,3	22,2	28,9	8,9	7,8

⁶ $\chi^2(40)=81,089$, $p<0,0001$

III. hluti

Viðhorf til lögreglu, reynsla af afbrotum og öryggiskennd meðal íbúa umdæmis lögreglustjórans í Reykjavík

Hér er fjallað um helstu viðhorf sem fram komu í rannsókninni miðað við umdæmið í heild. Byrjað er á því að fjalla um viðhorf til lögreglu og reynslu af afbrotum. Þá er fjallað um öryggiskennd bæði gagnvart eigin hverfi og miðborg Reykjavíkur. Að lokum er viðhorf íbúa til afbrota og refsinga skoðað. Eins og áður segir eru viðhorf og reynsla þátttakenda skoðuð eftir bakgrunni þeirra. Í þeirri umræðu er sérstaklega tekið fram ef um marktækan mun er að ræða milli hópa.

Viðhorf til lögreglu og reynsla af afbrotum

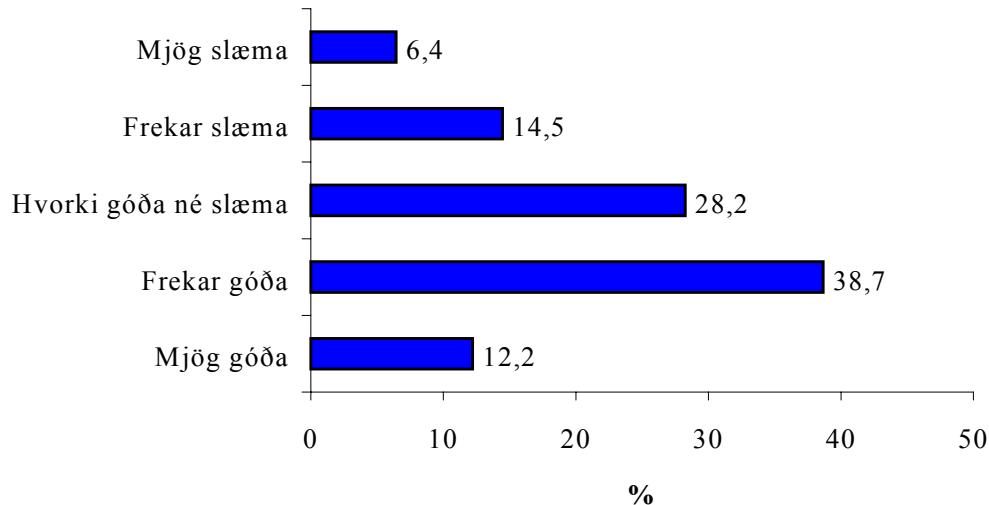
Þjónusta lögreglu

Þátttakendur voru spurðir nokkurra spurninga er snúa að viðhorfi til lögreglu og reynslu af afbrotum. Hér er fjallað um niðurstöður úr þessum spurningum. Fyrst eru viðhorf til þjónustu lögreglunnar rædd og þau skoðuð út frá bakgrunni þátttakenda. Þá er fjallað um reynslu af afbrotum og í framhaldinu eru sam-
skipti við lögreglu skoðuð.

Hversu góða eða slæma þjónustu telur þú að lögreglan veiti í þínu hverfi?

Svarhlutfall	Fjöldi	Hlutfall alls	Tóku afstöðu %
Mjög góða	163	9,4	12,2
Frekar góða	516	29,8	38,7
Hvorki góða né slæma	377	21,8	28,2
Frekar slæma	193	11,2	14,5
Mjög slæma	86	5,0	6,4
Alls	1335	77,2	100,0
Neitar	4	0,2	
Veit ekki	390	22,6	
Alls	1729	100,0	

Kannað var viðhorf til þjónustu lögreglu í því hverfi sem hver þátttakandi býr í. Eins og sjá má á mynd 1 töldu hlutfallslega flestir þeirra sem afstöðu tóku þjónustuna vera frekar góða (39%), 28% töldu hana hvorki góða né slæma og tæp 15% töldu hana frekar slæma. Rúmlega 12% þeirra sem tóku afstöðu sögðu þjónustuna mjög góða en á móti töldu rúmlega 6% hana vera mjög slæma.

Mynd 1. Hversu góða eða slæma þjónustu telur þú að lögreglan veiti í þínu hverfi?

Þegar svarhlutfall er skoðað vekur athygli að tæplega 23% aðspurðra segjast ekki vita hvort lögreglan í þeirra hverfi veiti góða eða slæma þjónustu. Þessi niðurstaða gefur vísbendingar um að annað hvort hafi nokkuð stór hópur engin samskipti við lögregluna eða þekki lítið til þeirra þjónustu sem hún veitir.

Ekki er munur á viðhorfum karla og kvenna til þeirrar þjónustu sem lögreglan veitir í þeirra hverfi. Hins vegar er veikur en þó marktækur munur á viðhorfi til þjónustu lögreglu eftir aldri þar sem yngri þátttakendurnir eru líklegri en þeir sem eldri eru til að telja þjónustu lögreglu mjög eða frekar slæma. Þá eru nemar síður ánægðir en verkafólk, faglærðir iðnaðarmenn, sjómenn, bændur og þeir sem ekki eru í launuðu starfi.

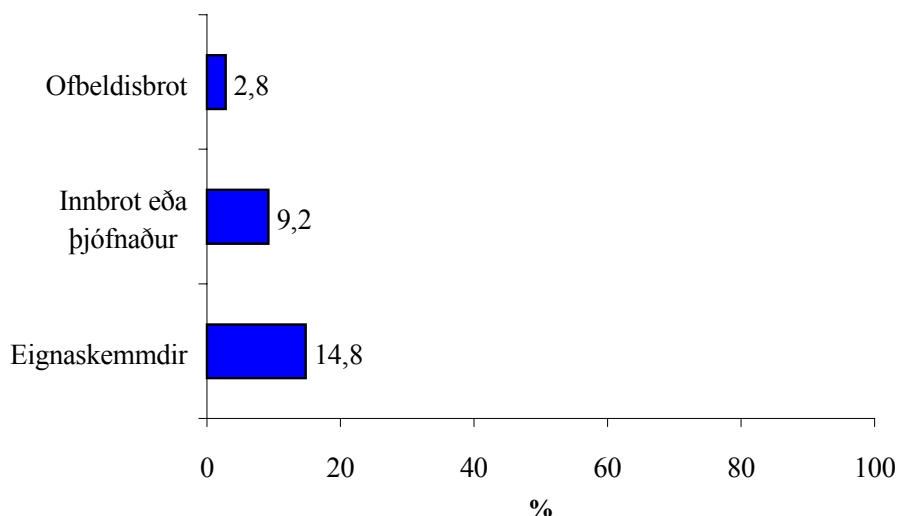
Eins og áður segir gat stór hópur þátttakenda ekki sagt til um viðhorf sitt til þeirrar þjónustu sem lögreglan veitir í því hverfi sem þeir eru búsettir í. Þetta viðhorf á helst við um þá sem hafa grunnskólamenntun, eru ekki í launuðu starfi og þá sem hafa lægstu launin.

Reynsla af afbrotum

Til að skoða reynslu af afbrotum var spurt út í reynslu af eignaskemmdum, innbroti eða þjófnaði og ofbeldisbrotum. Þar sem mjög fáir höfðu orðið fyrir eftirfarandi brotum verður ekki fjallað um bakgrunnspætti þeirra.

Varðst þú fyrir innbroti, þjófnaði, ofbeldisbroti eða eignaskemmdum á árinu 2000?									
	Eignask.			Innbr.			Ofb.		
	N	%	Afst.	N	%	Afst.	N	%	Afst.
Já	255	14,7	14,8	159	9,2	9,3	49	2,8	2,8
Nei	1470	85,0	85,2	1569	90,7	90,7	1680	97,2	92,7
Alls	1725		100	1728		100	1729		100
Neitar	2	0,1							
Veit ekki	2	0,1		1	0,1				
Alls	1729		100	1729		100	1729		100

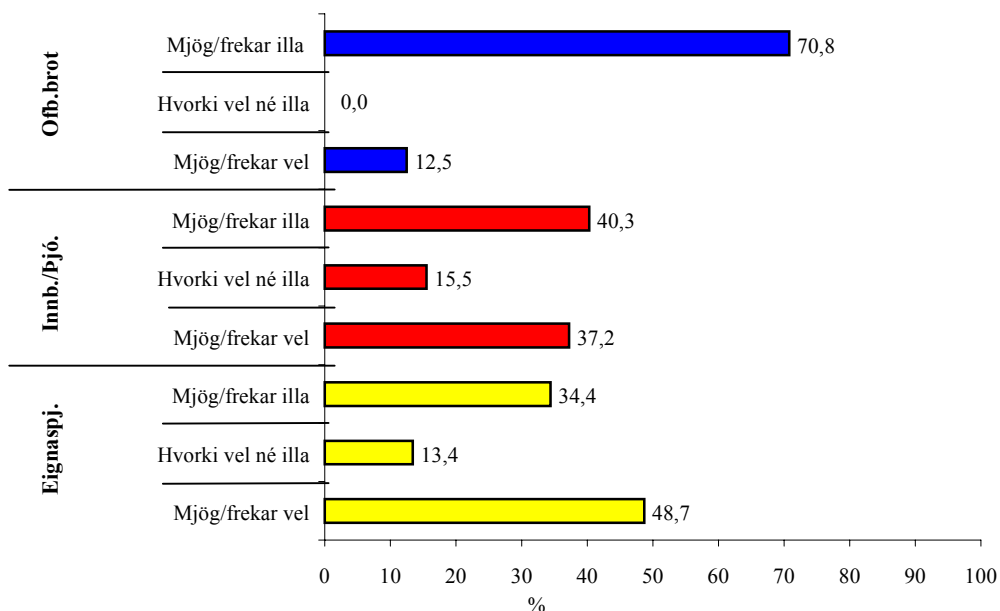
Mynd 2 sýnir hlutfall þeirra sem urðu fyrir innbroti eða þjófnaði, ofbeldisbroti eða eignaskemmdum á árinu 2000. Fram kemur að hlutfallslega flestir höfðu orðið einu sinni

Mynd 2. Hlutfall þeirra sem urðu fyrir ofbeldisbroti, innbroti eða þjófnaði eða eignaskemmdum árið 2000.

eða oftár fyrir eignaskemmdum eða tæplega 15% þátttakenda, 9% höfðu orðið fyrir innbroti eða þjófnaði og 3% fyrir ofbeldisbroti. Langtú flestir (81%) tilkynntu um innbrotið eða þjófnaðinn, en tæplega helmingur tilkynntu um ofbeldisbrotið (49%) og eignaskemmdirnar (47%).

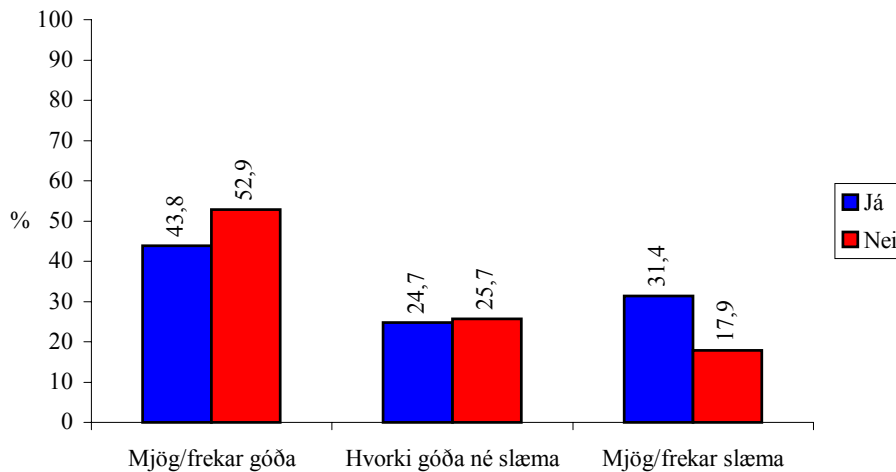
Af þeim sem gáfu upp ástæðu fyrir því að innbrotið eða þjófnaðurinn var ekki tilkynntur til lögreglu sögðu 21% það vera vegna þess að litlum verðmætum hefði verið stolið eða að þeir teldu það ekki borga sig að tilkynna brotið, þá sögðu 17% að þeir teldu það tilgangslaust að tilkynna brotið þar sem það væri ekki líklegt til árangurs og 14% sögðust ekki hafa tilkynnt brotið þar sem ekkert eignartjón varð eða engum eignum var stolið. Af þeim sem urðu fyrir ofbeldisbroti sögðust 36% ekki hafa tilkynnt það til lögreglu vegna þess að þeir teldu það tilgangslaust eða að þeir töldu ekki ástæðu til þess að kalla til lögreglu, 24% vegna þess að afleiðingar brotsins voru litlar og 8% vegna vantrúar á kerfið. Þá sögðu 38% þeirra sem urðu fyrir eignaskemmdum að þeir hefðu ekki tilkynnt brotið vegna vantrúar á að tilkynning hefði skilað árangri, 33% vegna þess að tjón var minniháttar og 8% vegna þess að þeir létu nægja að láta málið fara beint til tryggingafélagsins.

Mynd 3. Fannst þér lögreglan leysa vel eða illa úr málinu? Heildarhlutfall greint eftir tegundum brots.

Þeir sem sögðust hafa kært eignaskemmdir, innbrot eða þjófnað eða ofbeldisbrot á árinu 2000 voru jafnframt spurðir að því hvernig þeim fannst lögreglan leysa úr málinu. Mynd 3 sýnir viðhorf þeirra sem tóku afstöðu. Þar kemur fram að hlutfallslega flestir

þeirra sem urðu fyrir ofbeldisbroti (71%) töldu lögregluna leysa mjög eða frekar illa úr málinu og það sama átti við um 40% þeirra sem kærðu innbrot eða þjófnað á árinu. Hins vegar voru hlutfallslega flestir af þeim sem kært höfðu eignaskemmdir á árinu 2000 mjög eða frekar ánægðir með það hvernig lögreglan leysti úr þeirra málum. Þessi niðurstaða kemur ekki á óvart enda hefur eðli þeirra brota sem þátttakendur urðu fyrir líklega áhrif á viðhorf þeirra til starfa lögreglu.

Mynd 4. Hversu góða eða slæma þjónustu telur þú lögregluna veita í þínu hverfi, eftir því hvort þátttakandi varð fyrir innbroti, þjófnaði, eignaskemmdum eða ofbeldisbroti árið 2000

Í þessu sambandi er eðlilegt að skoða hvort munur er á viðhorfi þeirra sem urðu fyrir afbroti á árinu 2000 til þjónustu lögreglu í þeirra hverfi og þeirra sem ekki urðu fyrir afbroti. Þetta má sjá á mynd 4 þar sem fram kemur að þeir sem urðu fyrir innbroti, þjófnaði, eignaskemmdum eða ofbeldisbroti á árinu 2000 eru mun líklegri til að telja þá þjónustu sem lögreglan veitir í þeirra hverfi vera mjög eða frekar slæma eða 31,4% á móti tæplega 18% þeirra sem ekki urðu fyrir afbroti. Að sama skapi eru þeir sem ekki urðu fyrir afbroti marktækt líklegri til að telja þjónustuna mjög eða frekar góða eða tæplega 53% samanborið við 44% þeirra sem urðu fyrir afbroti.

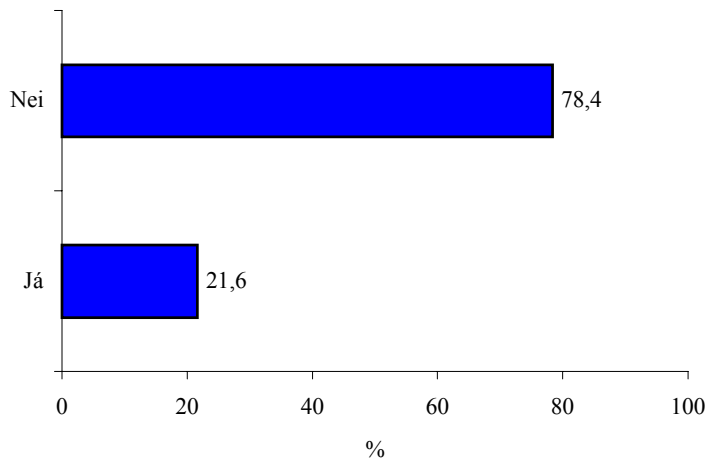
Önnur samskipti

Auk þess að spyrja um reynslu af afbrotum var spurt um önnur samskipti við lögreglu. Hér er fjallað um svör þátttakenda við þeirri spurningu.

Eins og sjá má á mynd 5 höfðu tæplega

22% þátttakenda samband við lögreglu af öðrum ástæðum en vegna innbrots eða þjófnaðar, ofbeldisbrots eða eignaskemmda. Tafla 8 sýnir helstu ástæður þessara samskipta. Þar kemur fram að tæplega 17% höfðu samband við lögreglu vegna hávaða eða ónæðis og 12% vegna áreksturs og 7% vegna umferðarlagabrota. 26% samskipta flokkast undir annað en þar eru helst um að ræða ýmiskonar tilkynningar til lögreglu.

Hafðir þú samband við lögreglu á árinu 2000 af öðrum ástæðum en nefndar voru hér á undan út af atviki sem átti sér stað?			
	Fjöldi	Alls (%)	Tóku afstöðu (%)
Já	372	21,5	21,6
Nei	1348	78,0	78,4
Alls	1720		100
Neitar	1	0,1	
Veit ekki	8	0,5	
Alls	1729	100	

Mynd 5. Hafðir þú samband við lögreglu á árinu 2000 af öðrum ástæðum en nefndar voru hér á undan út af atviki sem átti sér stað?

Tafla 8. Helstu ástæður þess að haft var samband við lögreglu

	Tóku afstöðu (%)
Árekstur	11,6
Tjón á bifreið	3,1
Tilkynna innbrot	3,4
Vegna hávaða/ónæðis	16,7
Vegna ölvaðs ökumanns/ölvunaraksturs	4
Þjófnaður	3,1
Fjölskylduástæður	0,8
Hraðakstur	2,5
Tilkynna bruna	3,4
Líkamsárás/ofbeldi	4
Læsti lykla inni í bíl	0,8
Vegna skemmdarverks	3,7
Slys	4,8
Vegna umferðalagabrots	6,8
Vegna ölvaðs manns á almannafæri	2
Grunsamlegar mannaferðir	0,8
Vegna atvinnu minnar	2,8
Annað	25,7
Alls	100

Mat á eigin öryggi

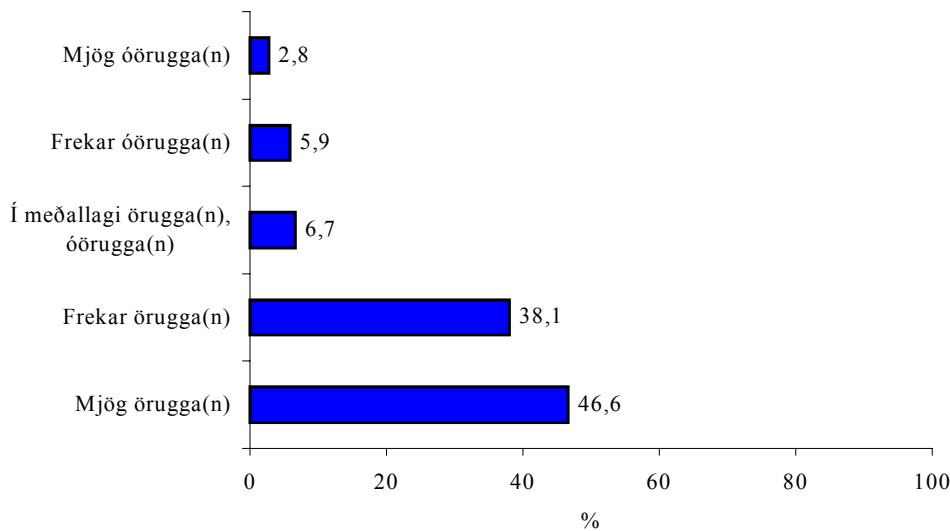
Hér er fjallað um mat þátttakenda á eigin öryggi gagnvart afbrotum. Annars vegar voru þátttakendur beðnir um að svara spurningum er lúta að öryggistilfinningu þeirra í eigin hverfi og hins vegar öryggistilfinningu í miðborg Reykjavíkur. Niðurstöður eru skoðaðar út frá bakgrunni þátttakenda til að fá gleggri mynd af þáttum sem hafa áhrif á matið.

Öryggistilfinning í eigin hverfi

Ef byrjað er á að skoða niðurstöður fyrir spurningar er snúa að öryggistilfinningu þátttakenda í sínu eigin hverfi má sjá á mynd 6 að mikill meirihluti þeirra sem tóku afstöðu, eða tæp 85%, töldu sig vera mjög eða frekar örugga eina á gangi í sínu hverfi eftir miðnætti á móti rúmum 8% þeirra sem telja sig vera mjög eða fremur óörugga í sínu eigin hverfi.

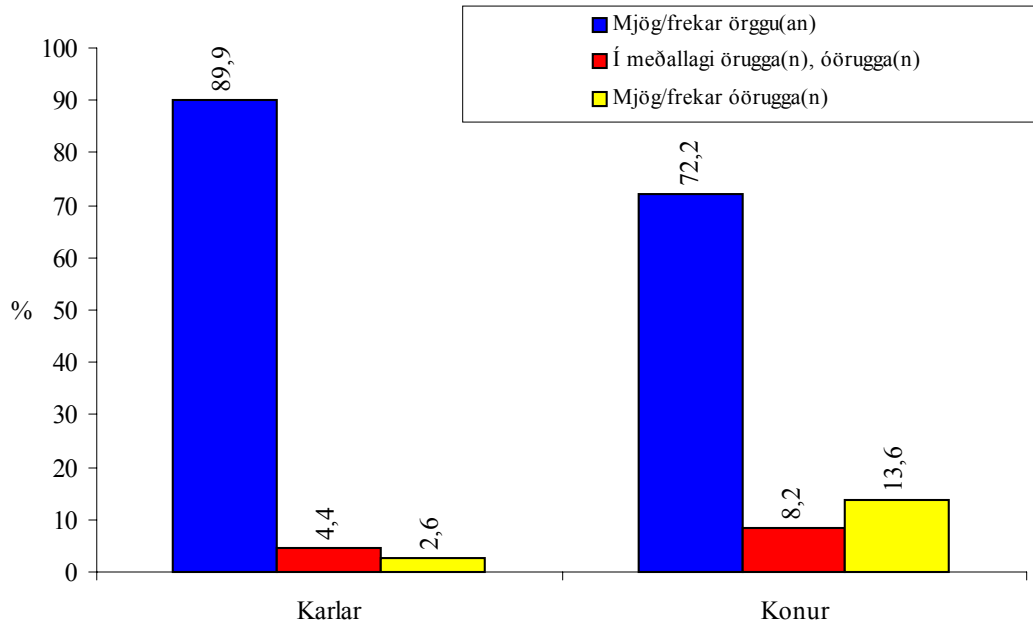
Hversu örugga(n) eða óörugga(n) telur þú þig vera eina(n) á gangi eftir miðnætti í þínu hverfi?

	Fjöldi	Hlutfall	Tóku afstöðu (%)
Mjög örugga(n)	769	44,5	46,6
Frekar örugga(n)	628	36,3	38,1
Í meðallagi örugga(n), óörugga(n)	110	6,4	6,7
Frekar óörugga(n)	97	5,6	5,9
Mjög óörugga(n)	46	2,7	2,8
Alls	1650	95,4	100,0
Miðborgin er mitt hverfi	34	2,0	
Veit ekki	45	2,6	
Alls	1729	100,0	

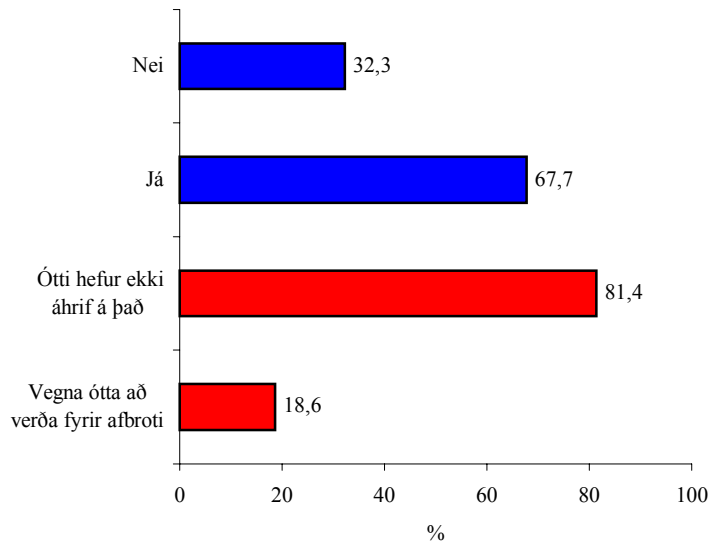
Mynd 6. Hversu örugga(n) eða óörugga(n) telur þú þig vera eina(n) á gangi eftir miðnætti í þínu hverfi?

Þegar litið er á hvernig svörunin greinist eftir bakgrunnspáttum kemur allstaðar fram að mikill meirihluti telur sig vera öruggan í sínu eigin hverfi óháð bakgrunni. Það er þó athygliverð niðurstaða sem kemur fram á mynd 7, en þar má sjá að umtalsvert fleiri konur en karlar telja sig vera mjög/frekar óörugga í sínu eigin hverfi og er sá munur marktækur. Eins kemur fram ef niðurstöðurnar eru skoðaðar eftir aldri þátttakenda að þeir sem eru í elsta aldursflokki eru líklegri til að finnast þeir óöruggir í sínu hverfi en þeir sem yngri eru.

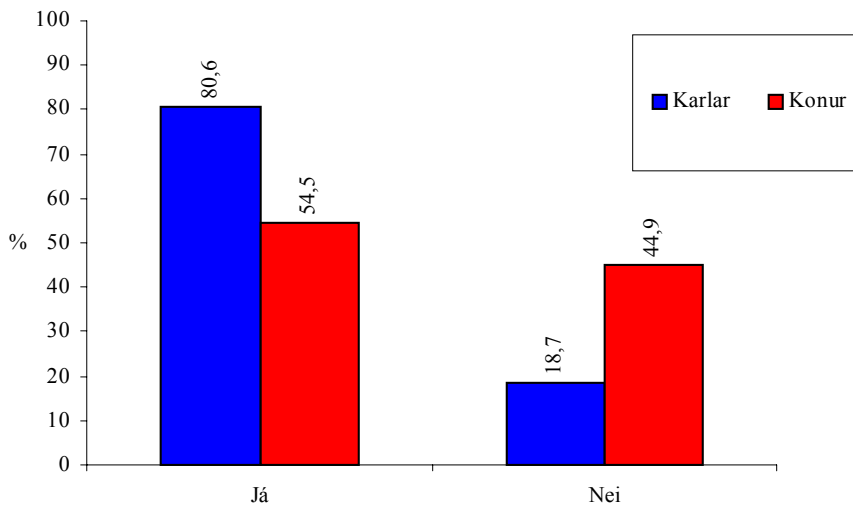
Mynd 7. Hversu örugga(n) eða óörugga(n) telur þú þig vera eina(n) á gangi eftir miðnætti í þínu hverfi – greint eftir kyni þátttakenda

Til að skoða mat á eigin öryggi nánar voru þátttakendur spurðir út í það hvort þeir hefðu á síðastliðnum 12 mánuðum verið einir á gangi eftir miðnætti í sínu hverfi. Þeir sem svöruðu þeirri spurningu neitandi voru síðan spurðir hvort ótti við að verða fyrir afbroti hefði áhrif þar á. Flestir íbúanna, eða rúm 68% höfðu verið einir á gangi eftir miðnætti í sínu hverfi. Rúmlega 32% svarenda eða 554 svöruðu því til að þeir hefðu ekki verið einir að gangi að næturlagi (mynd 8). Þessir 554 einstaklingar voru því næst spurðir hvort ótti við að verða fyrir afbroti hefði áhrif á að þeir hefðu ekki verið einir á gangi eftir miðnætti í sínu hverfi. Af þeim 513 einstaklingum sem svöruðu þessari spurningu sögðu 18,6% að ótti við afbrot hefði þar áhrif á, en mikill meirihluti, rúmlega 80% sögðu ótta við afbrot ekki hafa áhrif. Þegar þetta hlutfall er skoðað miðað við heild þá sögðu 5,5% af þátttakendum að ótti við afbrot hefði áhrif á það að þeir hefðu ekki verið einir á gangi eftir miðnætti í sínu hverfi.

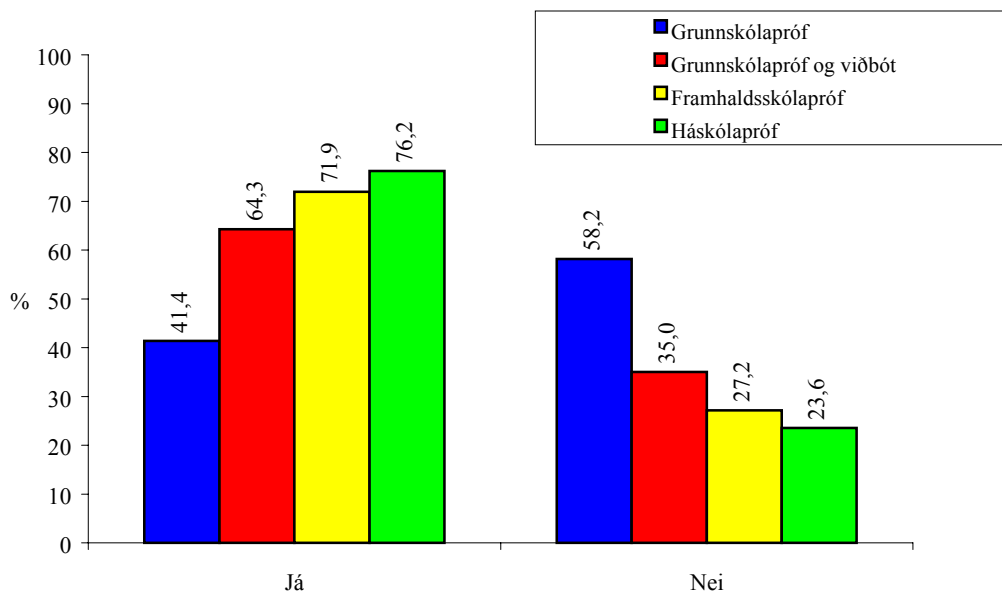

Mynd 8. Þegar litið er til síðustu 12 mánaða, hefur þú verið ein/n á gangi eftir miðnætti í þínu hverfi? - Er það vegna ótta við að verða fyrir afbroti eða hefur ótti ekki áhrif á það?

Þegar skoðað er hvort þátttakendur hafi verið einir á gangi eftir miðnætti í sínu hverfi eftir bakgrunnspáttum kemur í ljós að marktækt fleiri karlar en konur eru á ferli í sínu hverfi eftir miðnætti. Á mynd 9 má sjá að munurinn er töluverður, þar sem rétt rúmlega helmingur kvenna segist hafa verið á ferli eftir miðnætti í sínu hverfi á móti ríflega 80% karla. Þá er einnig um að ræða marktækan mun á milli aldurshópa, þar sem þeir einstaklingar sem eru í aldursflokknum 49-80 ára eru mun ólíklegri en þeir sem yngri eru til að vera einir á ferli eftir miðnætti.

Mynd 9. Þegar litið er til síðustu 12 mánaða, hefur þú verið ein/n á gangi eftir miðnætti í þínu hverfi? Greint eftir kynferði.

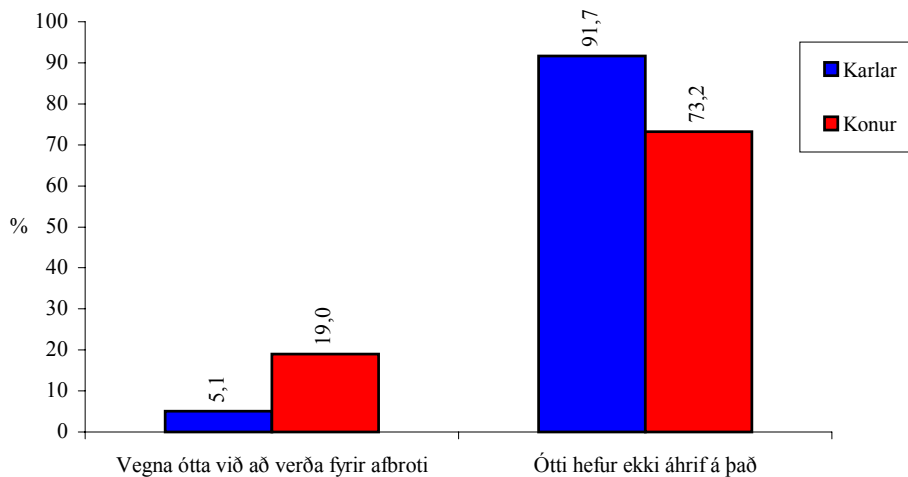

Mynd 10. Þegar litið er til síðustu 12 mánaða, hefur þú verið ein/n á gangi eftir miðnætti í þínu hverfi? Greint eftir menntun.

Ef litið er á hvernig svarhlutfallið greinist eftir menntunarstigi þátttakenda (mynd10) vekur athygli hversu áberandi minna þátttakendur með grunnskólapróf sem lokanám eru einir á ferli í sínu hverfi eftir miðnætti.

Eins og gefur að skilja geta verið ýmsar ástæður fyrir því að fólk er ekki á ferli eftir miðnætti. Því er fróðlegt að skoða í beinu framhaldi hvort ótti við að verða fyrir afbroti hafi áhrif á að fólk sé ekki á ferli eitt eftir miðnætti.

Þegar sú spurning er greind eftir kyni (mynd 11) kemur í ljós að mikill meirihluti karla (91,7%) og kvenna (73,2%) telur ótta ekki hafa áhrif þar á. Enga síður telja 19% kvenna að ótti við afbrot komi í veg fyrir að þær séu einar á ferli eftir miðnætti í sínu hverfi.

Mynd 11. Er það vegna ótta við að verða fyrir afbroti eða hefur ótti ekki áhrif á það?

Greint eftir kyni

Sem fyrr eru það frekar þeir sem eldri eru, ekki í launuðu starfi og hafa lægstu tekjurnar sem einna helst nefna ótta við að verða fyrir afbroti sem skýringu á því að þeir eru ekki einir á ferli eftir miðnætti í sínu hverfi.

Öryggistilfinning í miðborg Reykjavíkur

Eins og fyrr segir voru þátttakendur bæði spurðir út í öryggistilfinningu í sínu eigin hverfi og í miðborg Reykjavíkur. Eins og sjá má í töflu yfir svarhlutfall þá tóku 1520 einstaklingar afstöðu til þessarar spurningar og töldu 31% þátttakenda sig vera mjög eða frekar örugga í

miðborginni á móti tæpum 59% sem sögðust vera mjög eða frekar óöruggir þar einir á gangi eftir miðnætti. Það er því augljóst að hvað við kemur öryggis- tilfinningu þátttakenda í miðborginni er allt annað upp á teningnum en hvað varðar öryggis- tilfinningu þeirra í sínu eigin hverfi.

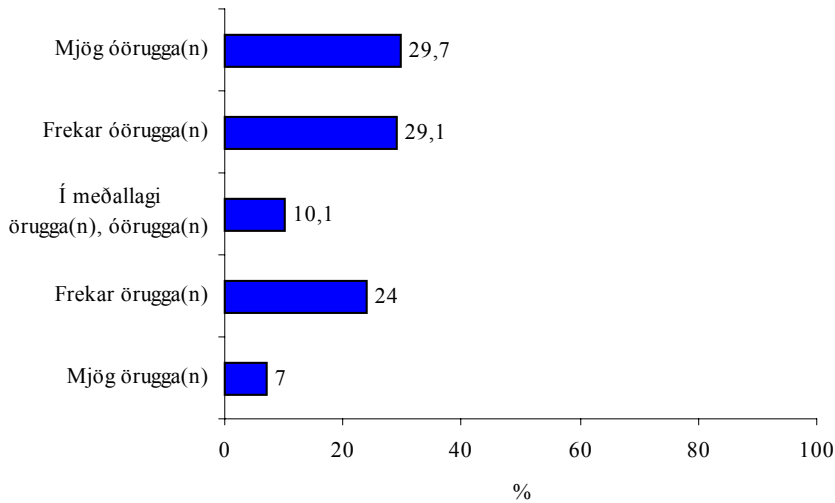
Athygli vekur að 204 þátttakendur svöruðu

Hversu örugga(n) eða óörugga(n) telur þú þig vera eina(n) á gangi eftir miðnætti í miðborg Reykjavíkur

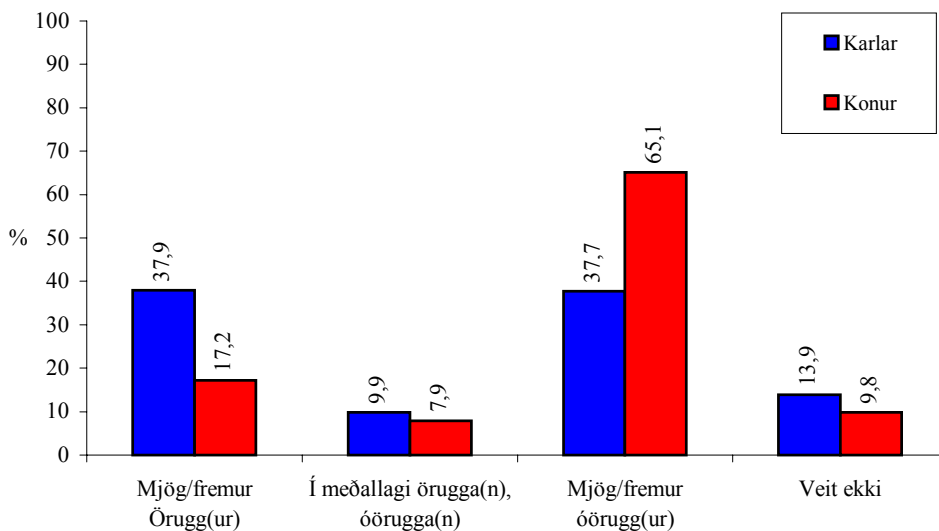
	Fjöldi	Hlutfall	Tóku afstöðu (%)
Mjög örugga(n)	107	6,2	7,0
Frekar örugga(n)	365	21,1	24,0
Í meðallagi örugga(n), óörugga(n)	153	8,8	10,1
Frekar óörugga(n)	443	25,6	29,1
Mjög óörugga(n)	452	26,1	29,7
Alls	1520	87,9	100,0
Neitar	5	,3	
Veit ekki	204	11,8	
Alls	1729	100,0	

spurningunni á þann veg að þeir vissu ekki hvort þeir væru öruggir eða óöruggir einir að gangi eftir miðnætti í miðborg Reykjavíkur (sjá töflu yfir svarhlutfall).

Ef litið er á þessa spurningu greinda út frá kyni kemur fram að konur eru marktækt líklegri til að telja sig vera óöruggar en karlar. Mynd 13 sýnir glögglega þennan mikla mun sem er á milli kynja.

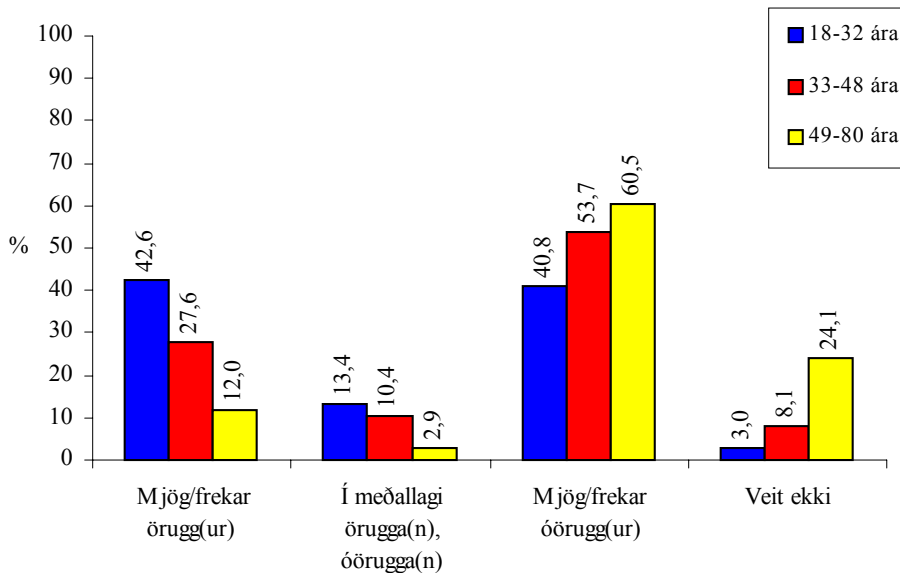

Mynd 12. Hversu öruggan) eða óörugga(n) telur þú þig vera eina(n) á gangi eftir miðnætti í miðborg Reykjavíkur.

Mynd 13. Hversu örugga(n) eða óörugga(n) telur þú þig vera eina/n á gangi eftir miðnætti í miðborg Reykjavíkur? Greint eftir kyni.

Þegar spurningin er skoðuð út frá aldri kemur fram (mynd 14) að því eldri sem þátttakendurnir eru því mun líklegra er að þeir telji sig vera mjög eða frekar óörugga eina á ferli í miðborginni eftir miðnætti.

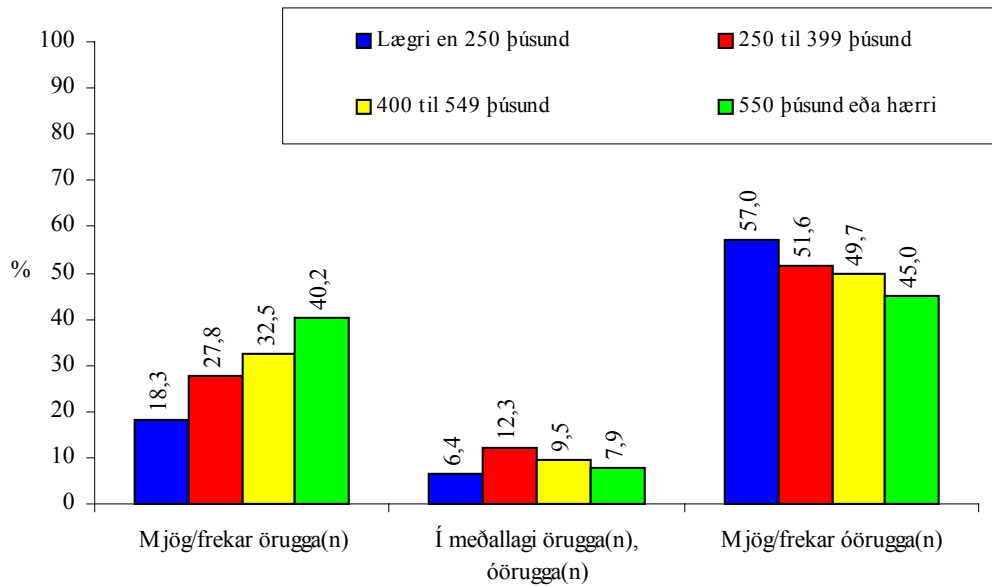

Mynd 14. Hversu örugga(n) eða óörugga(n) telur þú þig vera eina/n á gangi eftir miðnætti í miðborg Reykjavíkur? Greint eftir aldri.

Það er marktækur munur milli aldurshópa þegar skoðaðar eru niðurstöður þeirra sem segjast vera mjög eða frekar örugga og eins þeirra sem telja sig vera mjög eða frekar óörugga. Langstærsti hópurinn sem segist ekki vita hvort hann sé öruggur eða óöruggur fellur undir aldursflokkinn 49-80 ára.

Ef niðurstöðurnar eru greindar eftir menntun kemur í ljós að marktækt fleiri einstaklingar með grunnskólapróf telja sig vera mjög eða frekar óörugga í samanburði við hina menntunarflokkana. Þátttakendur með framhalds- og háskólapróf virðast vera einna öruggastir um og rétt yfir 30%.

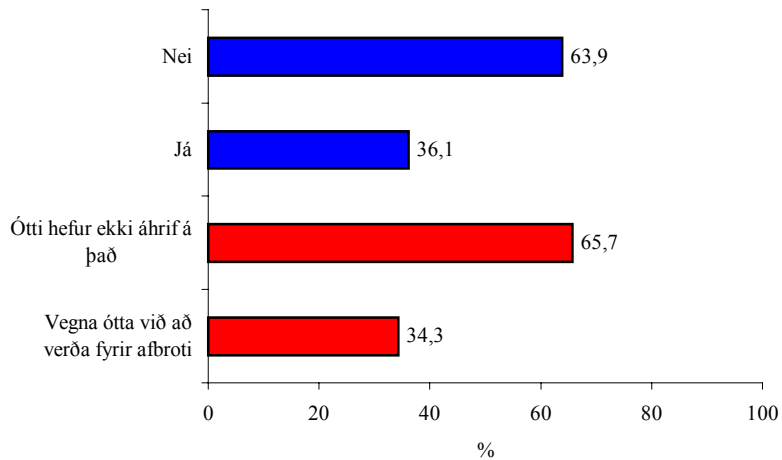
Þegar mat á öryggi í miðborg Reykjavíkur er skoðað eftir starfi vekur athygli að nemendur skera sig töluvert út úr þar sem 46% þeirra telja sig vera mjög eða frekar örugga í miðborg Reykjavíkur. Að sama skapi skera þátttakendur sig úr sem ekki eru í launuðu starfi en í þann flokk falla mikið til ellilífeyriþegar, einungis 8% þeirra telja sig vera örugga í miðborginni.

Mynd 15. Hversu örugga(n) eða óörugga(n) telur þú þig vera eina/n á gangi eftir miðnætti í miðborg Reykjavíkur? Greint eftir tekjum.

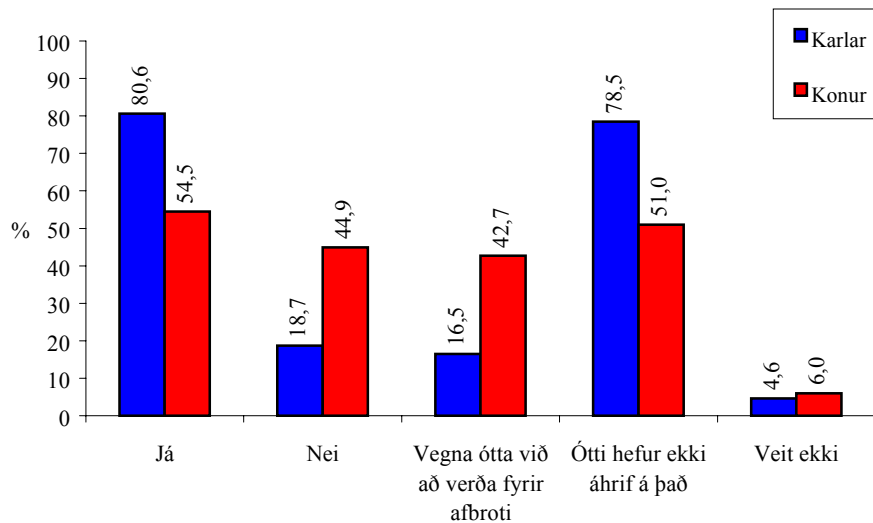
Það er einnig athyglivert að skoða öryggistilfinningu svarenda í miðborginni eftir tekjum. Nokkurs konar tröppugangur kemur fram, þar sem þeir með lægstu tekjurnar telja sig marktækt óöruggari en þeir tekjuhæstu (mynd15).

Líkt og í spurningunum er vörðuðu öryggi eða óöryggi fólks í sínu hverfi sem greint er frá hér að framan, voru þátttakendur inntir eftir því hvort þeir hefðu verið einir á ferli eftir miðnætti í miðborg Reykjavíkur (mynd 16). Af þeim sem tóku afstöðu svöruðu hlutfallslega flestir þeirri spurningu neitandi (63,9%) og þar af sögðu rúm 34% þeirra það stafa af ótta við að verða fyrir afbroti eða tæplega helmingi fleiri en nefndu það sem mögulega skýringu við mat á eigin öryggi í sínu hverfi. Þegar þetta hlutfall er skoðað miðað við heild kemur í ljós að 20,4% íbúa umdæmisins segir ótta við afbrot hafa áhrif á að þeir séu ekki einir á gangi í miðborg Reykjavíkur eftir miðnætti.

Mynd 16. Þegar litið er til síðustu 12 mánaða, hefur þú verið ein/einn á gangi eftir miðnætti í miðborg Reykjavíkur? og Er það vegna ótta við að verða fyrir afbroti eða hefur ótti ekki áhrif á það?

Sé þessi niðurstaða skoðuð með tilliti til bakgrunnspátta svarenda kemur fram sama mynstur og í hverfaspurningunum (mynd 17).

Mynd 17. Þegar litið er til síðustu 12 mánaða, hefur þú verið ein/einn á gangi eftir miðnætti í miðborg Reykjavíkur? Og er það vegna ótta við að verða fyrir afbroti eða hefur ótti ekki áhrif á það? Greint eftir kyni.

Eins og sjá má eru karlar (80,6%) marktækt mun líklegri en konur (54,4%) til að vera einir á gangi eftir miðnætti í miðborg Reykjavíkur (mynd17). Að sama skapi telja konur (42,7%) mun frekar en karlar (16,5) að ástæðuna sé að finna í ótta við að verða fyrir afbroti og er sá munur marktækur.

Þegar litið er til annarra bakgrunnspáttta út frá því hvort þátttakendur hafi verið einir á gangi eftir miðnætti í miðborginni kemur sama mynstur fram og í hverfaspurningunni. Þeir sem eldri eru, eru ekki í launuðu starfi og hafa eingöngu grunnskólamenntun er ólíklegri til að vera á ferli eftir miðnætti í miðborg Reykjavíkur.

Hvað varðar spurninguna um hvort ótti við afbrot sé ástæða þess að fólk er ekki eitt á gangi eftir miðnætti í miðborginni eru það eins og áður segir frekar konur en karlar sem nefna það sem skýringu. Athygli vekur að ekki er unnt að greina marktækan mun á milli mismunandi aldursflokka í því sambandi, en í öllum þremur flokkunum eru það rétt rúmlega 30% sem telja að ótti við afbrot hafi þar áhrif. Sé menntun þátttakendanna skoðuð kemur fram marktækur munur á milli þeirra sem hafa grunnskólamenntun og annarra menntunarflokka, en 38% þeirra sem hafa eingöngu grunnskólamenntun segja

ótti við afbrot vera ástæðuna fyrir því að þeir eru ekki á ferli einir eftir miðnætti í miðborg Reykjavíkur.

Hvað varðar greiningu eftir störfum þátttakenda, þá skera hóparnir iðnaðarmenn/sjómenn/bændur (76,9) og stjórnendur/atvinnurekendur (74,2) sig úr, sem segja að ótti við að verða fyrir afbrotum hafi ekki áhrif á að þeir séu einir á gangi eftir miðnætti í höfuðborginni.

Athygli vekur að þegar öryggistilfinning þeirra sem lentu í afbroti árið 2000 er borin saman við þá sem ekki urðu fyrir afbroti þá kemur í ljós að ekki er marktækur munur á öryggistilfinningu þessara tveggja hópa. Þetta á bæði við um öryggistilfinningu í eigin hverfi og í miðborg Reykjavíkur.

Viðhorf til afbrota og refsinga

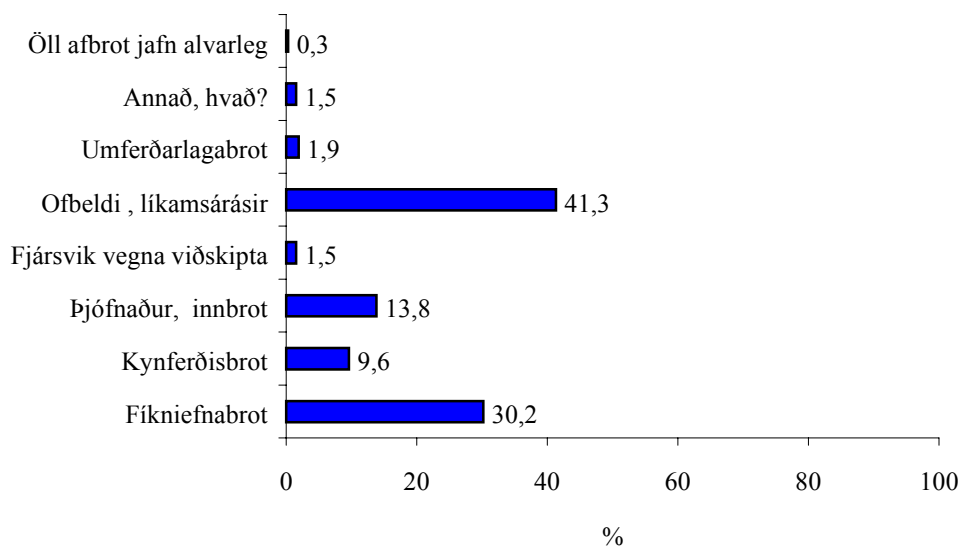
Hér er fjallað um þær spurningar sem snúa að viðhorfum til afbrota og refsinga. Flestar þessara spurninga eru byggðar á fyrri rannsóknum Helga Gunnlaugssonar dósents við Háskóla Íslands og taka mið að því að hægt sé að skoða þróun og breytingar á viðhorfum.

Hvaða afbrot er mesta vandamálið

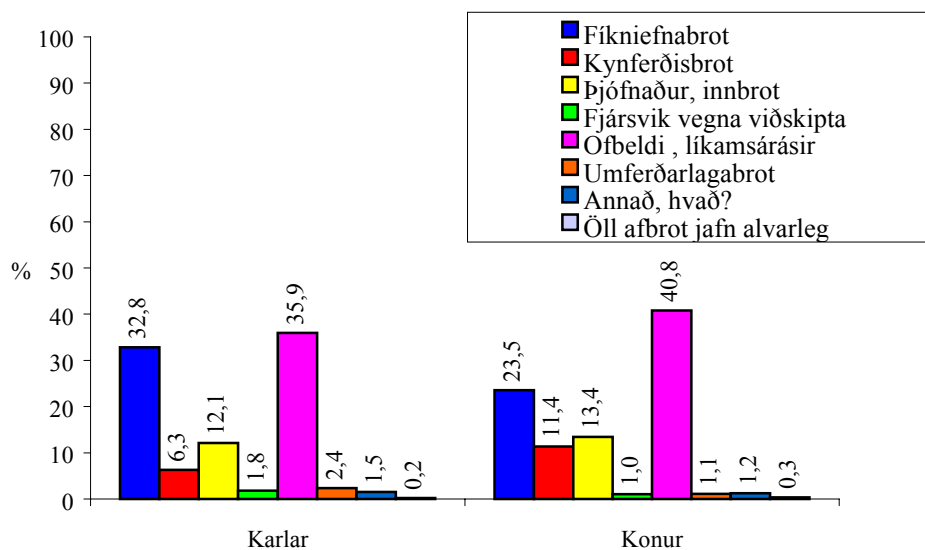
Þátttakendur voru spurðir að því hvaða afbrot þeir teldu vera alvarlegast hér á landi. Spurt var opið, þannig að þátttakendum voru ekki gefnar upp neinar tegundir afbrota til að velja á milli. Þau afbrot sem flestir nefndu falla undir flokkinn ofbeldi / líkamsárásir, en alls nefndu 664 einstaklingar, eða rúm 41% af þeim sem tóku afstöðu, þau afbrot sem mesta vandamálið. Þar á eftir koma fíkniefnabrotin (30,2%). Þegar svarhlutfall er skoðað má einnig sjá að 118 einstaklingar, eða tæp 7% svarenda vissu ekki hvaða afbrot þeim þættu alvarlegust. Mynd 18 sýnir hlutfall þeirra sem tóku afstöðu til spurningarinnar.

Hvaða afbrot telur þú mesta vandamálið á Íslandi

	Fjöldi	Hlutfall	Tóku afstöðu (%)
Fíkniefnabrot	485	28,1	30,2
Kynferðisbrot	154	8,9	9,6
Þjófnaður, innbrot	221	12,8	13,8
Fjársvik vegna viðskipta	24	1,4	1,5
Ofbeldi, líkamsárásir	664	38,4	41,3
Umferðarlagabrot	30	1,7	1,9
Annað, hvað?	24	1,4	1,5
Öll afbrot jafn alvarleg	5	,3	,3
Alls	1607	92,9	100,0
Neitar	4	,2	
Veit ekki	118	6,8	
Alls	1729	100,0	

Mynd 18. Hvaða afbrot telur þú mesta vandamálið á Íslandi?

Mynd 19. Hvaða afbrot telur þú mesta vandamálið á Íslandi? Greint eftir kyni.

Mynd 19 sýnir afstöðu þátttakenda greinda eftir kyni. Marktækt fleiri karlar (32,8%) en konur (23,5%) telja fíkniefnabrot vera mesta vandamálið hér á landi og að sama skapi er marktækur munur á milli karla (35,9) og kvenna (40,8) hvað varðar ofbeldisbrotin. Þá

er einnig að finna mikinn mun á milli kynjanna hvað varðar kynferðisbrot, þar sem marktækt fleiri konur telja það mesta vandamálið.

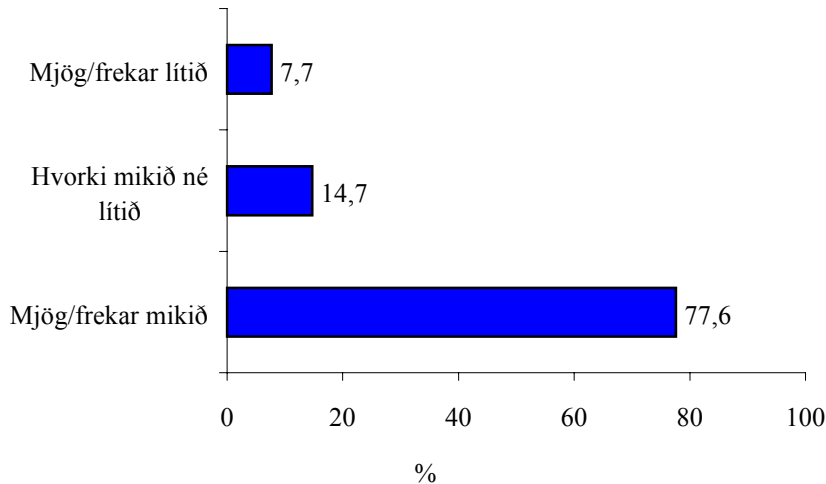
Þegar lítið er til viðhorfa til þess hvaða brot teljast mesta vandamálið á Íslandi kemur í ljós að veikur en marktækur munur er á milli yngsta og elsta aldurshópsins hvað varðar þá sem telja ofbeldis og líkamsárásir vera alvarlegasta vandamálið á Íslandi. Á hinn bóginn eru þeir sem eru 32 ára og yngri mun líklegri en aðrir til að telja kynferðisbrot vera alvarlegasta vandamálið.

Afbrot mikið eða lítið vandamál á Íslandi

Kannað var hversu mikið vandamál þátttakendur telja afbrot vera á Íslandi. Eins og sjá má á mynd 20 taldi yfirgnæfandi meirihluti svarenda afbrot mjög eða frekar mikið vandamál hér á landi. Af þeim sem tóku afstöðu segja 1304 einstaklingar, eða tæp 78% að afbrot séu mjög eða frekar mikið vandamál. Einungis tæp 8% telja afbrot vera mjög eða frekar lítið vandamál á Íslandi.

Telur þú að afbrot sé mikið eða lítið vandamál á Íslandi?

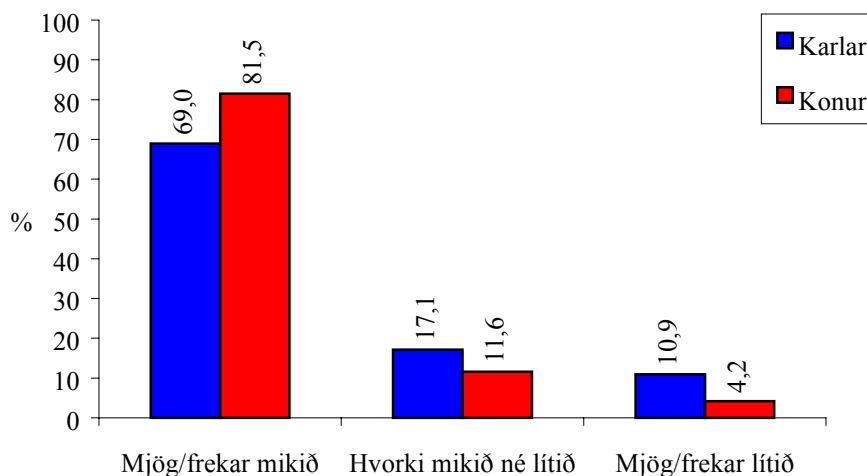
	Fjöldi	Hlutfall	Tóku afstöðu(%)
Mjög mikið	521	30,1	31,0
Frekar mikið	783	45,3	46,6
Hvorki mikið né lítið	247	14,3	14,7
Frekar lítið	114	6,6	6,8
Mjög lítið	15	,9	,9
Alls	1680	97,2	100,0
Neitar	4	,2	
Veit ekki	45	2,6	
Veit ekki	45	2,6	
Alls	1729	100,0	

Mynd 20. Telur þú að afbrot sé mikið eða lítið vandamál á Íslandi?

Ef þessar niðurstöður er greindar eftir kyni (mynd 21) kemur í ljós marktækur munur á milli karla og kvenna. Þó svo mikill meirihluti þeirra sem tóku afstöðu telji að afbrot sé mjög eða frekar mikið vandamál á Íslandi.

Ekki er um að ræða mikinn mun á milli aldurshópanna, þó sker aldurshópurinn 49-80 ára sig nokkuð úr en tæp 84% þeirra sem tóku afstöðu innan hópsins telja afbrot vera mjög eða frekar mikið vandamál hér á landi, á móti 69,2% þeirra sem eru 18-32 ára og 73% þeirra sem eru á bilinu 33-48 ára.

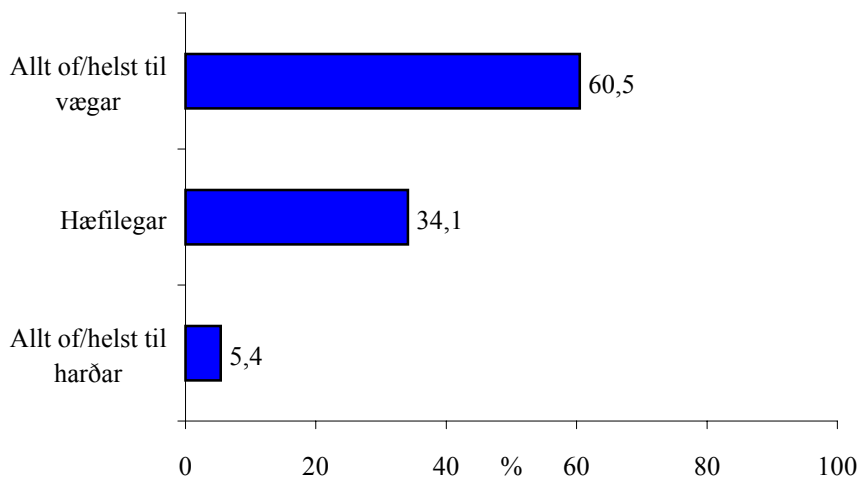
Mynd 21. Telur þú að afbrot sé mikið eða lítið vandamál á Íslandi? Greint eftir kyni.

Viðhorf til refsinga

Þátttakendur voru spurðir út í viðhorf til refsinga í fíkniefna-málum. Eins og sjá má á mynd 22 taldi meirihluti þeirra sem tóku afstöðu (60,5%) refsingar fyrir fíkniefnabrot vera allt of eða heldur vægar hér á landi á móti einungis 5,4% sem töldu þær allt of eða heldur harðar. Rúmlega 34% þátt-takenda töldu refsingar í fíkniefnabrotum vera hæfilegar.

Telur þú að refsingar hér á landi fyrir fíkniefnabrot séu of harðar, of vægar eða hæfilegar?

	Fjöldi	Hlutfall	Tóku afstöðu (%)
Allt of harðar	35	2,0	2,2
Heldur harðar	50	2,9	3,2
Hæfilegar	530	30,7	34,1
Heldur vægar	387	22,4	24,9
Allt of vægar	554	32,0	35,6
Alls	1556	90,0	100,0
Neitar	14	,8	
Veit ekki	159	9,2	
Alls	1729	100,0	

Mynd 22. Telur þú að refsingar hér á landi fyrir fíkniefnabrot séu of harðar, of vægar eða hæfilegar?

Viðhorf til dauðarefsingar

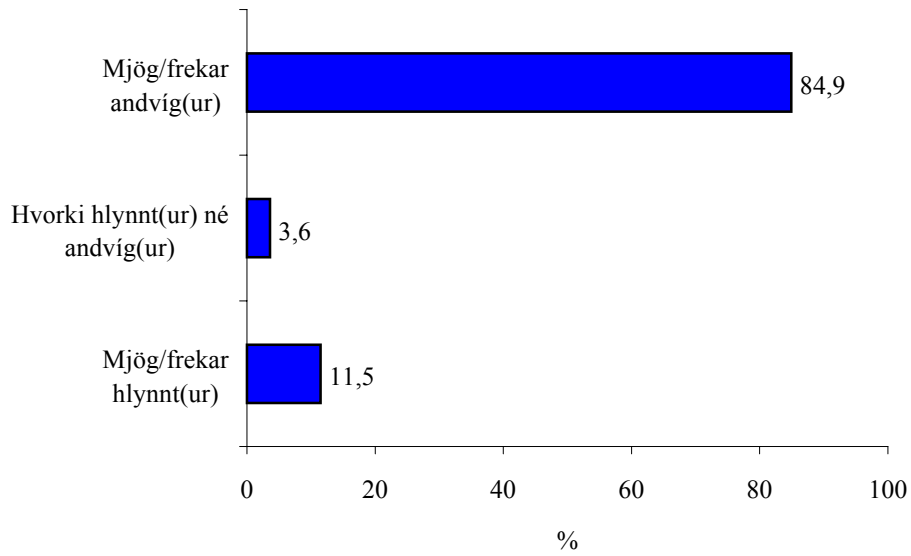
Mynd 23 sýnir hlutfall þeirra sem tóku afstöðu til spurningarinnar um viðhorf til dauðarefsingar. Fram kemur að yfirgnæfandi meirihluti segist vera mjög eða frekar andvígur þeim, eða tæp 85%.

Athygli vekur að 187 einstaklingar, eða 11,5% segjast vera mjög eða frekar fylgjandi dauðarefsingum við alvarlegum glæpum.

Ert þú hlynnt(ur) eða andvíg(ur) því að Íslendingar taki upp dauðarefsingu við alvarlegum glæpum, eins og morði að yfirlögðu ráði?

	Fjöldi	Hlutfall	Tóku afstöðu (%)
Mjög hlynnt(ur)	85	4,9	5,2
Frekar hlynnt(ur)	102	5,9	6,3
Hvorki hlynnt(ur) né andvíg(ur)	58	3,4	3,6
Frekar andvíg(ur)	318	18,4	19,5
Mjög andvíg(ur)	1066	61,7	65,4
Alls	1629	94,2	100,0
Neitar	23	1,3	
Veit ekki	77	4,5	
Alls	1729	100,0	

Ekki kemur fram marktækur munur á milli kynja eða aldurshópa. Ef litið er til menntunar þeirra sem tóku afstöðu kemur í ljós að fólk með háskólamenntun er marktækt líklegra til að vera mjög andvíg dauðarefsingum eða rúm 90%, meirihluti fólks í hinum menntunarflokkunum er þó einnig mjög andvíg (á bilinu 72-79%).

Mynd 23. Ert þú hlynnt(ur) eða andvíg(ur) því að Íslendingar taki upp dauðarefsingu við alvarlegum glæpum, eins og morði að yfirlögðu ráði?

IV. hluti

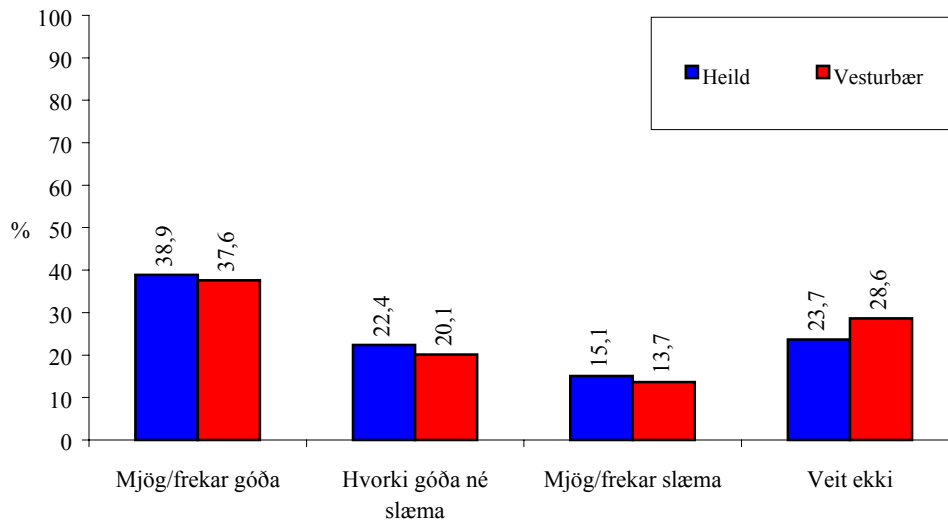
Viðhorf innan hverfa umdæmisins

Í eftirfarandi kafla verður fjallað um helstu niðurstöður rannsóknarinnar eftir hverfum (sjá viðauka). Í byrjun hvers kafla er stutt umfjöllun um hverfið, hversu margir íbúar eru innan þess og hve margir þeirra eru á aldrinum 18–80 ára (Hagstofa Íslands, 2001), en það er sá aldursflokkur sem spurningarkönnunin náði til.

Í hverjum hverfakafla er umfjöllun um viðhorf þátttakenda til þjónustu lögreglu í sínu hverfi, hlutfall þeirra sem urðu fyrir innbroti, þjófnaði, eignaskemmdum eða ofbeldisbroti, hlutfall tilkynntra brota í hverfinu og mat á eigin öryggi innan hverfisins.

Vesturbær

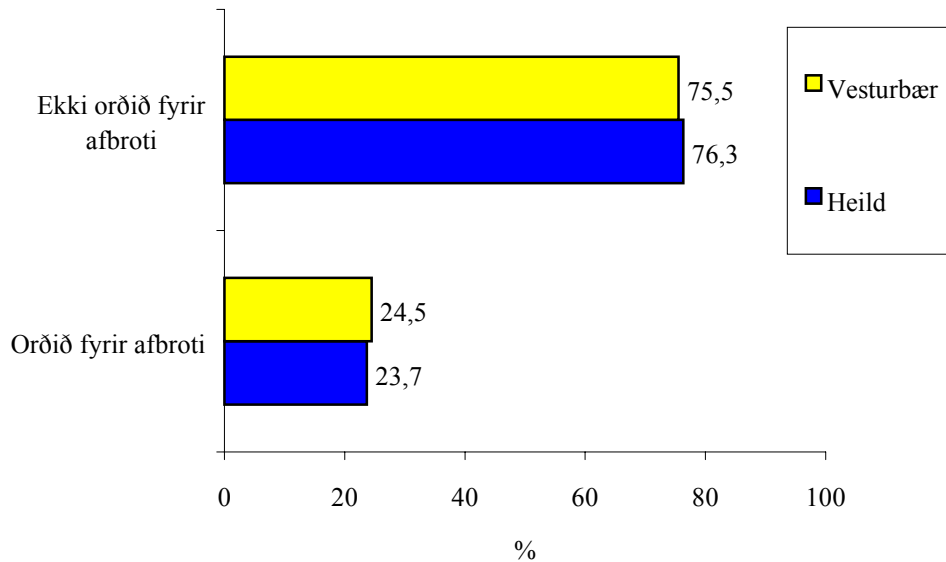
Vesturbærinn samanstendur af hverfi 1.1, gamla vesturbænum og hverfi 2.1, vesturbæsyðri. Þessi hluti borgarinnar er blanda af íbúðabyggð, háskólasvæði og veitinga- og skemmtistöðum. Á svæði 1.1 búa 5.861 manns og eru um 75% þeirra 18-80 ára. Mun fleiri búa á svæði 1.2 eða 10.379 en hlutfallslega færri eru á aldrinum 18-80 ára eða tæplega 72%.

Mynd 24. Hversu góða eða slæma þjónustu telur þú að lögreglan í þínu hverfi veiti, eftir svarhlutfalli Vesturbæinga annars vegar og heildarúrtaki hins vegar

Ef byrjað er á að skoða viðhorf Vesturbæinga til þjónustu lögreglu í þeirra eigin hverfi í samanburði við heildarniðurstöður (mynd 24), kemur í ljós að um svipaða afstöðu er að ræða. Ekki er marktækur munur á milli þeirra Vesturbæinga sem taka afstöðu samanborið við heildar niðurstöður. Ef hlutfall þeirra sem ekki segjast vita hversu góða eða slæma þjónustu lögreglan veitir í þeirra hverfi er skoðað kemur í ljós að þó munurinn sé lítill er hann marktækur í samanburði við heild.

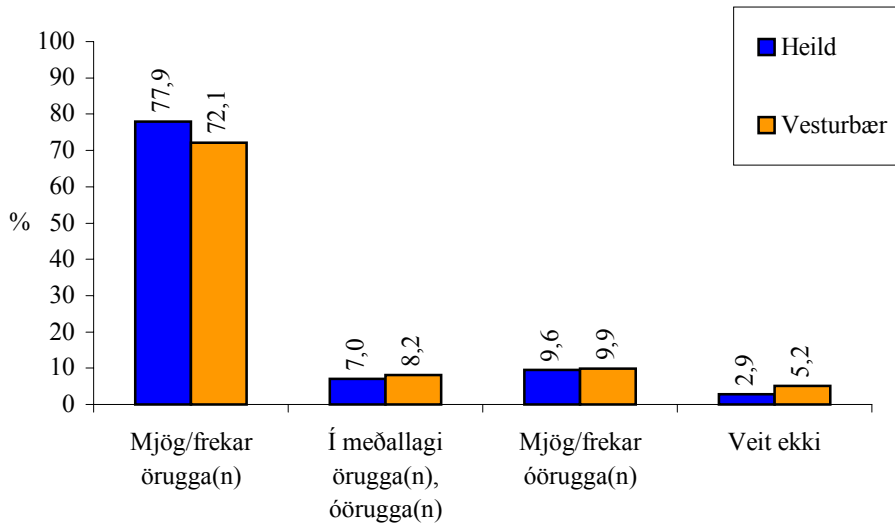
Ef hlutfall íbúa Vesturbæjar sem urðu fyrir innbroti, þjófnaði, eignaskemmdum eða ofbeldisbroti árið 2000 er skoðað sérstaklega kemur í ljós að mjög svipað hlutfall þeirra segist hafa orðið fyrir afbroti og í heildarúrtaki (mynd 25).

Mynd 25. Varðst þú fyrir afbroti (innbroti/þjófnaði, ofbeldisbroti eða eignaskemmdum) á árinu 2000, hlutfall Vesturbæinga í samanburði við heild.

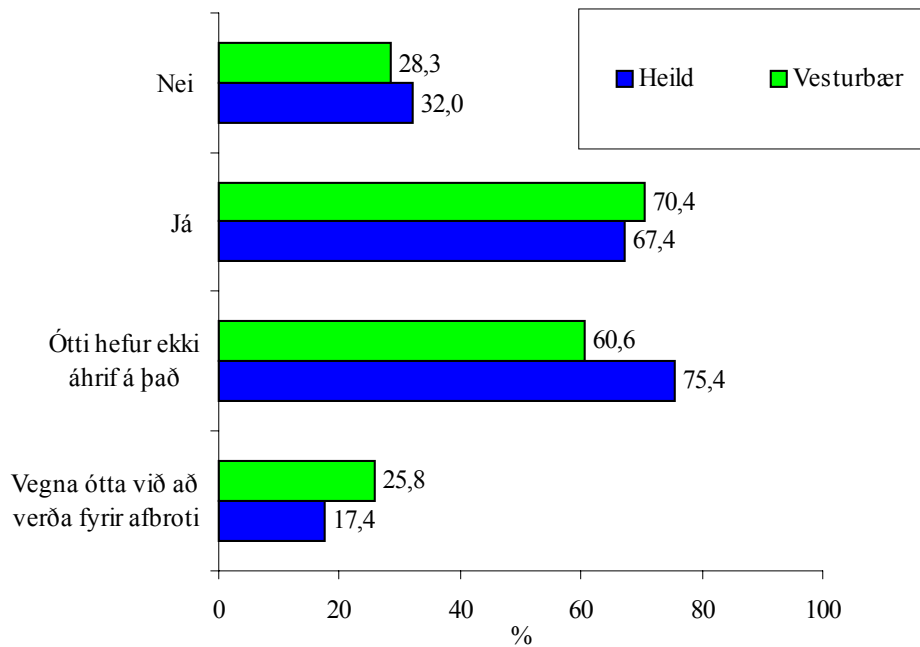
Tæplega 25% íbúa Vesturbæjar sögðust hafa orðið fyrir einu af þeim afbrotum sem nefnd voru á árinu 2000 á móti tæplega 76% sem svöruðu spurningunum neitandi. Ekki er hægt að greina marktækan mun á milli hlutfalls Vesturbæinga annars vegar og heildarinnar hins vegar.

Alls voru það 14% íbúa Vesturbæjar sem orðið höfðu fyrir afbroti. Þegar litið er til þess hve margir af þeim tilkynntu það til lögreglu er niðurstaðan sú að tæp 46% tilkynntu á móti rúmlega 54% sem tilkynntu ekki afbrotið. Í þessu sambandi vekur athygli að samkvæmt gögnum lögreglu áttu rúmlega 21% innbrota, þjófnaða, ofbeldisbrota og eignaskemmda sem tilkynnt voru til lögreglu sér stað í Vesturbænum.

Mynd 26. Hversu örugga(n) eða óörugga(n) telur þú þig vera eina/n á gangi eftir miðnætti í þínu hverfi, hlutfall íbúa Vesturbæjar í samanburði við heild.

Ef litið er hversu öruggur eða óöruggir íbúar Vesturbæjar telja sig vera eina á gangi eftir miðnætti í sínu hverfi (mynd 26), kemur í ljós að mikill meirihluti þeirra telur sig vera öruggan (72%). Ef þetta hlutfall er borið saman við heildarúrtakið kemur þó fram marktækur munur, þar sem íbúar Vesturbæjar eru ívið ólíklegri til að segjast mjög eða frekar öruggir en íbúar umdæmisins í heild.

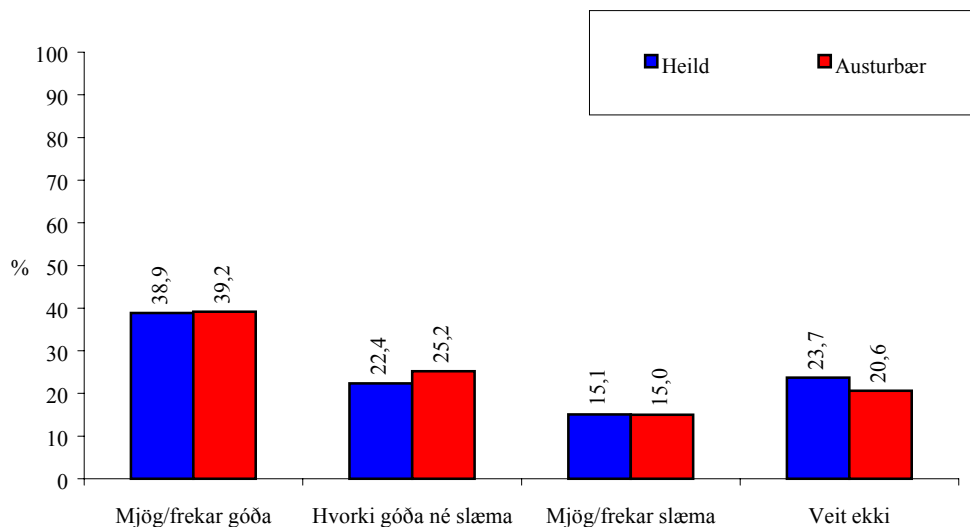

Mynd 27. Þegar litið er til síðustu 12 mánaða, hefur þú verið ein/n á gangi eftir miðnætti í þínu hverfi? - Er það vegna ótta við að verða fyrir afbroti eða hefur ótti ekki áhrif á það? - Hlutfall íbúa í Vesturbæ sem tóku afstöðu í samanburði við heild.

Um 67% íbúa Vesturbæjar höfðu verið einir á gangi eftir miðnætti í sínu hverfi, en rúm 28% sögðu svo ekki vera (mynd 27). Þegar þeir einstaklingar sem ekki höfðu verið einir á ferli voru spurðir hvort ótti við að verða fyrir afbroti hefði áhrif þar á svöruðu tæp 26% Vesturbæinga því játandi. Athygli vekur að þetta hlutfall er nokkuð hærra en í heildarúrtakinu. Vesturbæingar eru því líklegri í samanburði við heild að segja að ótti við að verða fyrir afbroti komi í veg fyrir að þeir séu einir á gangi eftir miðnætti í sínu hverfi. Í þessu sambandi ber að minna á að miðborgin telst til Vesturbæjar og líklegt að það hafi áhrif á mat íbúanna á öryggi í sínu hverfi.

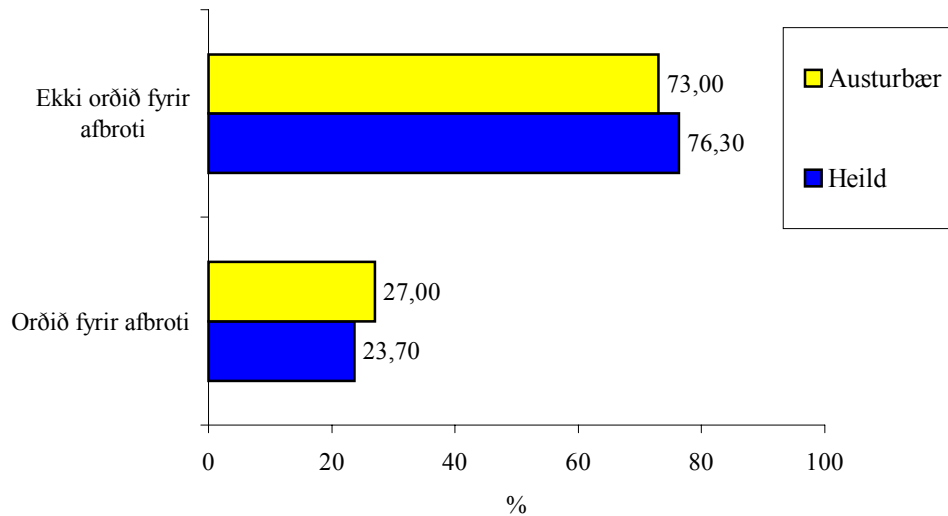
Austurbær

Austurbærinn skiptist í þrjár einingar. Svæði 2.1 nær frá Lækjargötu að Snorrabraut og falla því bæði íbúðarhús, verslanir og skemmti- og veitingastaðir innan þessa svæðis. Á þessu svæði búa flestir íbúar Austurbæjarins eða 8.043 manns og eru rétt rúmlega 80% þeirra á aldrinum 18-80 ára. Svæði 2.2 afmarkast af Snorrabraut og Kringlumýrabraut, Miklubraut og Sæbraut. Á þessu svæði er nær eingöngu íbúðabyggð þó nokkuð sé um fyrirtæki og léttan iðnað á nyrsta hluta svæðisins. Á svæði 2.2 búa 5.901 maður og eru 78% þeirra 18-80 ára. Svæði 2.3 nær yfir Hlíðarnar og er því nær eingöngu íbúðahverfi. Þar búa um 4.626 einstaklingar og er hlutfall fólks á aldrinum 18-80 ára um 73%.

Mynd 28. Hversu góða eða slæma þjónustu telur þú að lögreglan í þínu hverfi veiti, eftir svarhlutfalli Austurbæinga annars vegar og heildarúrtaki hins vegar.

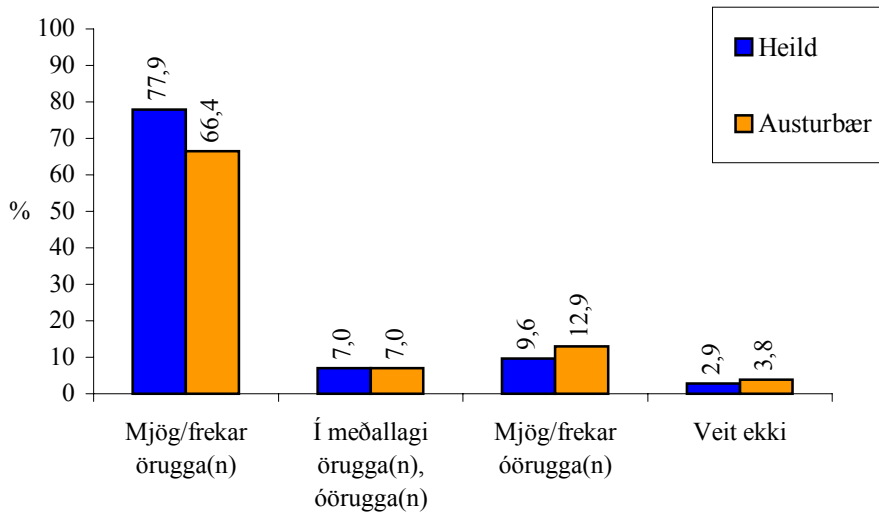
Þegar viðhorf íbúa í Austurbæ Reykjavíkur til þjónustu lögreglunnar í þeirra eigin hverfi er skoðað er ekki hægt að finna marktækan mun á milli þeirra og heildarúrtaksins (mynd 28). Þannig er það tæp 40%, líkt og í heildarúrtaki sem telja þjónustu lögreglunnar mjög eða frekar góða. Að sama skapi eru það rúm 20% sem segjast ekki vita hversu góð eða slæm þjónustan er.

Mynd 29. Varðst þú fyrir afbroti (innbroti/þjófnaði, ofbeldisbroti eða eignaskemmdum) á árinu 2000, hlutfall Austurbæinga í samanburði við heild.

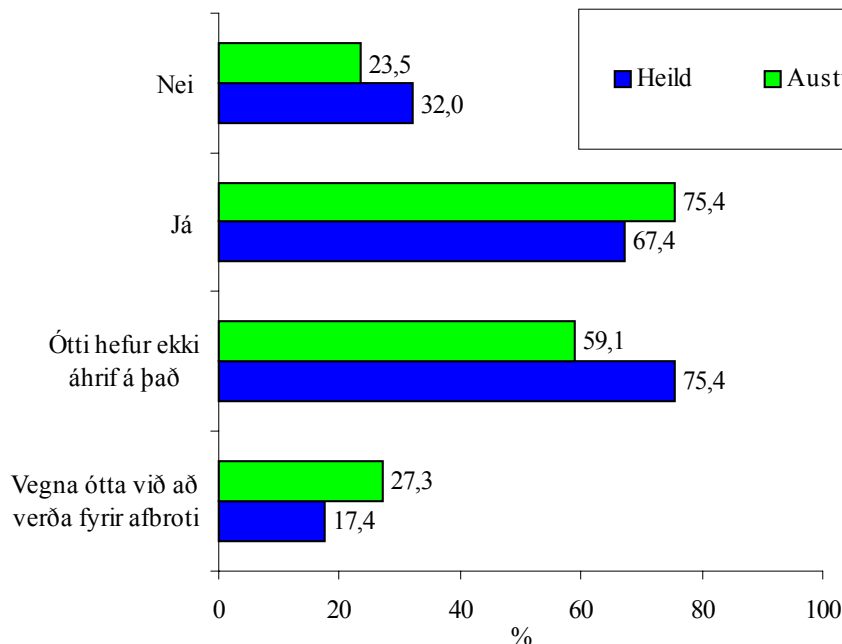
Ef hlutfall íbúa Austurbæjar sem orðið hafa fyrir afbroti (innbroti/þjófnaði, ofbeldisbroti eða eignaskemmdum) á árinu 2000 er skoðað (mynd 29) má sjá að lítill munur er á milli hlutfalls íbúa Austurbæjar og heildarúrtaks. Tæp 24% íbúanna höfðu orðið fyrir afbroti á árinu 2000, en rúmlega 76% höfðu ekki lent í slíku. Tæp 19% íbúa í Austurbæ sögðust hafa orðið fyrir afbroti. Af þeim tilkynntu 45,5% þeirra afbrotið til lögreglu á móti 54,5% sem tilkynntu það ekki.

Samkvæmt gögnum lögreglu áttu tæplega 22% tilkynntra ofbeldisbrota, innbrota, þjófnaða og eignaskemmda sér stað í Austurbænum en ekki þarf að vera að í öllum tilvikum sé um að ræða brot gegn íbúum hverfisins þar sem mikill fjöldi af öðrum svæðum nýtir sér þá þjónustu sem boðið er upp á í hverfinu.

Mynd 30. Hversu örugga(n) eða óörugga(n) telur þú þig vera eina/n á gangi eftir miðnætti í þínu hverfi, hlutfall íbúa Austurbæjar í samanburði við heild.

Þegar öryggiskennd íbúa í Austurbæ er borin saman við öryggiskennd þátttakenda í heildarúrtaki kemur í ljós að þótt að mikill meirihluti Austurbæinga telji sig vera öruggan einan á gangi eftir miðnætti í sínu hverfi er um marktækan mun að ræða á milli þeirra og heildarinnar, þar sem nokkuð færri Austurbæingar telja sig örugga í samanburði við heild.

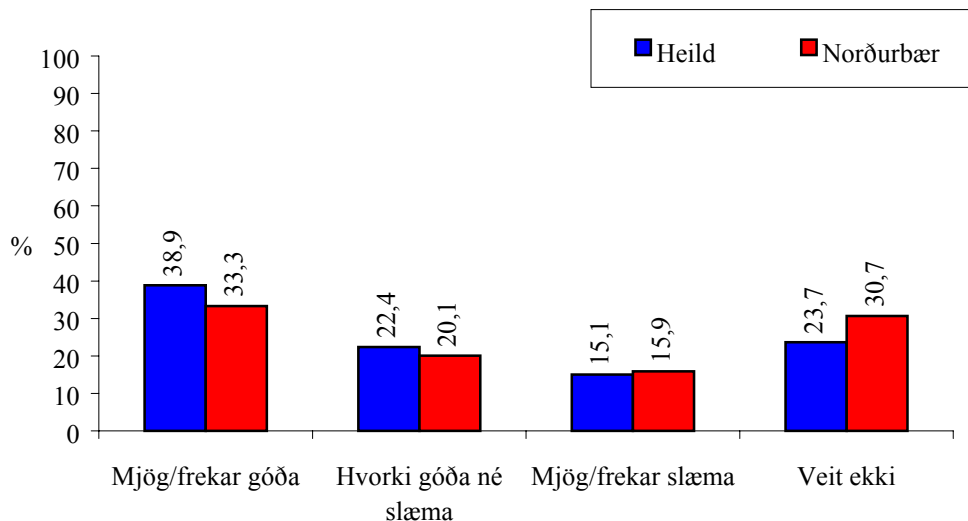

Mynd 31. Þegar litið er til síðustu 12 mánaða, hefur þú verið ein/n á gangi eftir miðnætti í þínu hverfi? - Er það vegna ótta við að verða fyrir afbroti eða hefur ótti ekki áhrif á það? - Hlutfall íbúa í Austurbæ sem tóku afstöðu í samanburði við heild.

Marktækt hærra hlutfall íbúa Austurbæjar (75,4%) segist hafa verið eitt á gangi eftir miðnætti í sínu hverfi í samanburði við heild (mynd 31). Það eru þó rúm 23% sem segjast ekki hafa verið ein á gangi eftir miðnætti í sínu hverfi síðastliðna 12 mánuði. Ef síðan er skoðað hversu hátt hlutfall þeirra telur ótta við afbrot hafa þar áhrif á, kemur í ljós að rúm 27% telja ótta hafa áhrif. Þetta er nokkuð hátt hlutfall í samanburði við heild og er marktækur munur á milli.

Norðurbær

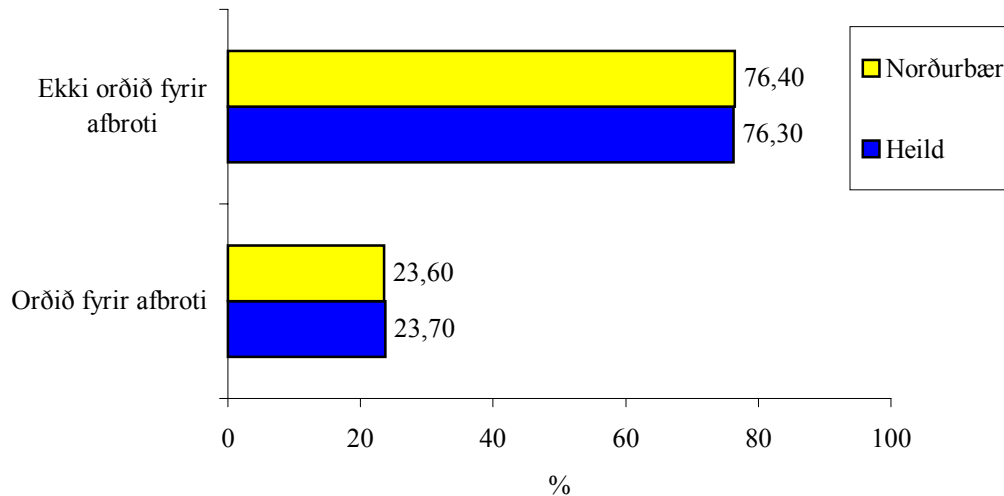
Norðurbænum er skipt upp í þrjú svæði. Svæði 3.1 nær til svæðisins austan Kringlumýrarbrautar að Kamsvegi og frá Suðurlandsbraut að Sæbraut að frátöldum Laugardalnum sem skráður er sem útivistarsvæði og flokkast hér undir annað. Svæði 3.1 telst að mestu vera íbúðahverfi en þar má einnig finna nokkuð af fyrirtækjum og skólum og svo liggur svæðið við eitt stærsta íþrótt og útivistarsvæði höfuðborgarinnar. Á svæðinu eru búsettir 4.357 einstaklingar þar af 71% 18–80 ára. Svæði 3.2 nær að mestu til Voganna og er því mjög blandað svæði íbúðarhúsnæðis, fyrirtækja og léttis iðnaðar. Svæðið nær til Kleppsmýrarvegur í austri þannig að hluti af þeim iðnaði sem fram fer í Vogunum telst til svæðis 3.3. Á svæði 3.2 búa 5.395 einstaklingar og eru um 70% íbúa 18-80 ára. Eins og áður segir telst hluti af því iðnaðarsvæði sem er í Vogunum til svæðis 3.3 en þar er einnig eitthvað um íbúðarhúsnæði og einn verslunarkjarna (Glæsibær). Þetta er fámennasta svæði Norðurbæjar með 3.737 íbúa en í þessu hverfi er aldurshópurinn 18-80 ára fjölmennastur eða um 74%.

Mynd 32. Hversu góða eða slæma þjónustu telur þú að lögreglan í þínu hverfi veiti, eftir svarhlutfalli Norðurbæinga annars vegar og heildarúrtaki hins vegar.

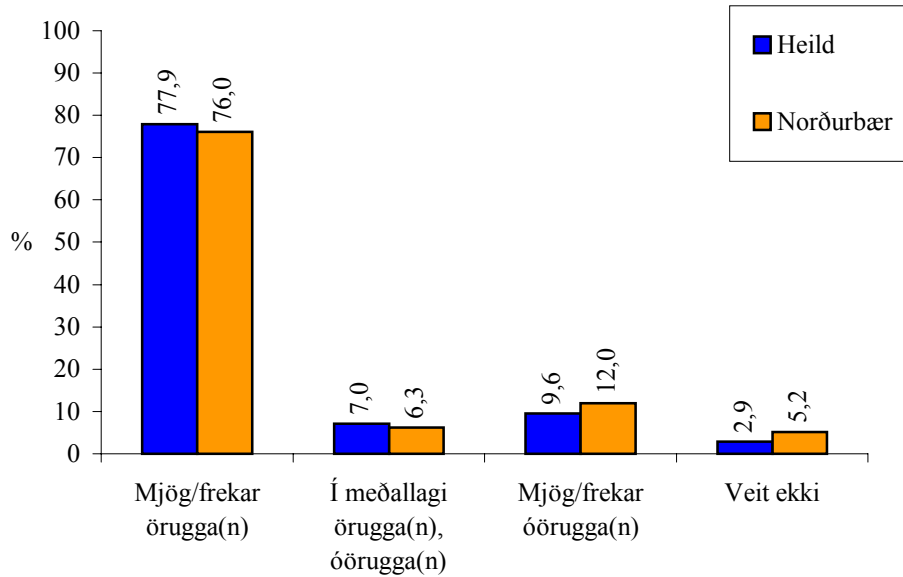
Eins og sést á mynd 32 er munur á milli hlutfalls þeirra Norðurbæinga sem telja þjónustu lögreglu í sínu hverfi vera mjög eða frekar góða í samanburði við heild, þar sem

lægra hlutfall Norðurbæinga telur þjónustuna vera mjög eða frekar góða og er þessi munur marktækur. Að sama skapi telja marktækt fleiri Norðurbæingar sig ekki vita hversu góða eða slæma þjónustu lögreglan veiti í þeirra hverfi.

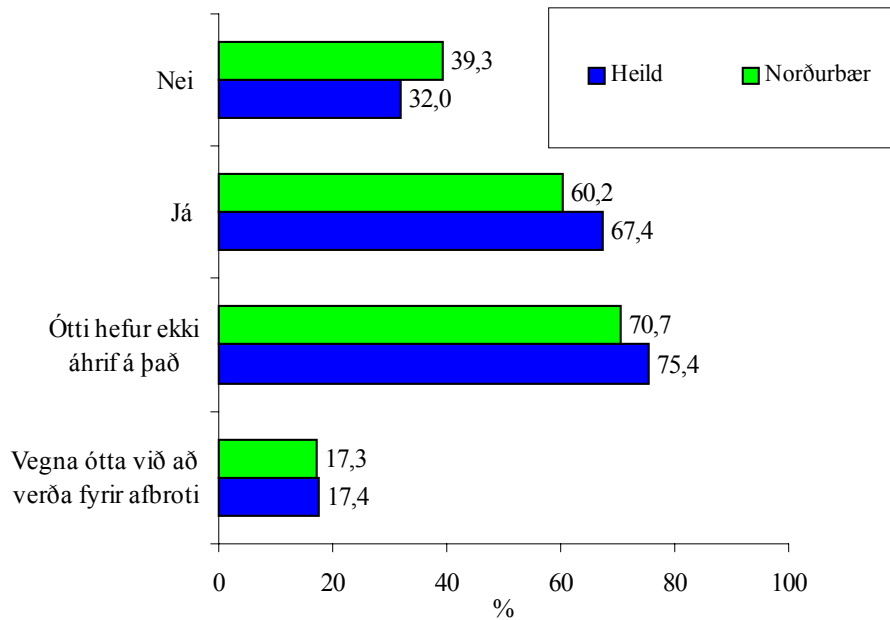
Mynd 33. Varðst þú fyrir afbroti (innbroti/þjófnaði, ofbeldisbroti eða eignaskemmdum) á árinu 2000, hlutfall íbúa Norðurbæjar í samanburði við heild.

Á mynd 33 má sjá að næstum enginn munur er á milli hlutfalls íbúa Norðurbæjar og heildarúrtaks þegar skoðaðar eru tölur fyrir þá sem hafa orðið fyrir afbroti á árinu 2000. Alls sögðust um 11% íbúa Norðurbæjar hafa orðið fyrir afbroti (innbroti/þjófnaði, ofbeldisbroti eða eignaskemmdum) á árinu 2000. Hlutfall þeirra sem tilkynntu afbrotið til lögreglu er rétt tæp 59%, en að sama skapi sögðust rúm 41% íbúa í Norðurbæ sem höfðu orðið fyrir afbroti ekki hafa tilkynnt það. Þegar gögn lögreglu eru skoðuð kemur í ljós að 10% tilkynninga vegna þeirra brota sem um ræðir áttu sér stað í Norðurbænum.

Mynd 34. Hversu örugga(n) eða óörugga(n) telur þú þig vera eina/n á gangi eftir miðnætti í þínu hverfi, hlutfall íbúa Norðurbæjar í samanburði við heild

Mikill meirihluti íbúa í Norðurbæ Reykjavíkur telur sig vera örugga eina á gangi í sínu hverfi eftir miðnætti, eða 76%. Hvað varðar fjölda þeirra sem eru annað hvort mjög eða frekar óöruggir, er hlutfall íbúa í Norðurbæ 12% (mynd 34). Ekki er um að ræða marktækan mun á milli Norðurbæinga og heildarúrtaks.

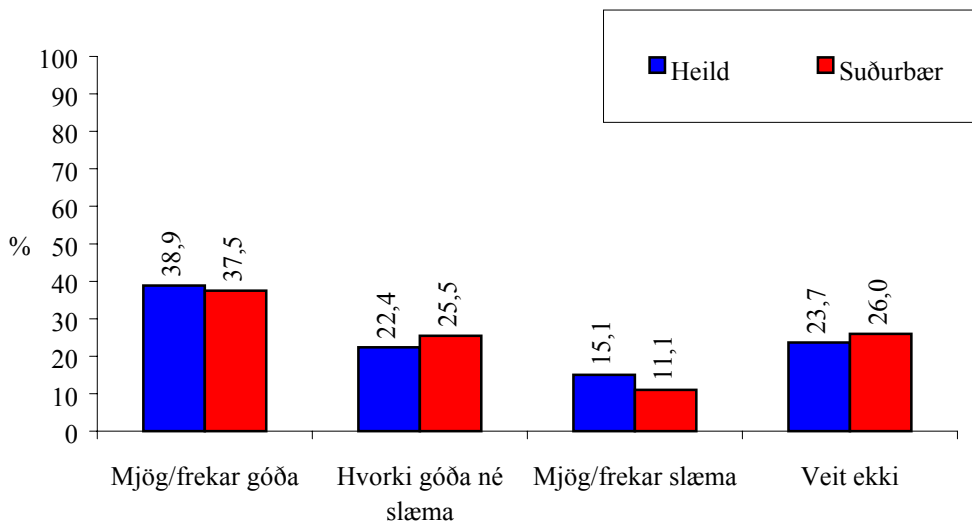

Mynd 35. Þegar litið er til síðustu 12 mánaða, hefur þú verið ein/n á gangi eftir miðnætti í þínu hverfi? - Er það vegna ótta við að verða fyrir afbroti eða hefur ótti ekki áhrif á það? - Hlutfall íbúa í Norðurbæ sem tóku afstöðu í samanburði við heild.

Mynd 35 sýnir að tæp 40% íbúa í Norðurbæ Reykjavíkur segjast ekki hafa verið einir á gangi eftir miðnætti í sínu hverfi og er það marktækt lægra hlutfall í samanburði við heildarúrtak. Sé aftur á móti litið á hvort ótti við að verða fyrir afbroti hafi þar áhrif kemur í ljós að svipað hlutfall íbúa í Norðurbæ og í heildarúrtaki segja svo vera, eða rúm 17%.

Suðurbær

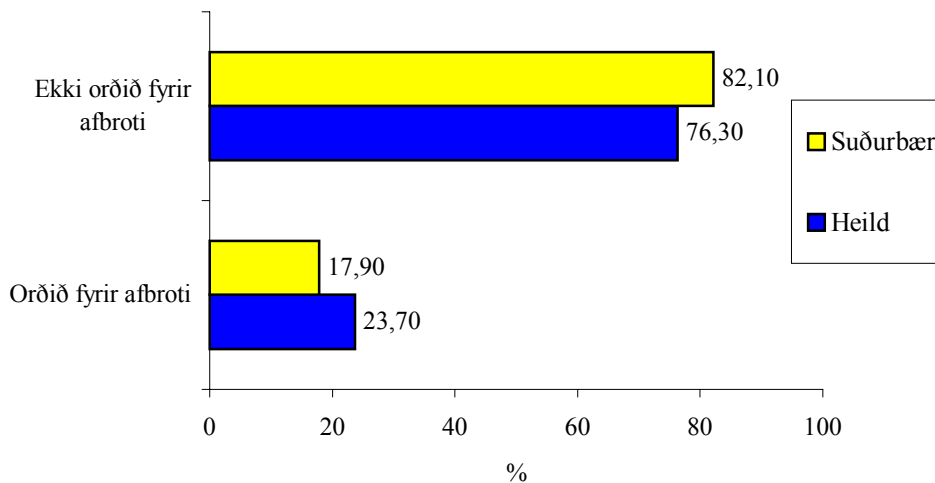
Suðurbærinn nær yfir mjög stórt svæði sem að hluta til telst nær eingöngu til verslunar og þjónustusvæða og því er ekki mikill mannfjöldi í hverfinu. Svæði 4.1 nær til Mýrar- og Múlahverfa. Þar er bæði mikið um fyrirtæki og íbúðahúsnæði en aðeins 2.935 manns búa á svæðinu og eru 76% þeirra á aldrinum 18-80 ára. Svæði 4.2 er mjög stórt og nær til tveggja stórra verslunarkjarna (Kringlunnar og Skeifunnar). Svæðið afmarkast af Kringlumýrarbraut og Reykjanesbraut og Miklubraut að Grensásvegi og þaðan Suðurlandsbraut og Bústaðavegi. Auk stórra verslunarkjarna á svæðinu eru tveir minni verslunarkjarnar en lítið er um annan fyrirtækjarekstur á svæðinu. Þá er svæðið fjölmennasta svæði Suðurbæjarins með 7.214 íbúa og eru 2/3 þeirra 18-80 ára. Svæði 4.3 nær að mestu til íbúðabyggðar milli Bústaðavegar og Fossvogsdals. Þar búa um 3.891 einstaklingur, 76% 18-80 ára.

Mynd 36. Hversu góða eða slæma þjónustu telur þú að lögreglan í þínu hverfi veiti, eftir svarhlutfalli Suðurbæinga annars vegar og heildarúrtaki hins vegar.

Þegar lítið er á svarhlutfall þeirra Suðurbæinga sem tóku afstöðu til spurningarinnar um þjónustu lögreglu í samanburði við heild (mynd 35) er ekki hægt að finna marktækan mun á milli þeirra sem telja þjónustuna vera mjög eða frekar góða, eða þeirra sem telja hana hvorki góða né slæma. Aftur á móti er lítill en marktækur munur á milli

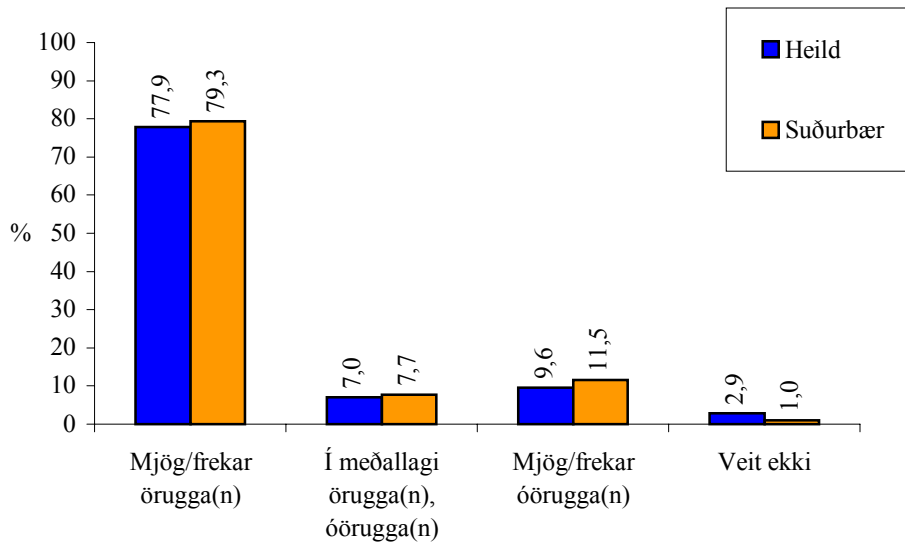
Suðurbæinga og heildarinnar þegar svarmöguleikinn mjög eða frekar slæma er skoðaður, þannig telja marktækt færri Suðurbæingar þjónustuna vera slæma í samanburði við heildina. Ef litið er á þá sem ekki geta sagt til um þjónustu lögreglu í þeirra hverfi sést að hátt hlutfall, eða 26% Suðurbæinga svara því þannig til, ekki er þó um marktækan mun að ræða á milli Suðurbæinga og heildarúrtaks.

Mynd 37. Varðst þú fyrir afbroti (innbroti/þjófnaði, ofbeldisbroti eða eignaskemmdum) á árinu 2000, hlutfall íbúa Suðurbæjar í samanburði við heild.

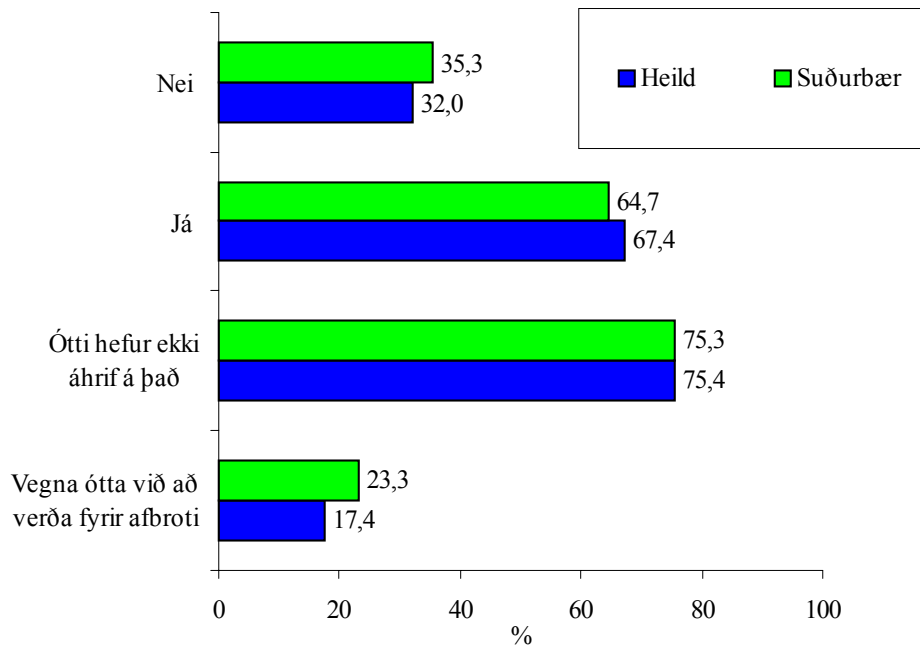
Athyglivert er að skoða hlutfall þeirra íbúa í Suðurbæ Reykjavíkur sem orðið hafa fyrir afbrotum (innbroti/þjófnaði, ofbeldisbroti eða eignaskemmdum) á árinu 2000 í samanburði við heildarúrtak (mynd 37). Í ljós kemur að marktækur munur er þar á milli þar sem ólíklegra er að íbúar Suðurbæjar hafi orðið fyrir afbrotum (innbroti/þjófnaði, ofbeldisbroti eða eignaskemmdum) á árinu 2000 en heildarniðurstöður segja til um. Þannig segjast tæp 18% íbúa í Suðurbæ hafa orðið fyrir afbroti á móti tæpum 24% í heildarúrtaki. Þetta kemur heim og saman við fjölda íbúa í Suðurbæ, en alls segjast rétt rúm 9% hafa orðið fyrir afbroti (innbroti/þjófnaði, ofbeldisbroti eða eignaskemmdum) á árinu 2000. Ef litið er til þess hversu hátt hlutfall þeirra sem urðu fyrir afbroti tilkynntu það, kemur í ljós að um 51% tilkynntu til lögreglu en rúm 48% gerðu það ekki.

Af þeim brotum sem tilkynnt voru til lögreglu áttu rétt rúmlega 11% þeirra brota sem um ræðir sér stað í Suðurbænum. Þar vega þjófnaðir einna þýngst enda eru tveir stórir verslunarkjarnar á svæðinu.

Mynd 38. Hversu örugga(n) eða óörugga(n) telur þú þig vera eina/n á gangi eftir miðnætti í þínu hverfi, hlutfall íbúa Suðurbæjar í samanburði við heild.

Líkt og í hverfunum sem greint hefur verið frá hér að framan telur mikill meirihluti íbúa í Suðurbæ sig vera öruggan einan á gangi eftir miðnætti í sínu hverfi, eða tæp 80% (mynd 38). Að sama skapi er ekki hægt að greina marktækan mun á milli öryggistilfinningar íbúa Suðurbæjar samanborið við heildarúrtakið.

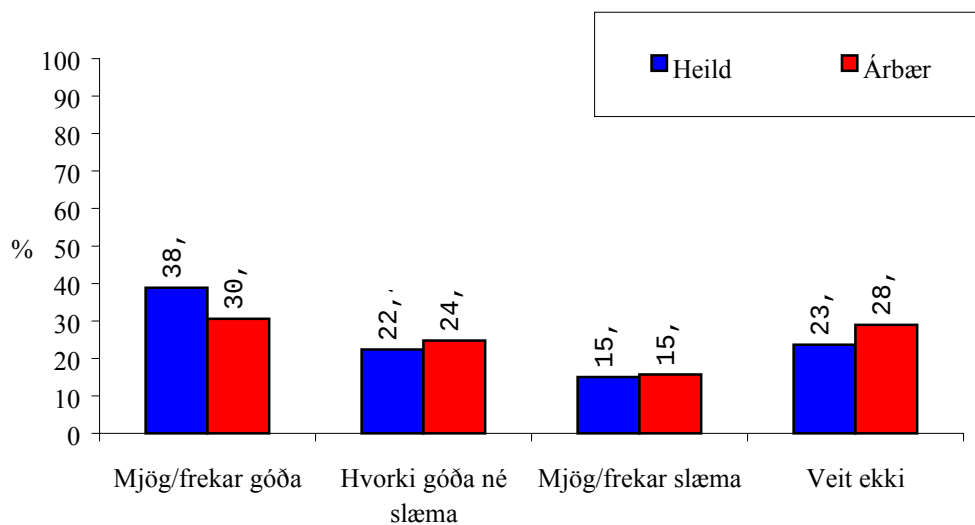

Mynd 39. Þegar litið er til síðustu 12 mánaða, hefur þú verið ein/n á gangi eftir miðnætti í þínu hverfi? - Er það vegna ótta við að verða fyrir afbroti eða hefur ótti ekki áhrif á það? - Hlutfall íbúa í Suðurbæ sem tóku afstöðu í samanburði við heild.

Mynd 39 sýnir að rúm 64% íbúa í Suðurbæ Reykjavíkur sögðust hafa verið einir á ferli eftir miðnætti í sínu hverfi, en rúm 35% sögðu svo ekki vera. Þetta eru mjög sambærilegar tölur og niðurstöður fyrir heildarúrtak gefa til kynna. Allir þeir sem ekki höfðu verið einir á gangi síðustu 12 mánuði í sínu hverfi voru inntir eftir því hvort ótti við að verða fyrir afbroti hefði þar áhrif á. Þar kemur í ljós að rúm 23% íbúanna töldu að ótti við afbrot hefði þar áhrif og er það marktækt hærra hlutfall en heildarniðurstöður gefa til kynna.

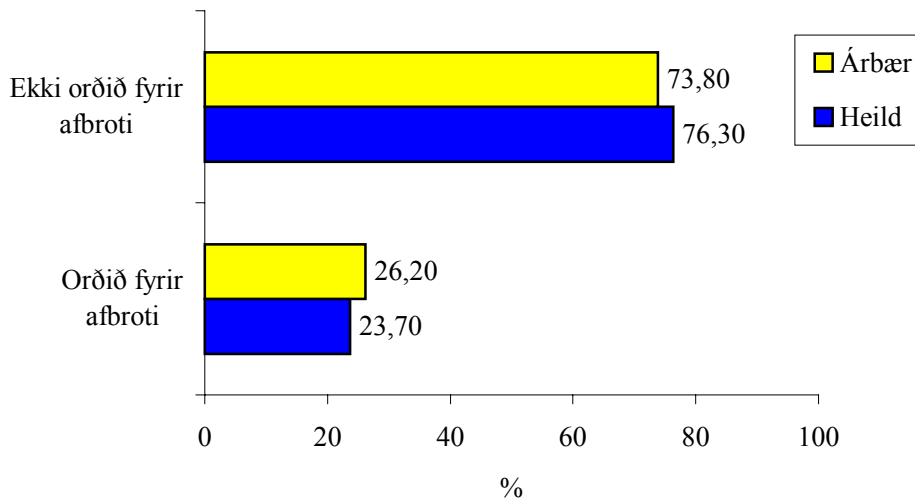
Árbær

Árbærinn er fámennasta úthverfi borgarinnar með 8.822 íbúa, þar af 6.155 einstaklingar á aldursbilinu 18-80 ára, eða rétt um 70%. Í þessari skýrslu er unnið með Árbæinn sem eina heild. En Árbærinn samanstendur af hverfi 5.1 (Ártúnsholt) sem er neðsti hluti Árbæjar þ.e. Kvíslarnar. Þar er nær eingöngu íbúðabyggð og búa 1.813 einstaklingar á þessu svæði og eru rétt rúmlega 70% íbúa 18-80 ára. Svæði 5.2 er að mestu byggt fjölbýlishúsum en einnig er eitthvað af verslunum á svæðinu. Í hverfi 5.2 búa 4.067 manns og er það því fjölmennasta svæði Árbæjarhverfis, með rúmlega 72% íbúa á aldrinum 18-80 ára. Á svæði 5.3, sem nær til Seláshverfisins, eru 2.942 manns búsettir. Á þessu svæði er mest um íbúðarhúsnæði þá aðallega raðhús og einbýlishús en einnig er nokkuð af fjölbýlishúsum. Hlutfall fólks á aldrinum 18-80 ára er nokkuð lægra á þessu svæði en í hinum hverfunum tveimur eða rétt rúm 65%.

Mynd 40. Hversu góða eða slæma þjónustu telur þú að lögreglan í þínu hverfi veiti, eftir svarhlutfalli íbúa Árbæjar annars vegar og heildarúrtaki hins vegar.

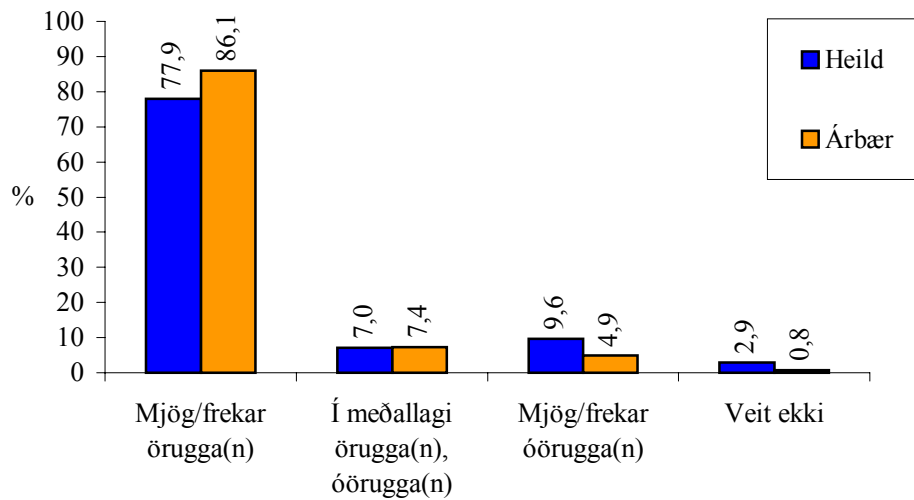
Mynd 40 sýnir að marktækt færri íbúar í Árbæ telja þjónustu lögreglu í þeirra hverfi vera mjög eða frekar góða í samanburði við heild, þar sem rétt rúm 30% svara því til. Þá er einnig að finna marktækan mun á milli hlutfalls Árbæinga og heildarhlutfalls sem ekki veit hversu góð eða slæm þjónustan er í þeirra hverfi, þar sem tæp 29% Árbæinga geta ekki sagt til um gæði þjónustunnar.

Mynd 41. Varðst þú fyrir afbroti (innbroti/þjófnaði, ofbeldisbroti eða eignaskemmdum) á árinu 2000, hlutfall íbúa Árbæjar í samanburði við heild.

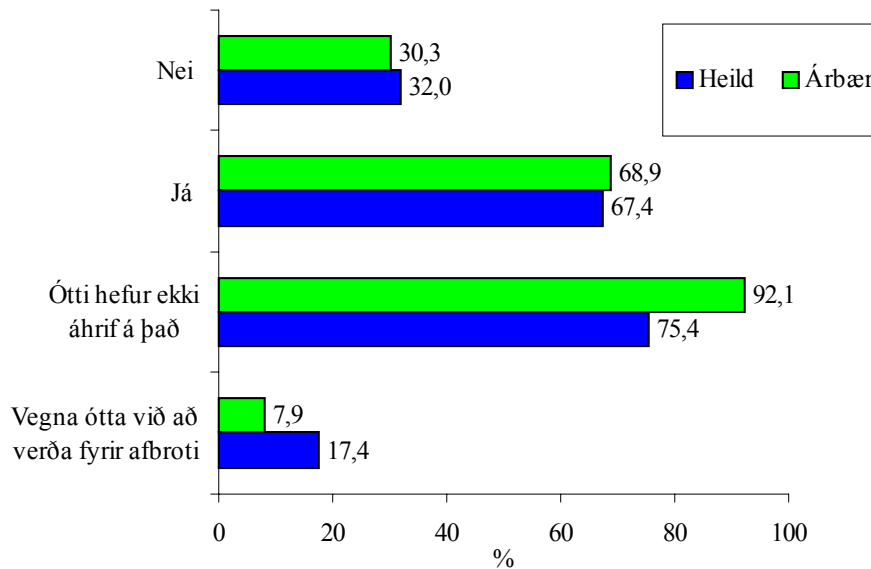
Ef litið er á hlutfall íbúa í Árbæ sem urðu fyrir afbrotum á árinu 2000 má sjá (mynd 41) að rétt rúmlega 26% þeirra svöruðu spurningunum játandi en tæp 74% neitandi. Ef niðurstöðurnar fyrir Árbæ eru bornar saman við heild kemur í ljós að ekki er um marktækan mun að ræða. Alls sögðust tæp 8% hafa orðið fyrir afbroti (innbroti/þjófnaði, ofbeldisbroti eða eignaskemmdum) á árinu 2000. Af þeim einstaklingum sem urðu fyrir afbroti tilkynntu tæp 47% það til lögreglu á móti 53% sem gerðu það ekki.

Þegar litið er til upplýsinga frá lögreglu kemur í ljós að 8,6% eignaspjalla, innbrota, þjófnaða og ofbeldisbrota sem tilkynnt eru til lögreglu eiga sér stað í Árbæ. Innbrot vega þarna einna mest enda nokkuð um innbrot í Hálsa- og Höfðahverfum.

Mynd 42. Hversu örugga(n) eða óörugga(n) telur þú þig vera eina/n á gangi eftir miðnætti í þínu hverfi, hlutfall íbúa í Árbæ í samanburði við heild.

Á mynd 42 má sjá að mikill meirihluti íbúa Árbæjar telja sig vera örugga eina á gangi í sínu hverfi eftir miðnætti og er marktækur munur milli Árbæjar og umdæmisins í heild. Því má segja að íbúar Árbæjar telji sig öruggeri eina á gangi eftir miðnætti í sínu hverfi en íbúar umdæmisins í heild. Að sama skapi eru íbúar í Árbæ ólíklegri í samanburði við heildina, til að telja sig vera óörugga eina á gangi í sínu hverfi eftir miðnætti.

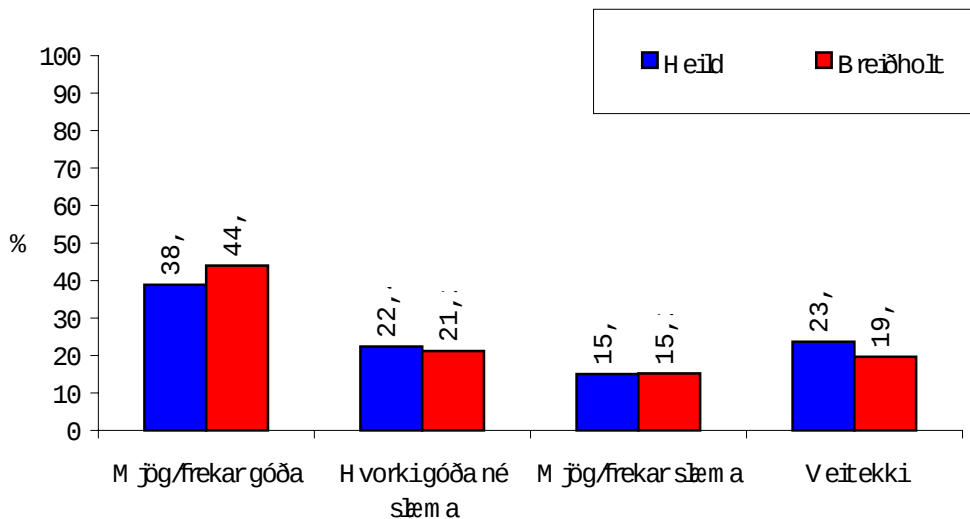

Mynd 43. Þegar litið er til síðustu 12 mánaða, hefur þú verið ein/n á gangi eftir miðnætti í þínu hverfi? - Er það vegna ótta við að verða fyrir afbroti eða hefur ótti ekki áhrif á það? - Hlutfall íbúa í Árbæ sem tóku afstöðu í samanburði við heild.

Meirihluti íbúa í Árbæjarhverfi hefur verið einn á gangi eftir miðnætti í sínu hverfi. Sé hlutfall þeirra sem ekki segjast hafa verið einir á gangi skoðað, kemur í ljós að tæp 8% þeirra segja ótta við að verða fyrir afbroti vera ástæðuna (mynd 43). Ef þetta hlutfall er borið saman við heildarúrtakið kemur í ljós að marktækt færri einstaklingar í Árbæ segja ótta við að verða fyrir afbroti koma í veg fyrir að þeir eru einir á ferli eftir miðnætti.

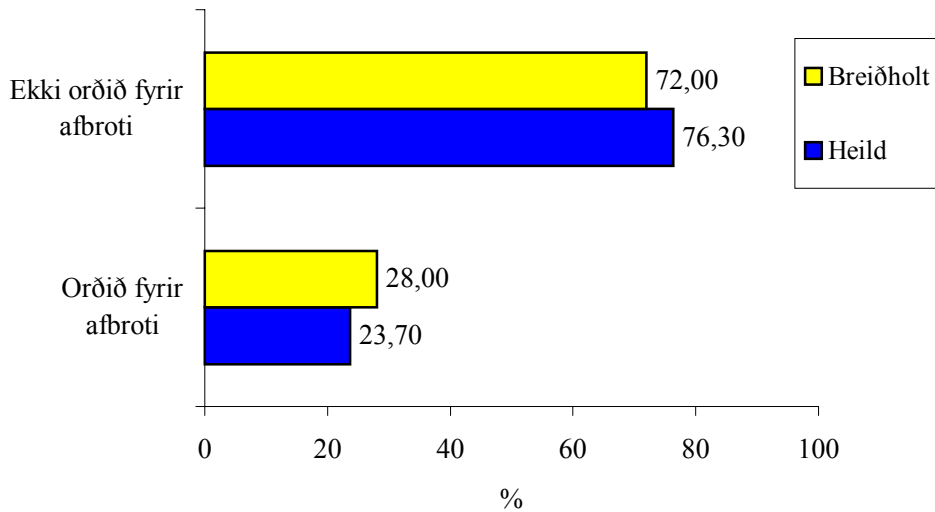
Breiðholt

Breiðholtið er fjölmennasta úthverfi borgarinnar enda nær það yfir nokkuð stórt landssvæði. Breiðholt er að mestu byggt upp af íbúðarhúsnæði en Mjóddin telst þó til neðra Breiðholts (6.1). Í neðra Breiðholti eru íbúar 3.965 talsins, flestir búsettir í fjölbýlishúsum, og er rúmlega 71% þeirra 18-80 ára. Í efra Breiðholti (6.2) eru íbúar 9.334 talsins og eru tveir þriðju þeirra á aldrinum 18-80 ára. Íbúðasamsetning er nokkuð blönduð á svæðinu en flestir búa í fjölbýlishúsum þó nokkuð mikið sé einnig um einbýlishús og raðhús. Í Seljahverfi er fjöldi íbúa um 8.682 manns og líkt og í öðrum svæðum í hverfinu er rúmlega 71% íbúanna 18-80 ára.

Mynd 44. Hversu góða eða slæma þjónustu telur þú að lögreglan í þínu hverfi veiti, eftir svarhlutfalli Breiðholtsbúa annars vegar og heildarúrtaki hins vegar.

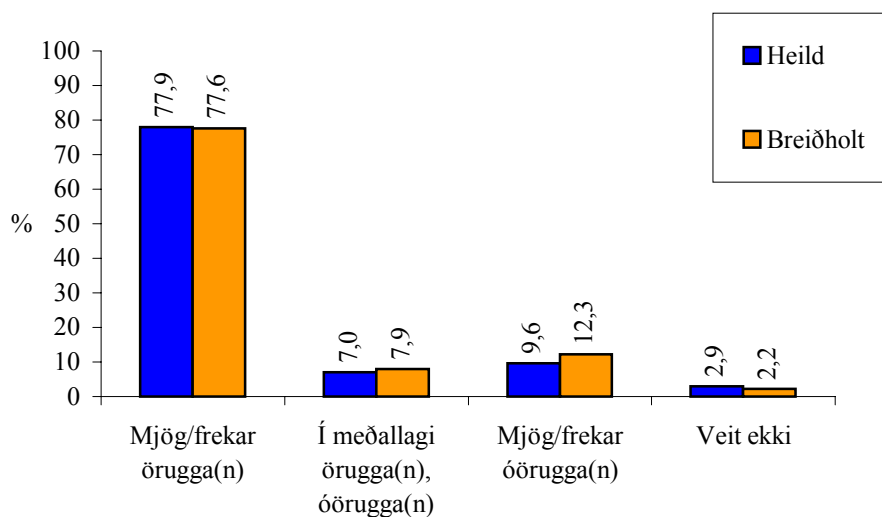
Það eru 44% íbúa Breiðholts sem telja þjónustuna í sínu hverfi vera mjög eða frekar góða sem er ívið hærra hlutfall en í heildarúrtakinu (mynd 44) og er um marktækan mun að ræða. Þá er einnig ólíklegra að íbúar Breiðholts viti ekki hversu góða eða slæma þjónustu lögreglan í þeirra hverfi veitir í samanburði við heild.

Mynd 45. Varðst þú fyrir afbroti (innbroti/þjófnaði, ofbeldisbroti eða eignaskemmdum) á árinu 2000, hlutfall íbúa Breiðholts í samanburði við heild.

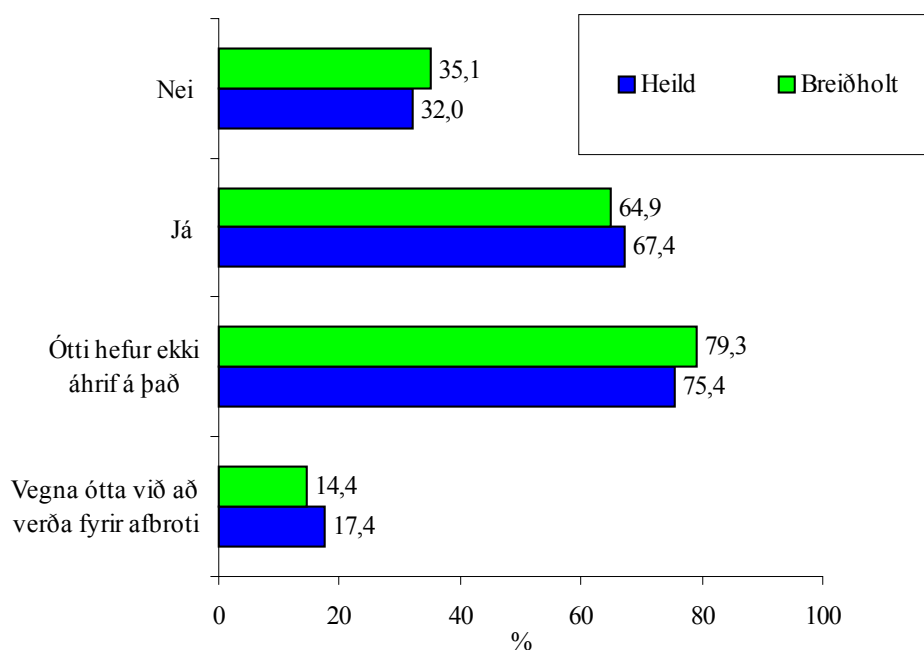
Í ljós kemur þegar mynd 45 er skoðuð að um 28% íbúa í Breiðholti urðu fyrir afbroti (innbroti/þjófnaði, ofbeldisbroti eða eignaskemmdum) á árinu 2000. Um er að ræða marktækan mun, þar sem íbúar Breiðholts eru líklegri, í samanburði við heild, til að hafa orðið fyrir afbroti á árinu 2000. Ef litið er á heildartölur fyrir íbúa Breiðholts sem orðið hafa fyrir afbroti segjast alls rúm 21% einstaklinga búsettir í því hverfi hafa orðið fyrir afbroti. Af þeim tilkynntu 57% þeirra afbrotið til lögreglunnar.

Athygli vekur að ólíkt flestum öðrum hverfum átti mun lægra hlutfall þeirra tilkynntu brota sem um ræðir sér stað í Breiðholti en hlutfall íbúa sem urðu fyrir slíkum afbrotum. Þannig áttu um 13,3% tilkynntra brota sér stað í Breiðholti árið 2000 en eins og áður segir sögðust 28% íbúa hverfisins hafa orðið fyrir einu eða fleirum af þessum brotum.

Mynd 46. Hversu örugga(n) eða óörugga(n) telur þú þig vera eina/n á gangi eftir miðnætti í þínu hverfi, hlutfall íbúa Breiðholts í samanburði við heild.

Mynd 46 sýnir að meirihluti Breiðholtsbúa telur sig vera mjög eða frekar öruggan einan á gangi í sínu hverfi eftir miðnætti, tæp 78%. Ekki er um að ræða marktækan mun á milli Breiðholtsbúa annars vegar og heildarúrtaks hins vegar.

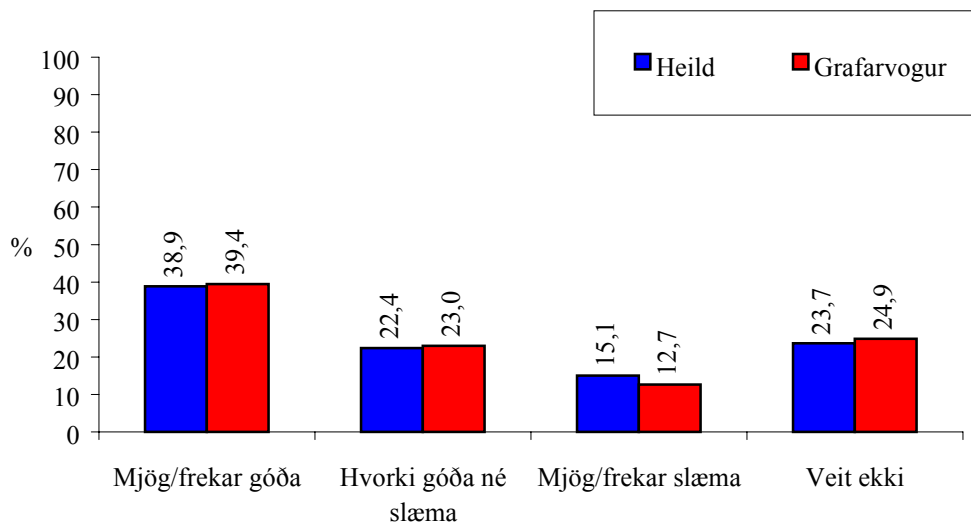

Mynd 47. Þegar litið er til síðustu 12 mánaða, hefur þú verið ein/n á gangi eftir miðnætti í þínu hverfi? – Er það vegna ótta við að verða fyrir afbroti eða hefur ótti ekki áhrif á það? - Hlutfall íbúa í Breiðholti sem tóku afstöðu í samanburði við heild.

Mikill meirihluti íbúa í Breiðholti sagðist hafa verið einn á ferli eftir miðnætti í sínu hverfi síðastliðna 12 mánuði, eða tæp 65% (mynd 47). Það voru þó um 35% íbúa sem höfðu ekki verið einir á gangi eftir miðnætti á þessu tímabili. Þegar þessi 35% voru innt eftir því hvort ótti við að verða fyrir afbroti hefði áhrif þar á, svöruðu rúm 14% því til. Þetta er nokkuð lægra hlutfall en í heildarúrtaki en þó er ekki unnt að greina marktækan mun þarna á milli.

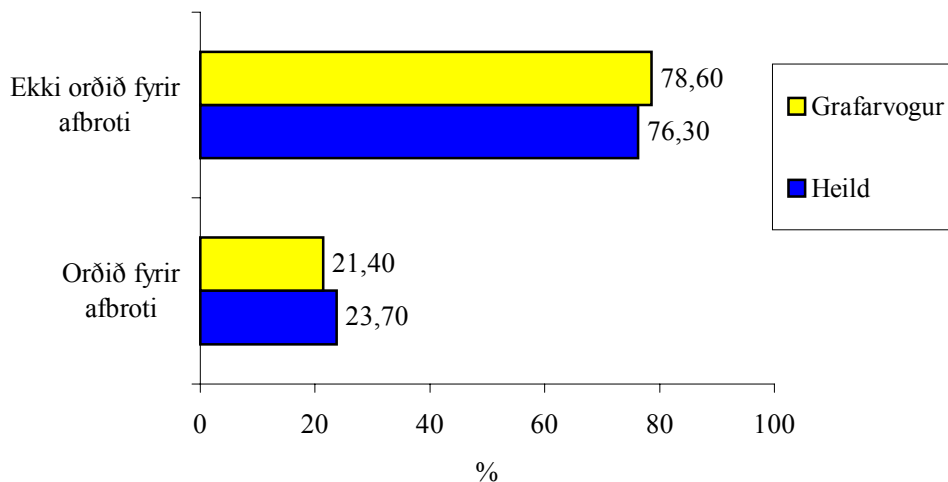
Grafarvogur

Grafarvogur er eitt yngsta hverfi borgarinnar og má segja að nokkur hluti svæðisins sé enn í byggingu. Grafarvogur skiptist niður í mörg minni svæði sem eru misstór. Svæði 7.1 nær til Hamrahverfisins þar sem íbúafjöldinn er 1.767 manns, þar af 66% á bilinu 18-80 ára. Foldahverfi (7.2) er elsti hluti Grafarvogs en þar búa 3.760 manns, þar af rúm 68% 18-80 ára. Hverfi 7.3 er Húsahverfið þar sem 2.208 manns búa og virðist meðalaldur vera nokkuð lágur í hverfinu þar sem einungis 60% íbúa eru á bilinu 18-80 ára. Rimahverfið (8.1) er fjölmennasta svæðið innan Grafarvogs með 3.923 íbúa, þar af 62% á aldrinum 18-80 ára. Engjahverfið (8.3) er töluvert minna með 1.971 íbúa og meðalaldur þeirra virðist einnig ívið lægri en íbúa annarra hverfa Grafarvogs með tæp 60% íbúa á aldrinum 18-80 ára. Hverfi 8.3 er Víkurhverfi en þar eru 900 einstaklingar búsettir, þar af 70% 18 –80 ára. Borgarhverfið (8.4) er nokkuð stærra með 1.552 og er líkt og mörg önnur hverfi innan Grafarvogs einungis með tæp 60% íbúa á aldrinum 18-80 ára. Staðahverfi er yngsti hluti Grafarvogshverfisins með 1.009 íbúa og þar af eru 671 á aldrinum 18-80 ára, eða rétt rúm 66%.

Mynd 48. Hversu góða eða slæma þjónustu telur þú að lögreglan í þínu hverfi veiti, eftir svarhlutfalli Grafarvogsbúa annars vegar og heildarúrtaki hins vegar.

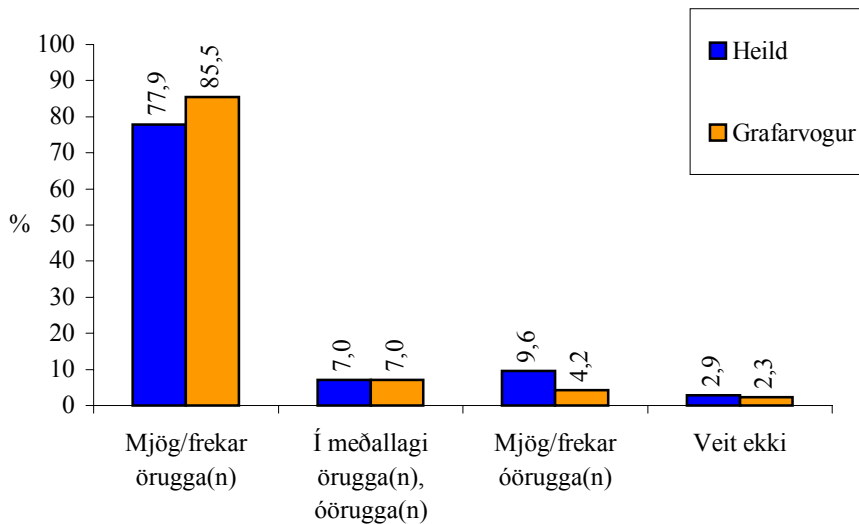
Ef litið er á hversu góða eða slæma þjónustu íbúar í Grafarvogi telja að lögreglan veiti í þeirra hverfi í samanburði við heildarniðurstöður er ekki hægt að finna marktækan mun þar á milli (mynd 48). Þannig telja rúm 39% Grafarvogsbúa þjónustuna mjög eða frekar góða, tæp 13% telja hana mjög eða frekar slæma og enn sem fyrr er það um fjórðungur svarenda sem ekki getur sagt til um gæði þjónustunnar.

Mynd 49. Varðst þú fyrir afbroti (innbroti/þjófnaði, ofbeldisbroti eða eignaskemmdum) á árinu 2000, hlutfall íbúa Grafarvogs í samanburði við heild

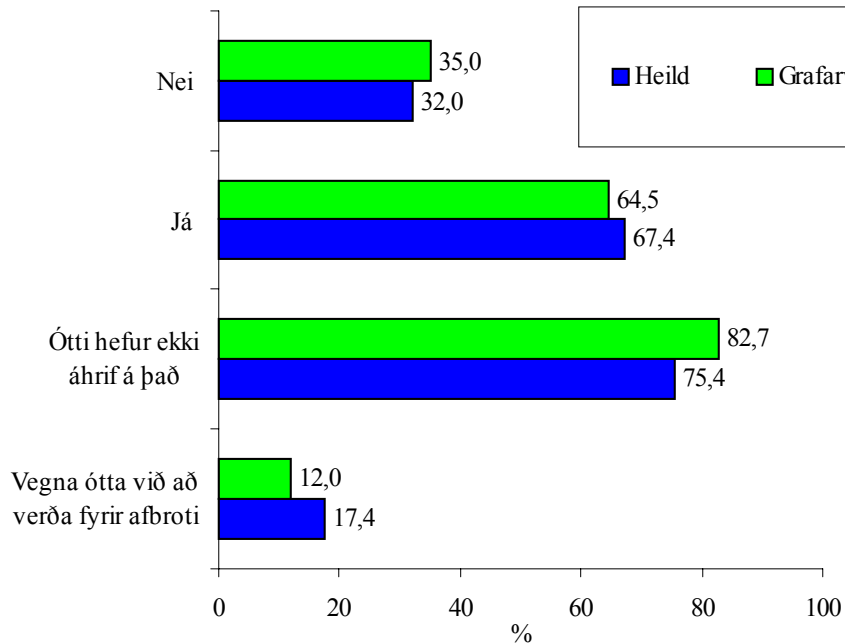
Alls sögðust 21,4% íbúa í Grafarvogi hafa orðið fyrir afbroti (innbroti/þjófnaði, ofbeldisbroti eða eignaskemmdum) á árinu 2000. Það er svipað hlutfall og kemur fram í heildarúrtaki og ekki er hægt að greina marktækan mun þar á milli (mynd 49). Í ljós kemur einnig að um 11% íbúa Grafarvogs urðu fyrir afbroti árið. Af þeim tilkynntu rúm 67% þeirra það til lögreglu og er það marktækt herra hlutfall en kemur fram í heildarniðurstöðum. Íbúar Grafarvogs virðast því vera líklegri til að tilkynna afbrot (innbroti/þjófnaði, ofbeldisbroti eða eignaskemmdum) en aðrir íbúar umdæmisins.

Sé þessi niðurstaða skoðuð í ljósi gagna frá lögreglu vekur athygli að vettvangur tilkynnta innbrota, þjófnaða, eignaskemmda og ofbeldisbrota er í rúmlega 6% tilvika í Grafarvogi sem er lægsta hlutfallið innan Reykjavíkur.

Mynd 50. Hversu örugga(n) eða óörugga(n) telur þú þig vera eina/n á gangi eftir miðnætti í þínu hverfi, hlutfall íbúa í Grafarvogi í samanburði við heild.

Líkt og í þeim hverfum sem greint hefur verið frá hér að framan telur mikill meirihluti Grafarvogsbúa sig vera mjög eða frekar örugga eina á gangi eftir miðnætti í sínu hverfi (mynd 50). Það kemur jafnframt í ljós að um marktækan mun er að ræða þar sem íbúar Grafarvogs eru enn líklegri til að telja sig örugga í sínu hverfi í samanburði við heildarúrtak.

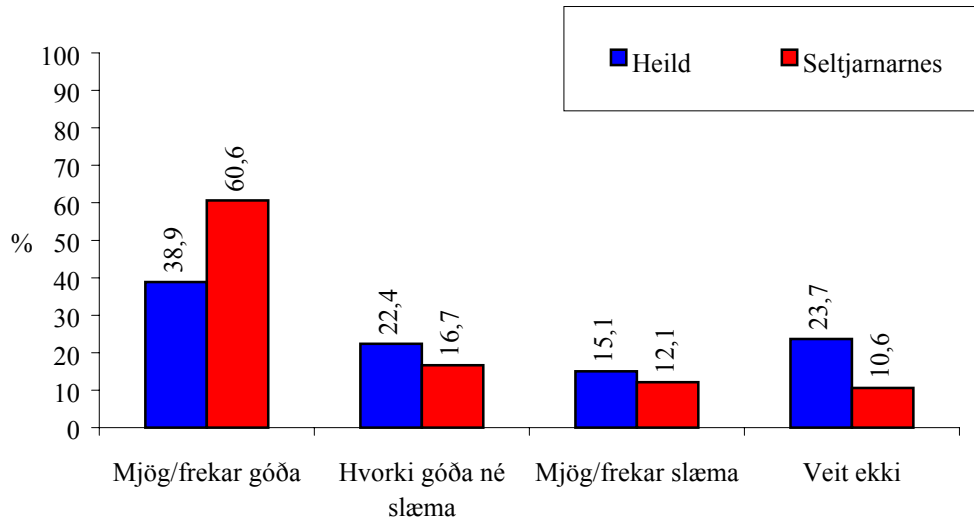

Mynd 51. Þegar litið er til síðustu 12 mánaða, hefur þú verið ein/n á gangi eftir miðnætti í þínu hverfi? - Er það vegna ótta við að verða fyrir afbroti eða hefur ótti ekki áhrif á það? - Hlutfall íbúa í Grafarvogi sem tóku afstöðu í samanburði við heild

Ef byrjað er á að skoða hlutfall þeirra sem hafa verið einir á gangi eftir miðnætti í sínu hverfi kemur í ljós (mynd 51) að 35% íbúa í Grafarvogi segir svo ekki vera. Þegar litið er á hlutfall þeirra sem segjast ekki hafa verið einir á gangi vegna ótta við afbrot kemur í ljós að lægra hlutfall íbúa í Grafarvogi en í heildarúrtaki segir að ótti við að verða fyrir afbroti hafi þar áhrif (12%) og er sá munur marktækur.

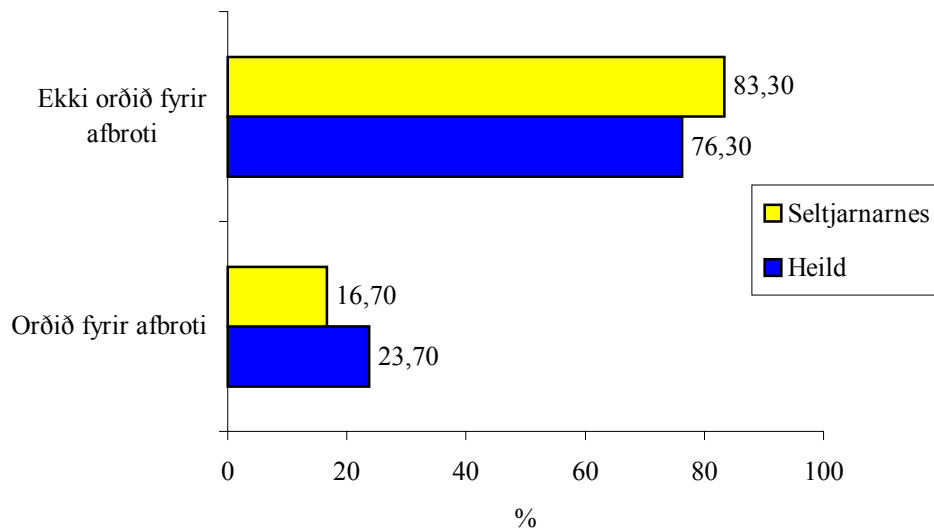
Seltjarnarnes

Seltjarnarnes er skoðað sem eitt hverfi enda gjarnan álitin ein löggæslueining. Á Seltjarnarnesi er að mestu íbúðabyggð, þá aðallega einbýlis eða raðhús, en þó eru verslunarkjarnar á svæðinu. Íbúar á Seltjarnarnesi eru 4654, þar af 72% á aldrinum 18-80 ára.

Mynd 52. Hversu góða eða slæma þjónustu telur þú að lögreglan í þínu hverfi veiti, eftir svarhlutfalli íbúa á Seltjarnarnesi annars vegar og heildarúrtaki hins vegar

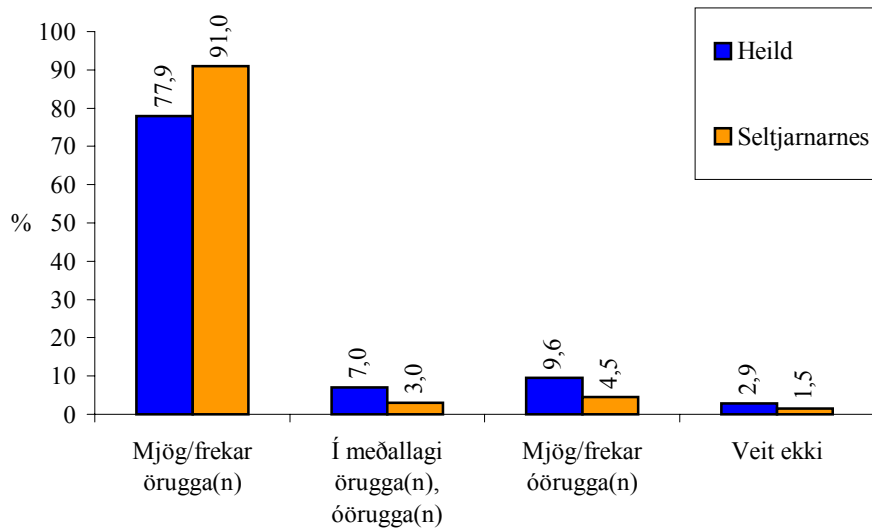
Niðurstöður fyrir Seltjarnarnes eru mjög áhugaverðar í samanburði við heild, þar sem mikill og marktækur, munur er á milli hverfisins og heildarniðurstöðna (mynd 52). Þannig telja rúm 60% þjónustu lögreglunnar á Seltjarnarnesi vera mjög eða frekar góða. Þá er einnig að finna marktækan mun þar sem mun færri íbúar á Seltjarnarnesi segjast ekki geta sagt til um gæði þjónustunnar í samanburði við heildarniðurstöður.

Mynd 53. Varðst þú fyrir afbroti (innbroti/þjófnaði, ofbeldisbroti eða eignaskemmdum) á árinu 2000, hlutfall íbúa á Seltjarnarnesi í samanburði við heild

Á mynd 53 má sjá niðurstöður fyrir hlutfall einstaklinga búsetta á Seltjarnarnesi sem urðu fyrir afbroti (innbroti/þjófnaði, ofbeldisbroti eða eignaskemmdum) á árinu 2000 og svo samanburð fyrir heildarúrtak.

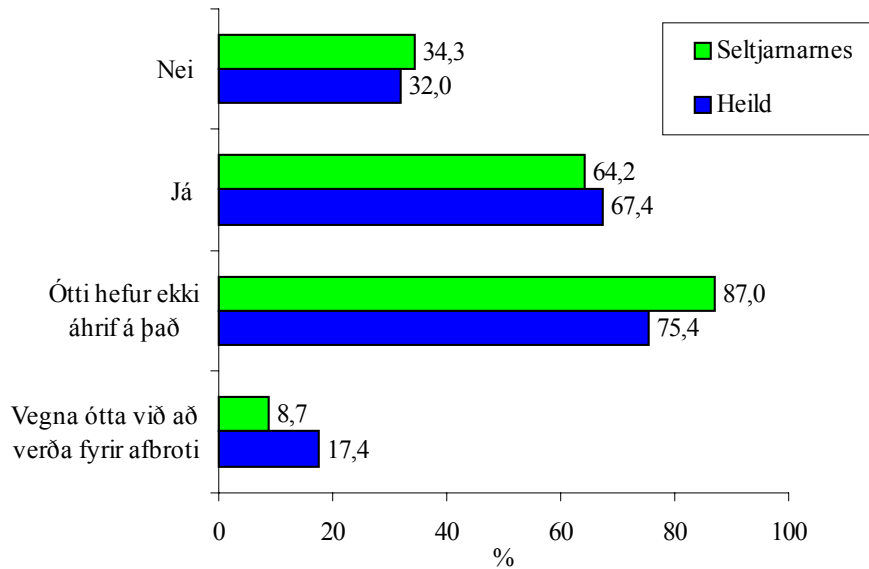
Athygli vekur að töluvert færri íbúar búsettir á Seltjarnarnesi hafa orðið fyrir afbroti og er sá munur marktækur. Það kemur einnig fram þegar fjöldi einstaklinga er skoðaður sem orðið hafa fyrir afbrotum að einungis tæp 3% íbúa á Seltjarnarnesi urðu fyrir afbrotum á árinu 2000. Af þeim kærðu 55% afbrotið til lögreglu. Sama niðurstaða kemur í ljós þegar litið er til gagna lögreglu þar sem einungis 1,6% þeirra brota sem um ræðir eiga sér stað á Seltjarnarnesi sem er mun lægra hlutfall en í öðrum hverfum umdæmisins.

Mynd 54. Hversu örugga(n) eða óörugga(n) telur þú þig vera eina/n á gangi eftir miðnætti í þínu hverfi, hlutfall íbúa á Seltjarnarnesi í samanburði við heild

Mynd 54 sýnir að níu af hverjum tíu íbúum á Seltjarnarnesi telja sig vera mjög eða frekar örugga eina á ferli í sínu hverfi. Þetta hlutfall er töluvert hærra en kemur fram í heildarúrtaki og er sá munur vel marktækur.

Í kjölfar spurningar um öryggi í eigin hverfi voru þátttakendur beðnir um að svara því hvort þeir hefðu verið einir á gangi í sínu hverfi eftir miðnætti síðastliðna 12 mánuði og ef viðkomandi hafði ekki verið einn á gangi hvort ótti við að verða fyrir afbroti kæmi í veg fyrir það. Á mynd 54 má sjá niðurstöður fyrir svör íbúa á Seltjarnarnesi í samanburði við heild.

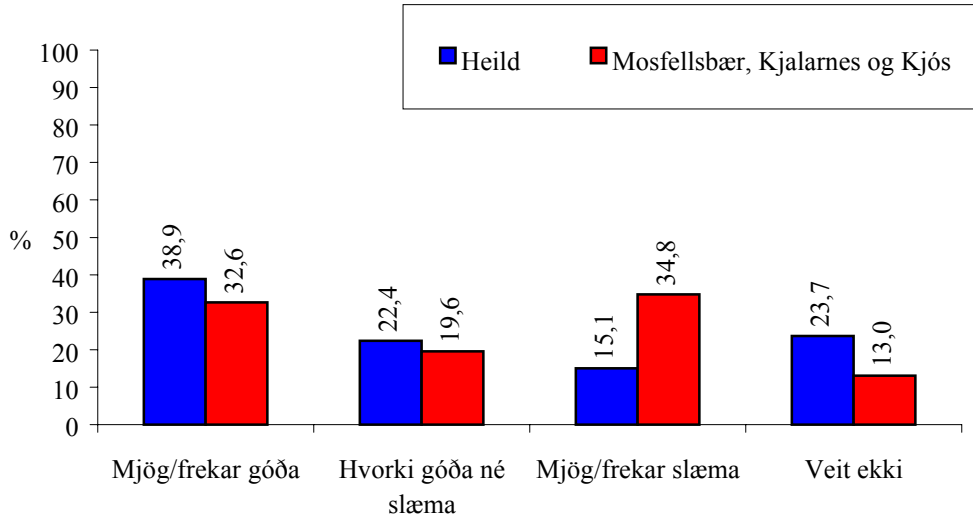

Mynd 55. Þegar litið er til síðustu 12 mánaða, hefur þú verið ein/n á gangi eftir miðnætti í þínu hverfi? - Er það vegna ótta við að verða fyrir afbroti eða hefur ótti ekki áhrif á það? - Hlutfall íbúa á Seltjarnarnesi sem tóku afstöðu í samanburði við heild

Eins og mynd 55 sýnir hefur meirihluti íbúa á Seltjarnarnesi verið einn á gangi í sínu hverfi eftir miðnætti. Engu að síður eru það um 34% sem segjast ekki hafa verið einir á ferli. Þegar litið er á hvort ótti við að verða fyrir afbroti hafa áhrif á það, kemur í ljós að tæp 9% íbúa á Seltjarnarnesi segir svo vera og er þetta hlutfall marktækt lægra en hlutfall heildarúrtaksins.

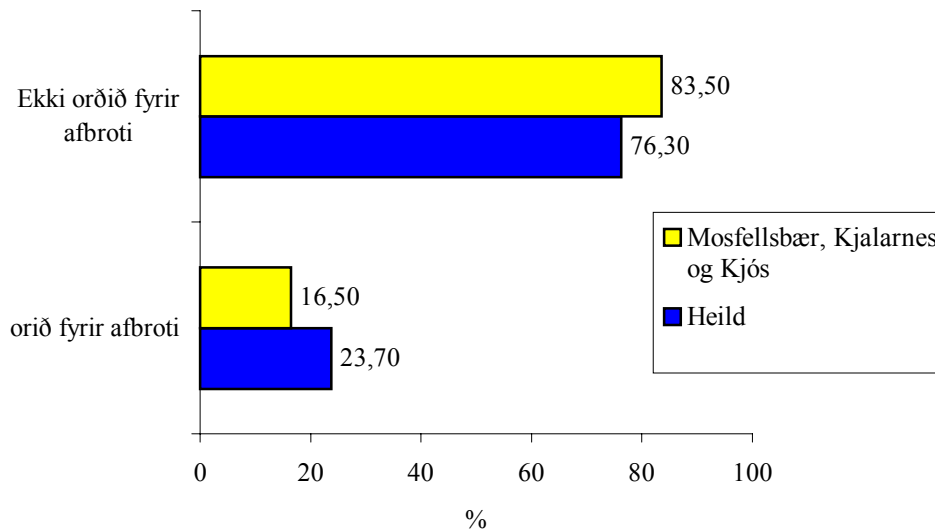
Mosfellsbær, Kjalarnes og Kjós

Í þessari rannsókn er unnið með upplýsingar fyrir Mosfellsbæ, Kjalarnes og Kjós í einu lagi. Mosfellsbær er fjölmennasti hluti svæðisins með 6.246 íbúa, þar af rúm 65% á aldrinum 18-80 ára. Á Kjalarnesi og í Kjós er íbúafjöldi 684 manns þar af um 80% 18-80 ára.

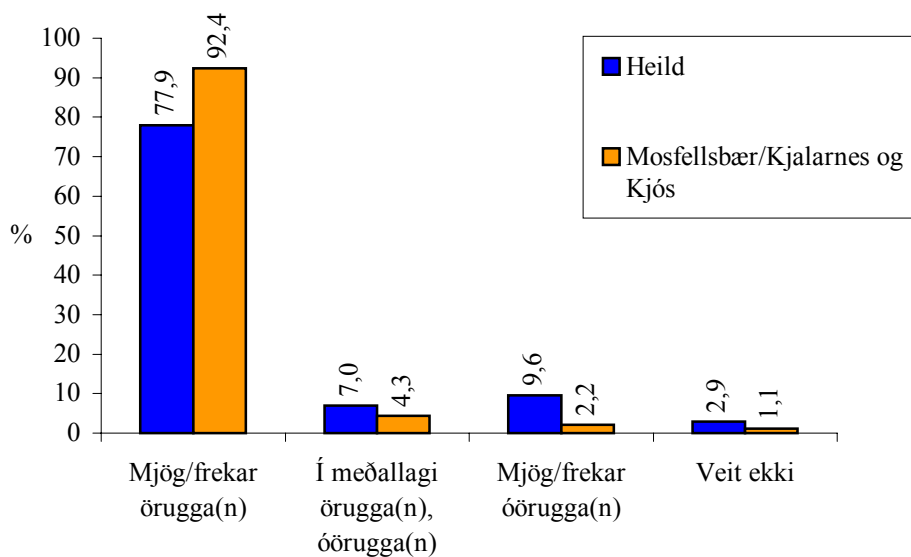
Mynd 56. Hversu góða eða slæma þjónustu telur þú að lögreglan í þínu hverfi veiti, eftir svarhlutfalli íbúa í Mosfellsbæ, á Kjalarnesi og í Kjós annars vegar og heildarúrtaki hins vegar

Á mynd 56 kemur fram mikill munur á milli viðhorfs íbúa í Mosfellsbæ, á Kjalarnesi og Kjós og heildarúrtaks, þar sem þeir eru marktækt mun líklegri til að telja þjónustu lögreglunnar í sínu hverfi vera mjög eða frekar slæma. Að sama skapi er marktækt lægra hlutfall íbúa í Mosfellsbæ, Kjalarnesi og Kjós sem telja þjónustuna vera mjög eða frekar góða. Það er einnig athyglivert að marktækt lægra hlutfall íbúa í þessu hverfi telur sig ekki vita hversu góða eða slæma þjónustu lögreglan veitir.

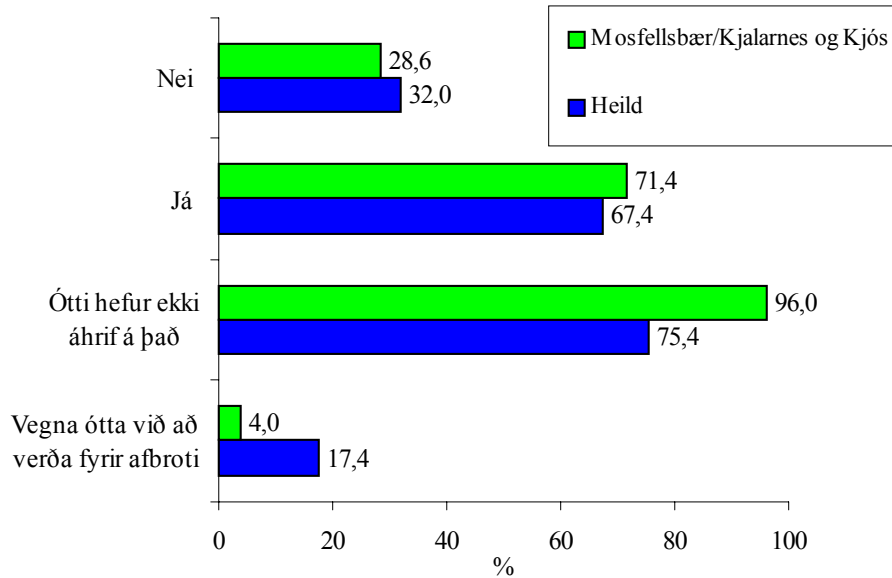
Mynd 57. Varðst þú fyrir afbroti (innbroti/þjófnaði, ofbeldisbroti eða eignaskemmdum) á árinu 2000, hlutfall íbúa í Mosfellsbæ, Kjalarnesi og Kjós í samanburði við heild

Ef litið er á hversu hátt hlutfall íbúa í Mosfellsbæ, á Kjalarnesi og í Kjós hefur orðið fyrir afbroti á árinu 2000 (mynd 57) er niðurstaðan sú að marktækt færri íbúar þessarar hverfaeiningu hafa orðið fyrir slíku í samanburði við heild. Alls voru það tæp 4% íbúa í Mosfellsbæ, Kjalarnesi og Kjós sem urðu fyrir afbroti á árinu 2000. Af þeim kærðu tæp 54% afbrotið til lögreglu. Þessu til samanburðar þá áttu 3,4% tilkynntra brota sér stað í Mosfellsbæ, Kjalarnesi eða í Kjós árið 2000.

Mynd 58. Hversu örugga(n) eða óörugga(n) telur þú þig vera eina/n á gangi eftir miðnætti í þínu hverfi, hlutfall íbúa í Mosfellsbæ, Kjalarnesi og Kjós í samanburði við heild.

Líkt og á Seltjarnarnesi telja rúmlega níu af hverjum tíu einstaklingum sig vera mjög eða frekar örugga eina á gangi eftir miðnætti í Mosfellsbæ, Kjalarnesi og Kjós. Eins og mynd 58 sýnir eru það einungis 2,2% íbúa þar sem telja sig mjög eða frekar óörugga. Sé þetta hlutfall borið saman við heildarúrtakið kemur í ljós að þessi munur er einnig vel marktækur.

Mynd 59. Þegar litið er til síðustu 12 mánaða, hefur þú verið ein/n á gangi eftir miðnætti í þínu hverfi? - Er það vegna ótta við að verða fyrir afbroti eða hefur ótti ekki áhrif á það? - Hlutfall íbúa í Mosfellsbæ, á Kjalarnesi og Kjós sem tóku afstöðu í samanburði við heild.

Á mynd 59 má sjá niðurstöður fyrir tvær spurningar, annars vegar hvort íbúar í Mosfellsbæ, á Kjalarnesi og Kjós hafi verið einir á ferli eftir miðnætti í sínu hverfi og hins vegar niðurstöður spurningar sem lögð var fyrir þá sem ekki höfðu verið einir á gangi eftir miðnætti. Meirihluti íbúa í höfðu verið einir á gangi eftir miðnætti í sínu hverfi (71,4%), en tæp 29% sögðu svo ekki vera. Þegar þeir einstaklingar voru inntir eftir því hvort ótti við að verða fyrir afbroti hefði þar áhrif á kom í ljós að einungis 4% vildu meina að ótti hefði þar áhrif og er það marktækt mun lægra hlutfall en kom fram í heildarúrtaki. Íbúar í Mosfellsbæ, á Kjalarnesi og Kjós virðast því vera síður óttaslegnir við afbrot í sínu hverfi en niðurstöður heildarúrtaks gefa til kynna.

Helstu niðurstöður

- Helmingur íbúa umdæmis lögreglustjórans í Reykjavík taldi þjónustu lögreglunnar í sínu hverfi mjög eða frekar góða.
 - Um 23% þátttakenda gátu ekki sagt til um hvernig þjónustu lögreglan veitir í þeirra hverfi.
 - Ekki var munur milli kynja en yngri þátttakendur voru líklegri til að vera óánægðir með þjónustuna en þeir sem eldri eru.
- Alls höfðu rúmlega 22% þátttakenda orðið fyrir a.m.k. einu af þeim afbrotum sem spurt var um, hlutfallslega flestir fyrir eignaskemmdum.
 - Langflestir (81%) tilkynntu um innbrotið/þjófnaðinn, en tæplega helmingur tilkynnti um ofbeldisbrotið (49%) og eignaskemmdirnar (47%).
 - Hlutfallslega flestir þeirra sem urðu fyrir ofbeldisbroti (71%) töldu lögregluna leysa mjög eða frekar illa úr málinu og það sama átti við um 40% þeirra sem kærðu innbrot eða þjófnað á árinu 2000. Hins vegar voru hlutfallslega fleiri af þeim sem kært höfðu eignaskemmdir mjög eða frekar ánægðir með það hvernig lögreglan leysti úr þeirra málum.
- Meirihluti svarenda taldi sig vera mjög eða frekar örugga eina á gangi í sínu hverfi eftir miðnætti, þá frekar karlar en konur.
 - Alls sögðu 5,5% þátttakenda að þeir færu ekki einir út að ganga eftir miðnætti í sínu hverfi af ótta við afbrot. Þegar á heildina er litið samsvarar þetta um 6000 manns innan umdæmisins.
- Yfir helmingur þátttakenda taldi sig vera mjög eða frekar óörugga eina að gangi eftir miðnætti í miðborg Reykjavíkur.
 - Konur, þeir sem eldri eru, tekjulágir og þeir sem ekki gegna launuðu starfi voru líklegri til að finna fyrir óöryggi.

- Um 20% þátttakenda sagði ótta við að verða fyrir afbroti koma í veg fyrir að þeir væru einir á ferli í miðborginni og þar af voru konur í miklum meirihluta. Þetta hlutfall samsvarar því að um 24.500 manns innan umdæmisins fari ekki einir í miðborgina eftir miðnætti af ótta við afbrot.
- Mikill meirihluti þátttakenda taldi afbrot vera mjög eða frekar mikið vandamál á Íslandi.
 - Flestir töldu ofbeldi og líkamsárásir mesta vandamálið.
 - Meira en helmingur svarenda sagði að refsingar fyrir fíkniefnabrot væru annað hvort allt of eða helst til of vægar.
 - Yfirgnæfandi meirihluti svarenda var andvígur því að Íslendingar taki upp dauðarefsingu við alvarlegum afbrotum.
- Hlutfallslega flestir íbúar Vesturbæjar töldu lögregluna í þeirra hverfi veita mjög eða frekar góða þjónustu en ekki er marktækur munur samanborið við heild.
 - Tæplega 25% íbúa hverfisins sögðust hafa orðið fyrir innbroti, þjófnaði, eignaskemmdum eða ofbeldisbroti á árinu 2000 og af þeim tilkynntu 46% afbrotið til lögreglu.
 - Vesturbæingar eru ólíklegri en aðrir til að telja sig mjög eða frekar örugga eina á gangi eftir miðnætti í sínu hverfi.
- Ekki var marktækur munur á viðhorfi íbúa í Austurbæ Reykjavíkur til þjónustu lögreglunnar í þeirra eigin hverfi og heildarúrtaksins.
 - Austurbæingar voru ívið ólíklegri en aðrir íbúar borgarinnar til að telja sig örugga eina á gangi að næturlagi í sínu hverfi.
 - Af þeim sem ekki hafa verið einir á gangi töldu 27% ótta við afbrot hafa áhrif á það.
- Nokkuð færri íbúar Norðurbæjar samanborið við önnur hverfi töldu þjónustu lögreglu í sínu hverfi mjög eða frekar góða.

- Íbúar Norðurbæjar voru líklegri en aðrir til að segjast ekki vita hversu góða eða slæma þjónustu lögreglan veitir í þeirra hverfi.
 - Mikill meirihluti íbúa í Norðurbæ Reykjavíkur telur sig vera öruggan einan á gangi í sínu hverfi eftir miðnætti.
- Suðurbæingar eru líklegri en aðrir til að telja þjónustu lögreglu í sínu hverfi vera slæma.
- Nokkuð færri íbúar Suðurbæjar urðu fyrir afbroti árið 2000 samanborið við heildina.
- Íbúar í Árbæ voru marktækt óánægðari en heildin með þjónustu lögreglu í sínu hverfi.
- Árbæingar voru líklegri en aðrir til að segjast ekki vita hvort þjónustan lögreglu í þeirra hverfi sé góð eða slæm.
 - Mikill meirihluti íbúa Árbæjar töldu sig vera örugga eina á gangi í sínu hverfi eftir miðnætti og er marktækur munur milli Árbæjar og umdæmisins í heild.
- Íbúar Breiðholts eru almennt ánægðir með þjónustu lögreglu í sínu hverfi eða 44%.
- Íbúar Breiðholts voru líklegri, í samanburði við heild, til að hafa orðið fyrir afbroti á árinu 2000.
 - Meirihluti íbúa hverfisins taldi sig vera mjög eða frekar örugga eina á gangi eftir miðnætti í sínu hverfi.
- Ekki er munur á viðhorfum íbúa umdæmisins í heild og íbúa Grafarvogs til þess hvort þjónusta lögreglu sé góð eða slæm í hverfinu.
- Íbúar Grafarvogs voru líklegri til að telja sig mjög eða frekar örugga eina á gangi í sínu hverfi samanborið við heildarúrtakið.
 - Hlutfall þeirra sem sagði ótta við afbrot hafa áhrif á það að þeir hefðu ekki verið á gangi var nokkru lægra en almennt er innan umdæmisins.
- Rúm 60% íbúa á Seltjarnarnesi töldu þjónustu lögreglunnar á svæðinu vera mjög eða frekar góða og er það hlutfall nokkru hærri en heildarhlutfall innan umdæmisins.

- Töluvert færri íbúar búsettir á Seltjarnarnesi höfðu orðið fyrir afbroti og nú af hverjum tíu íbúum taldi sig vera mjög eða frekar örugga eina á ferli í sínu hverfi.
- Marktækur munur er á viðhorfi íbúa í Mosfellsbæ, Kjalarnesi og Kjós til þjónustu lögreglunnar í sínu hverfi þar sem þeir voru mun líklegri til að telja hana vera mjög eða frekar slæma samanborið við heild.
- Hlutfallslega færri íbúar svæðisins höfðu orðið fyrir afbroti árið 2000 samanborið við umdæmið í heild.
- Líkt og á Seltjarnarnesi sögðu rúmlega nú af hverjum tíu einstaklingum sig vera mjög eða frekar örugga eina á gangi eftir miðnætti í Mosfellsbæ, Kjalarnesi og Kjós.

Heimildaskrá

Aromaa, Kauko & Heiskanen, Markku (2000). *Crime Risks in Finland 2000 – Finnish Results of the 200 Sweep of the International Crime Victims Survey*. Helsinki: National Research Institute of Legal Policy Research Communications 50.

Ágúst Mogensen (1997). *Löggæsla, stefnumótun og almenningur* (óbirt BA-ritgerð við Háskóla Íslands). Háskóli Íslands: Félagsvísindadeild.

Balvig, Flemming (1990). Fear of Crime in Scandinavia - New Reality, New Theory? Í Annika Snare (ritstj.) *Criminal Violence in Scandinavia. Scandinavian Studies in Criminology. Vol. 11*. Oslo: Norwegian University Press.

British Home office (18.07.2001). The British Crime Survey.
<http://www.homeoffice.gov.uk/rds/bcs1.html>. (20.08.01).

Bureau of Justice Statistics/US. Department of Justice (21.06.01). Criminal Victimization, 1973-95. http://www.ojp.usdoj.gov/bjs/abstract/cv73_95.htm.
(20.08.01).

Clemente, Frank & Kleiman, Michael (1976). Fear of Crime Among the Aged. *Gerontologist* 16, 207-210.

Cohen, Stan (1980). *Folk Devils and Moral Panics*. 2. útg. Oxford: Basil Blackwell.

Erlendur Baldursson (1981a). Viðhorf almennings til lögreglunnar. *Lögreglumaðurinn*, 1, 18-25.

Erlendur Baldursson (1981b). Viðhorf almennings til lögreglunnar. *Lögreglumaðurinn*, 2, 16-21.

Ferraro, Kenneth F. (1995). *Fear of Crime: Interpreting Victimization Risk*. Albany: State University of New York Press.

Guðmundur Guðjónsson, Karl Steinar Valsson, Eiríkur Beck og Sigrún Jóhannesdóttir, (1995). *Afbrot í vesturbæ Reykjavíkur*. Reykjavík: Lögreglan í Reykjavík

Hagstofa Íslands (8.01.01). Hagstofa Íslands; Fréttir nr.2/2001. www.hagstofa.is (23.08.01)

Hagstofa Íslands (15.08.01) Mannfjöldi í Reykjavík 1.desember 2000 eftir hverfi og aldri. www.hagstofa.is. (15.08.01)

Helgi Gunnlaugsson (2000). *Afbrot og Íslendingar*. Reykjavík: Háskólaútgáfan.

Helgi Gunnlaugsson og Rannveig Þórisdóttir (1999). Kriminalitet & tryghedsfølelse i Island i Grønland- på vej mod et nyt straffesystem. Rapport fra NSfK's 41. forskerseminar Ilulissat, Grønland 1999. Danmark: Nordisk Samarbejdsråd for Kriminologi.

Helgi Gunnlaugsson (1995). Viðhorf Íslendinga til afbrota 1989-1994. Í Friðrik H. Jónsson (ritstj.) *Rannsóknir í félagsvísindum*: erindi flutt í september 1994. Reykjavík: Háskólaútgáfan.

Jón Óttar Ólafsson (1999). *The Pattern of Violence in Iceland: understanding violence in Reykjavik in the light of ecological and life-style theories*. (óbirt MA-ritgerð við Háskólann í Cambridge) UK: University of Cambridge.

Lewis, Dana A. & Salem, Greta (1986). *Fear of Crime: Incivility and the Production of a Social Problem*. New Brunswick, N.J.: Transaction Books.

- Maguire, M. (1997). Crime Statistics, patterns, and Trends: Changing Perceptions and their Implications. Í Mike Maguire, Rod Morgan og Robert Reiner (ritstj.) *The Oxford Handbook of Criminology* (2. útg.). Oxford: Claredon Press.
- Ollenberger, Jane C. (1981). Criminal Victimization and Fear of Crime. *Research on Aging*, 3, 101-118.
- Roberts, Julian V. & Stalans, Loretta J. (1997). *Public Opinion, Crime, and Criminal Justice*. Boulder: Westview Press.
- Rosenbaum, Dennis P. & Heath, Linda (1990). The "Psycho-Logic" of Fear-Reduction and Crime-Prevention Programs. Í John Edwards et. al., (ritstj.), *Social Influence Processes and Prevention*. New York: Plenum.
- Skogan, W. G. (1984). Reporting Crimes to the Police: Sthe Status of World Analysis. *Journal of Research in Crime and Delinquency*, 21(2), 113-137.
- Surette, Ray (1992). *Media, Crime and Criminal Justice*. Pacific Grove: Brooks/Cole.
- Van Dijk, Jan J.M. (18.07.01). Crime and Victim Surveys.
<http://www.homeoffice.gov.uk/rds/bcs1.html>. (20.08.01).
- Van Kesteren, J. , Mayhew, P., Nieuwbeerta, P. (2000). *Criminal Victimisation in Seventeen Industrialised Countries*. Holland: Wetenschappelijk Onderzoek – en Documentatiecentrum

Viðaukar

Myndaskrá

Mynd 1. Hversu góða eða slæma þjónustu telur þú að lögreglan veiti í þínu hverfi?.....	12
Mynd 2. Hlutfall þeirra sem urðu fyrir ofbeldisbroti, innbroti eða þjófnaði eða eignaskemmdum árið 2000.	13
Mynd 3. Fannst þér lögreglan leysa vel eða illa úr málinu?, eftir tegundum brots.....	14
Mynd 4. Hversu góða eða slæma þjónustu telur þú lögregluna veita í þínu hverfi, eftir því hvort þátttakandi varð fyrir innbroti, þjófnaði, eignaskemmdum eða ofbeldisbroti árið 2000.....	15
Mynd 5. Hafðir þú samband við lögreglu á árinu 2000 af öðrum ástæðum en nefndar voru hér á undan út af atviki sem átti sér stað?	16
Mynd 6. Hversu örugga(n) eða óörugga(n) telur þú þig vera eina(n) á gangi eftir miðnætti í þínu hverfi?	19
Mynd 7. Hversu örugga(n) eða óörugga(n) telur þú þig vera eina(n) á gangi eftir miðnætti í þínu hverfi – greint eftir kyni þátttakenda.....	20
Mynd 8. Þegar litið er til síðustu 12 mánaða, hefur þú verið ein/n á gangi eftir miðnætti í þínu hverfi?, og er það vegna ótta við að verða fyrir afbroti eða hefur ótti ekki áhrif á það?	21
Mynd 9. Þegar litið er til síðustu 12 mánaða, hefur þú verið ein/n á gangi eftir miðnætti í þínu hverfi?, eftir kynferði.	22
Mynd 10. Þegar litið er til síðustu 12 mánaða, hefur þú verið ein/n á gangi eftir miðnætti í þínu hverfi?, eftir menntun.....	22
Mynd 11. Er það vegna ótta við að verða fyrir afbroti eða hefur ótti ekki áhrif á það?, eftir kyni	23
Mynd 12. Hversu örugga(n) eða óörugga(n) telur þú þig vera eina(n) á gangi eftir miðnætti í miðborg Reykjavíkur.	25
Mynd 13. Hversu örugga(n) eða óörugga(n) telur þú þig vera eina/n á gangi eftir miðnætti í miðborg Reykjavíkur?, eftir kyni.....	25
Mynd 14. Hversu örugga(n) eða óörugga(n) telur þú þig vera eina/n á gangi eftir miðnætti í miðborg Reykjavíkur?, eftir aldri.	26
Mynd 15. Hversu örugga(n) eða óörugga(n) telur þú þig vera eina/n á gangi eftir miðnætti í miðborg Reykjavíkur?, eftir tekjum.....	27
Mynd 16. Þegar litið er til síðustu 12 mánaða, hefur þú verið ein/einn á gangi eftir miðnætti í miðborg Reykjavíkur? og Er það vegna ótta við að verða fyrir afbroti eða hefur ótti ekki áhrif á það?	28
Mynd 17. Þegar litið er til síðustu 12 mánaða, hefur þú verið ein/einn á gangi eftir miðnætti í miðborg Reykjavíkur? og Er það vegna ótta við að verða fyrir afbroti eða hefur ótti ekki áhrif á það?, eftir kyni.....	28
Fjársvik vegna viðskipta.....	28
Mynd 18. Hvaða afbrot telur þú mesta vandamálið á Íslandi?.....	31
Mynd 19. Hvaða afbrot telur þú mesta vandamálið á Íslandi?, eftir kyni.....	31
Mynd 20. Telur þú að afbrot sé mikið eða lítið vandamál á Íslandi?.....	33
Mynd 21. Telur þú að afbrot sé mikið eða lítið vandamál á Íslandi?, eftir kyni.....	33
Mynd 22. Telur þú að refsingar hér á landi fyrir fíkniefnabrot séu of harðar, of vægar eða hæfilegar?	34

Mynd 23. Ert þú hlynnt(ur) eða andvíg(ur) því að Íslendingar taki upp dauðarefsingu við alvarlegum glæpum, eins og morði að yfirlögðu ráði?	36
Mynd 24. Hversu góða eða slæma þjónustu telur þú að lögreglan í þínu hverfi veiti, eftir svarhlutfalli Vesturbæinga annars vegar og heildarúrtaki hins vegar	38
Mynd 25. Varðst þú fyrir afbroti (innbroti/þjófnaði, ofbeldisbroti eða eignaskemmdum) á árinu 2000, hlutfall Vesturbæinga í samanburði við heild.	39
Mynd 26. Hversu örugga(n) eða óörugga(n) telur þú þig vera eina/n á gangi eftir miðnætti í þínu hverfi, hlutfall íbúa Vesturbæjar í samanburði við heild.	40
Mynd 27. Þegar litið er til síðustu 12 mánaða, hefur þú verið ein/n á gangi eftir miðnætti í þínu hverfi?, og er það vegna ótta við að verða fyrir afbroti eða hefur ótti ekki áhrif á það?, hlutfall íbúa í Vesturbæ sem tóku afstöðu í samanburði við heild.	41
Mynd 28. Hversu góða eða slæma þjónustu telur þú að lögreglan í þínu hverfi veiti, eftir svarhlutfalli Austurbæinga annars vegar og heildarúrtaki hins vegar.	42
Mynd 29. Varðst þú fyrir afbroti (innbroti/þjófnaði, ofbeldisbroti eða eignaskemmdum) á árinu 2000, hlutfall Austurbæinga í samanburði við heild.	43
Mynd 30. Hversu örugga(n) eða óörugga(n) telur þú þig vera eina/n á gangi eftir miðnætti í þínu hverfi, hlutfall íbúa Austurbæjar í samanburði við heild.	44
Mynd 31. Þegar litið er til síðustu 12 mánaða, hefur þú verið ein/n á gangi eftir miðnætti í þínu hverfi?, og er það vegna ótta við að verða fyrir afbroti eða hefur ótti ekki áhrif á það?, hlutfall íbúa í Austurbæ sem tóku afstöðu í samanburði við heild.	45
Mynd 32. Hversu góða eða slæma þjónustu telur þú að lögreglan í þínu hverfi veiti, eftir svarhlutfalli Norðurbæinga annars vegar og heildarúrtaki hins vegar.	46
Mynd 33. Varðst þú fyrir afbroti (innbroti/þjófnaði, ofbeldisbroti eða eignaskemmdum) á árinu 2000, hlutfall íbúa Norðurbæjar í samanburði við heild.	47
Mynd 34. Hversu örugga(n) eða óörugga(n) telur þú þig vera eina/n á gangi eftir miðnætti í þínu hverfi, hlutfall íbúa Norðurbæjar í samanburði við heild.	48
Mynd 35. Þegar litið er til síðustu 12 mánaða, hefur þú verið ein/n á gangi eftir miðnætti í þínu hverfi?, og er það vegna ótta við að verða fyrir afbroti eða hefur ótti ekki áhrif á það?, hlutfall íbúa í Norðurbæ sem tóku afstöðu í samanburði við heild.	49
Mynd 36. Hversu góða eða slæma þjónustu telur þú að lögreglan í þínu hverfi veiti, eftir svarhlutfalli Suðurbæinga annars vegar og heildarúrtaki hins vegar.	50
Mynd 37. Varðst þú fyrir afbroti (innbroti/þjófnaði, ofbeldisbroti eða eignaskemmdum) á árinu 2000, hlutfall íbúa Suðurbæjar í samanburði við heild.	51
Mynd 38. Hversu örugga(n) eða óörugga(n) telur þú þig vera eina/n á gangi eftir miðnætti í þínu hverfi, hlutfall íbúa Suðurbæjar í samanburði við heild.	52
Mynd 39. Þegar litið er til síðustu 12 mánaða, hefur þú verið ein/n á gangi eftir miðnætti í þínu hverfi?, og er það vegna ótta við að verða fyrir afbroti eða hefur ótti ekki áhrif á það?, hlutfall íbúa í Suðurbæ sem tóku afstöðu í samanburði við heild.	53
Mynd 40. Hversu góða eða slæma þjónustu telur þú að lögreglan í þínu hverfi veiti, eftir svarhlutfalli íbúa Árbæjar annars vegar og heildarúrtaki hins vegar.	54
Mynd 41. Varðst þú fyrir afbroti (innbroti/þjófnaði, ofbeldisbroti eða eignaskemmdum) á árinu 2000, hlutfall íbúa Árbæjar í samanburði við heild.	55
Mynd 42. Hversu örugga(n) eða óörugga(n) telur þú þig vera eina/n á gangi eftir miðnætti í þínu hverfi, hlutfall íbúa í Árbæ í samanburði við heild.	56

Mynd 43. Þegar litið er til síðustu 12 mánaða, hefur þú verið ein/n á gangi eftir miðnætti í þínu hverfi?, og er það vegna ótta við að verða fyrir afbroti eða hefur ótti ekki áhrif á það?, hlutfall íbúa í Árbæ sem tóku afstöðu í samanburði við heild.....	57
Mynd 44. Hversu góða eða slæma þjónustu telur þú að lögreglan í þínu hverfi veiti, eftir svarhlutfalli Breiðholtsbúa annars vegar og heildarúrtaki hins vegar.....	58
Mynd 45. Varðst þú fyrir afbroti (innbroti/þjófnaði, ofbeldisbroti eða eignaskemmdum) á árinu 2000, hlutfall íbúa Breiðholts í samanburði við heild.....	59
Mynd 46. Hversu örugga(n) eða óörugga(n) telur þú þig vera eina/n á gangi eftir miðnætti í þínu hverfi, hlutfall íbúa Breiðholts í samanburði við heild.....	60
Mynd 47. Þegar litið er til síðustu 12 mánaða, hefur þú verið ein/n á gangi eftir miðnætti í þínu hverfi?, og er það vegna ótta við að verða fyrir afbroti eða hefur ótti ekki áhrif á það?, hlutfall íbúa í Breiðholti sem tóku afstöðu í samanburði við heild.....	61
Mynd 48. Hversu góða eða slæma þjónustu telur þú að lögreglan í þínu hverfi veiti, eftir svarhlutfalli Grafarvogsbúa annars vegar og heildarúrtaki hins vegar.	62
Mynd 49. Varðst þú fyrir afbroti (innbroti/þjófnaði, ofbeldisbroti eða eignaskemmdum) á árinu 2000, hlutfall íbúa Grafarvogs í samanburði við heild	63
Mynd 50. Hversu örugga(n) eða óörugga(n) telur þú þig vera eina/n á gangi eftir miðnætti í þínu hverfi, hlutfall íbúa í Grafarvogi í samanburði við heild.....	64
Mynd 51. Þegar litið er til síðustu 12 mánaða, hefur þú verið ein/n á gangi eftir miðnætti í þínu hverfi?, og er það vegna ótta við að verða fyrir afbroti eða hefur ótti ekki áhrif á það?, hlutfall íbúa í Grafarvogi sem tóku afstöðu í samanburði við heild	65
Mynd 52. Hversu góða eða slæma þjónustu telur þú að lögreglan í þínu hverfi veiti, eftir svarhlutfalli íbúa á Seltjarnarnesi annars vegar og heildarúrtaki hins vegar.....	66
Mynd 53. Varðst þú fyrir afbroti (innbroti/þjófnaði, ofbeldisbroti eða eignaskemmdum) á árinu 2000, hlutfall íbúa á Seltjarnarnesi í samanburði við heild.....	67
Mynd 54. Hversu örugga(n) eða óörugga(n) telur þú þig vera eina/n á gangi eftir miðnætti í þínu hverfi, hlutfall íbúa á Seltjarnarnesi í samanburði við heild.....	68
Mynd 55. Þegar litið er til síðustu 12 mánaða, hefur þú verið ein/n á gangi eftir miðnætti í þínu hverfi?, og er það vegna ótta við að verða fyrir afbroti eða hefur ótti ekki áhrif á það?, hlutfall íbúa á Seltjarnarnesi sem tóku afstöðu í samanburði við heild	69
Mynd 56. Hversu góða eða slæma þjónustu telur þú að lögreglan í þínu hverfi veiti, eftir svarhlutfalli íbúa í Mosfellsbæ, á Kjalarnesi og í Kjós annars vegar og heildarúrtaki hins vegar	70
Mynd 57. Varðst þú fyrir afbroti (innbroti/þjófnaði, ofbeldisbroti eða eignaskemmdum) á árinu 2000, hlutfall íbúa í Mosfellsbæ, Kjalarnesi og Kjós í samanburði við heild...	71
Mynd 58. Hversu örugga(n) eða óörugga(n) telur þú þig vera eina/n á gangi eftir miðnætti í þínu hverfi, hlutfall íbúa í Mosfellsbæ, Kjalarnesi og Kjós í samanburði við heild.....	72
Mynd 59. Þegar litið er til síðustu 12 mánaða, hefur þú verið ein/n á gangi eftir miðnætti í þínu hverfi?, og er það vegna ótta við að verða fyrir afbroti eða hefur ótti ekki áhrif á það?, hlutfall íbúa í Mosfellsbæ, á Kjalarnesi og Kjós sem tóku afstöðu í samanburði við heild.	73

Töfluskrá

Tafla 1. Hverfaskipting innan umdæmis lögreglustjórans í Reykjavík	6
Tafla 2. Svarhlutfall innan hverfa	7
Tafla 3. Hlutfall karla og kvenna sem tóku þátt í rannsókninni, eftir aldri.....	8
Tafla 4. Aldursskipting eftir hverfum.	8
Tafla 5. Menntun eftir hverfum	9
Tafla 6. Hlutfall mánaðarlegra heildarráðstöfunartekna eftir hverfum.....	9
Tafla 7. Starfstegund greind eftir hverfum.	10
Tafla 8. Helstu ástæður þess að haft var samband við lögreglu.....	17

Hverfaskipting

Tíðnitöflur fyrir bakgrunnsbreytur og spurningar

Kyn

	Fjöldi	Hlutfall í %	Heildar%
Karlar	853	49,4	49,4
Konur	875	50,6	50,6
Total	1728	100,0	100,0

Þrískiptur aldur þátttakenda

		Fjöldi	Hlutfall í %	Heildar %
Gildi	18-32 ára	580	33,6	33,6
	33-48 ára	552	32,0	32,0
	49-80 ára	596	34,5	34,5
	Alls	1728	100,0	100,0

Hverfaskipting - níu hverfa flokkun

		Fjöldi	Hlutfall í %	Heildar%
Gildi	Vesturbær	233	13,5	13,5
	Austurbær	285	16,5	16,5
	Norðurbær	191	11,0	11,0
	Suðurbær	207	12,0	12,0
	Árbær	122	7,0	7,0
	Breiðholt	316	18,3	18,3
	Grafarvogur	215	12,4	12,4
	Seltjarnarnes	66	3,8	3,8
	Mosfellsbær, Kjalarnes og Kjós	91	5,3	5,3
	Alls	1728	100,0	100,0

Menntun

		Fjöldi	Hlutfall í %	Heildar %
Gildi	Grunnskólapróf	218	12,6	12,6
	Grunnskólapróf og viðbót	426	24,7	24,7
	Framhaldsskólapróf	662	38,3	38,3
	Háskólapróf	419	24,3	24,3
	Neitar	2	,1	,1
	Alls	1728	100,0	100,0

Flokkað starf þátttakenda

		Fjöldi	Hlutfall í %	Heildar %
Gildi	Verkafólk/einföld þjónustustörf	292	16,9	17,2
	Fagl. iðn./sjómenn/bændur	141	8,2	8,3
	Skrifstofu störf/ faglært við opinbera þjónustu	391	22,6	23,0
	Stjórnendur/atvinnurekendur/ sérfræðingar	440	25,5	25,9
	Nemar	143	8,3	8,4
	Ekki í launuðu starfi	289	16,7	17,0
	Total	1696	98,2	100,0
Neitar/svarar ekki	98	19	1,1	
	99	1	,1	
	999	11	,6	
	Total	31	1,8	
Alls		1728	100,0	

Tekjur

		Fjöldi	Hlutfall í %	Heildar %
Gildi	Lægri en 250 þúsund	430	24,9	30,0
	250 til 399 þúsund	464	26,9	32,4
	400 til 549 þúsund	313	18,1	21,9
	550 þúsund eða hærri	224	13,0	15,7
	Alls	1432	82,9	100,0
	Veit ekki	296	17,1	
Alls		1728	100,0	

Hversu góða eða slæma þjónustu telur þú að lögreglan veiti í þínu hverfi?

		Fjöldi	Hlutfall í %	Heildar %
Gildi	Mjög góða	152	8,8	11,5
	Frekar góða	518	30,0	39,4
	Hvorki góða né slæma	386	22,3	29,3
	Frekar slæma	183	10,6	13,9
	Mjög slæma	77	4,5	5,8
	Alls	1316	76,1	100,0
	Neitar	4	,2	
	Veit ekki	408	23,6	
	Total	412	23,9	
Alls		1728	100,0	

Hversu örugga(n) eða óörugg(an) telur þú þig vera eina(n) á gangi eftir miðnætti í miðborg Reykjavíkur?

		Fjöldi	Hlutfall í %	Heildar %
Gildi	Mjög örugga(n)	113	6,5	7,4
	Frekar örugga(n)	377	21,8	24,6
	Í meðallagi örugga(n), óörugga(n)	156	9,0	10,2
	Frekar óörugga(n)	424	24,5	27,7
	Mjög óörugga(n)	462	26,8	30,2
	Alls	1533	88,7	100,0
	Neitar	4	,3	
	Veit ekki	190	11,0	
	Alls	195	11,3	
Alls		1728	100,0	

Þegar litið er til síðustu 12 mánaða, hefur þú verið ein/ einn á gangi eftir miðnætti í miðborg Reykjavíkur?

		Fjöldi	Hlutfall í %	Heildar %
Gildi	Já	660	38,2	38,3
	Nei	1064	61,6	61,7
	Alls	1724	99,8	100,0
	Veit ekki	4	,2	
Alls		1728	100,0	

Er það vegna ótta við að verða fyrir afbroti eða hefur ótti ekki áhrif á það? (miðborg)

		Fjöldi	Hlutfall í %	Heildar %
Gildi	Vegna ótta við að verða fyrir afbroti	353	20,4	35,4
	Ótti hefur ekki áhrif á það	644	37,3	64,6
	Alls	997	57,7	100,0
	Neitar	4	,2	
	Veit ekki	64	3,7	
	Spurning á ekki við	664	38,4	
	Alls	731	42,3	
Alls		1728	100,0	

Hversu örugga(n) eða óörugg(an) telur þú þig vera eina(n) á gangi eftir miðnætti í þínu hverfi?

		Fjöldi	Hlutfall í %	Heildar %
Gildi	Mjög örugga(n)	728	42,1	44,6
	Frekar örugga(n)	619	35,8	37,9
	Í meðallagi örugga(n), óörugga(n)	120	6,9	7,3
	Frekar óörugga(n)	114	6,6	7,0
	Mjög óörugga(n)	52	3,0	3,2
	Alls	1634	94,6	100,0
	Miðborgin er mitt hverfi	44	2,5	
	Veit ekki	50	2,9	
	Alls	94	5,4	
Alls		1728	100,0	

Þegar lítið er til síðustu 12 mánaða, hefur þú verið ein, einn á gangi eftir miðnætti í þínu hverfi?

		Fjöldi	Hlutfall í %	Heildar %
Gikdi	Já	1163	67,3	67,7
	Nei	554	32,1	32,3
	Alls	1718	99,4	100,0
	Veit ekki	3	,2	
	Neitar	7	,4	
	Alls	10	,6	
Alls		1728	100,0	

Er það vegna ótta við að verða fyrir afbroti eða hefur ótti ekki áhrif á það?
(hverfi)

		Fjöldi	Hlutfall í %	Heildar %
Gildi	Vegna ótta við að verða fyrir afbroti	95	5,5	18,6
	Ótti hefur ekki áhrif á það	417	24,2	81,4
	Alls	513	29,7	100,0
	Neitar	8	,5	
	Veit ekki	34	2,0	
	Spurning á ekki við	1173	67,9	
	Alls	1215	70,3	
Alls		1728	100,0	

Varðst þú fyrir innbroti eða þjófnaði á árinu 2000?

		Fjöldi	Hlutfall í %	Heildar %
Gildi	Já	170	9,8	9,8
	Nei	1557	90,1	90,2
	Alls	1726	99,9	100,0
	Veit ekki	1	,1	
Alls		1728	100,0	

Hvar átti innbrotið eða þjófnaðurinn sér stað?

		Fjöldi	Hlutfall í %	Heildar %
Gildi	Í bíl	71	4,1	41,6
	Inni á heimili	37	2,1	21,5
	Af einstaklingi s.s. vasaþjófnaður, þjófnaður á eða úr	7	,4	3,9
	Inni í fyrirtæki	9	,5	5,6
	Úr bílskúr	13	,8	7,7
	Í vinnuskúr	3	,2	1,6
	Í nýbyggingu	1	,1	,7
	Á vinnustað	3	,2	1,9
	Fyrir utan heimilið	10	,6	6,0
	Í sumarbústað	5	,3	3,0
	Úr sameign/geymslu á heimili	5	,3	2,7
	Annað, hvað?	7	,4	3,9
	Alls	170	9,8	100,0
	Spurning á ekki við	1558	90,2	
Alls		1728	100,0	

Var innbrotið/þjófnaðurinn tilkynnt til lögreglu?

		Fjöldi	Hlutfall í %	Heildar %
Gildi	Já	135	7,8	80,4
	Nei	33	1,9	19,6
	Alls	168	9,7	100,0
	Veit ekki	2	,1	
	Spurning á ekki við	1558	90,2	
	Alls	1560	90,3	
Alls		1728	100,0	

Af hvaða ástæðu var innbrotið , þjófnaðurinn tilkynnt til lögreglu?

		Fjöldi	Hlutfall í %	Heildar %
Gildi	Ég varð fyrir eignartjóni	61	3,5	46,0
	Skyldurækni/taldi rétt að gera það	4	,2	2,8
	Í von um að verðmæti kæmu í leitirnar	6	,3	4,4
	Lögbrot	15	,9	11,1
	Vegna trygginga, til að fá bætur	23	1,3	17,0
	Í von um að gerandi/gerendur næðust	12	,7	9,3
	Í von um að verðmæti og gerendur fyndust	1	,1	,8
	Annað	11	,7	8,6
	Alls	133	7,7	100,0
	&Veit ekki	2	,1	
	Spurning á ekki við	1593	92,2	
	Alls	1595	92,3	
Alls		1728	100,0	

Af hvaða ástæðu var innbrotið , þjófnaðurinn ekki tilkynntur til lögreglu?

		Fjöldi	Hlutfall í %	Heildar %
Gildi	Ekkert eignartjón/engum verðmætum stolið	6	,3	18,6
	Tilgangslaust/ólíklegt til að skila árangri	5	,3	15,7
	Litlum verðmætum var stolið, borgaði sig ekki	8	,4	26,0
	Annað	12	,7	39,7
	Alls	30	1,7	100,0
	&Veit ekki	3	,2	
	Spurning á ekki við	1695	98,1	
	Alls	1698	98,3	
Alls		1728	100,0	

Fannst þér lögreglan leysa vel eða illa úr málinu? (Innbrot)

		Fjöldi	Hlutfall í %	Heildar %
Gildi	Mjög vel	23	1,4	18,6
	Frekar vel	26	1,5	20,9
	Hvorki vel né illa	22	1,3	17,3
	Frekar illa	21	1,2	16,7
	Mjög illa	34	1,9	26,6
	Alls	126	7,3	100,0
	Veit ekki	9	,5	
	Spurning á ekki við	1593	92,2	
	Alls	1602	92,7	
	Alls	1728	100,0	

Varðst þú fyrir ofbeldisbroti á árinu 2000?

		Fjöldi	Hlutfall í %	Heildar %
Gildi	Já	57	3,3	3,3
	Nei	1670	96,7	96,7
	Alls	1728	100,0	100,0

Hvar átti ofbeldisbrotið sér stað?

		Fjöldi	Hlutfall í %	Heildar %
Gildi	Inni á eigin heimili	9	,5	16,4
	Inni á heimili annarra	1	,1	2,5
	Í nágrenni við heimili	8	,4	13,3
	Á skemmtistað	7	,4	11,7
	Í miðborg Reykjavíkur	24	1,4	42,7
	Annars staðar utandyra	5	,3	8,4
	Annað, þá hvað?	3	,2	5,0
	Alls	57	3,3	100,0
	Spurning á ekki við	1670	96,7	
	Alls	1728	100,0	

Var ofbeldisbrotið tilkynnt til lögreglu?

		Fjöldi	Hlutfall í %	Heildar %
Gildi	Já	29	1,7	50,1
	Nei	28	1,6	49,9
	Alls	57	3,3	100,0
	Spurni ng á ekki við	1670	96,7	
Alls		1728	100,0	

Af hvaða ástæðu var ofbeldisbrotið tilkynnt til lögreglu?

		Fjöldi	Hlutfall í %	Heildar %
Gildi	Varð fyrir líkamstjóni	5	,3	20,8
	Til að láta gerendur svara til saka	7	,4	28,5
	Fá aðstoð lögreglu	7	,4	27,5
	Annað	6	,4	23,2
	Alls	26	1,5	100,0
	&Neitar	1	,1	
	&Veit ekki	1	,1	
	Spurning á ekki við	1699	98,3	
	Alls	1702	98,5	
Alls		1728	100,0	

Af hvaða ástæðu var ofbeldisbrotið ekki tilkynnt til lögreglu?

		Fjöldi	Hlutfall í %	Heildar %
Gildi	Ekki alvarlegt, lítil skaði	8	,4	32,4
	Tilgangslaust, ekki ástæða til þess	10	,6	40,3
	Vantrú á kerfið	3	,2	11,6
	Annað	4	,2	15,8
	Alls	24	1,4	100,0
	&Neitar	4	,2	
	&Veit ekki	1	,1	
	Spurning á ekki við	1699	98,4	
	Alls	1704	98,6	
Alls		1728	100,0	

Fannst þér lögreglan leysa vel eða illa úr málinu? (ofbeldisbrot)

	Fjöldi	Hlutfall í %	Heildar %
Gildi	2	,1	8,7
Frekar vel	1	,1	4,9
Frekar illa	2	,1	7,7
Mjög illa	19	1,1	78,7
Alls	24	1,4	100,0
Neitar	2	,1	
Veit ekki	3	,2	
Spurning á ekki við	1699	98,3	
Alls	1704	98,6	
Alls	1728	100,0	

Varðst þú fyrir eignaskemmdum á árinu 2000?

	Fjöldi	Hlutfall í %	Heildar %
Gildi	261	15,1	15,2
Já	1462	84,6	84,8
Nei	1723	99,7	100,0
Total	3	,2	
Neitar	2	,1	
Veit ekki	4	,3	
Alls	1728	100,0	

Hvaða eignir voru skemmdar? SPYRLAR:

	Fjöldi	Hlutfall í %	Heildar %
Gildi	197	11,4	75,6
Ökutæki	20	1,1	7,6
Heimili innandyra (eignir innan dyra)	31	1,8	11,8
Heimili utandyra (allar eignir innan lóðar þ.m.t. húsn)	5	,3	2,1
Eigið fyrirtæki	2	,1	,8
Vinnuskúr	5	,3	2,1
Annað, þá hvað?	261	15,1	100,0
Alls	0	,0	
Neitar	1467	84,9	
Spurning á ekki við	1467	84,9	
Alls	1728	100,0	

Voru eignaskemmdirnar tilkynntar til lögreglu?

		Fjöldi	Hlutfall í %	Heildar %
Gildi	Já	122	7,1	46,9
	Nei	138	8,0	52,8
	Veit ekki	1	,0	,3
	Total	261	15,1	100,0
	Spurning á ekki við	1467	84,9	
Alls		1728	100,0	

Af hvaða ástæðu voru eignaskemmdirnar tilkynntar til lögreglu?

		Fjöldi	Hlutfall í %	Heildar %
Gildi	Í von um að gerandi/gerendur næðust	5	,3	4,2
	Árekstur/Bifreið varð fyrir tjóni	22	1,3	19,2
	Vegna trygginga, fá bætur	16	,9	13,9
	Í von um að endurheimta verðmæti	0	,0	,4
	Eignartjón	49	2,9	42,8
	Afbrot, ber að tilkynna það	7	,4	6,4
	Annað	15	,9	13,1
	Alls	115	6,7	100,0
	&Veit ekki	5	,3	
	Spurning á ekki við	1608	93,1	
	Alls	1612	93,3	
Alls		1728	100,0	

Af hvaða ástæðu voru eignaskemmdirnar ekki tilkynntar til lögreglu?

		Fjöldi	Hlutfall í %	Heildar %
Gildi	Minniháttar tjón	40	2,3	30,6
	Ólíklegt að lögreglan myndi gera nokkuð í málinu	8	,5	6,4
	Tilgangslaust, hefði ekki skilað árangri	54	3,1	40,8
	Mál fór beint til tryggingafélags	13	,7	9,7
	Annað	17	1,0	12,5
	Alls	132	7,7	100,0
	&Neitar	1	,0	
	&Veit ekki	1	,1	
	Spurning á ekki við	1593	92,2	
	Alls	1595	92,3	
Alls		1728	100,0	

Fannst þér lögreglan leysa vel eða illa úr málinu? (eignaskemmdir)

		Fjöldi	Hlutfall í %	Heildar %
Gildi	Mjög vel	30	1,7	25,8
	Frekar vel	33	1,9	28,0
	Hvorki vel né illa	18	1,0	15,0
	Frekar illa	13	,8	11,2
	Mjög illa	23	1,4	20,0
	Alls	117	6,8	100,0
	Veit ekki	6	,3	
	Spurning á ekki við	1605	92,9	
	Alls	1611	93,2	
Alls		1728	100,0	

Hafðir þú samband við lögreglu á árinu 2000 af öðrum ástæðum en nefndar voru hér á undan út af atviki sem átti sér stað?

		Fjöldi	Hlutfall í %	Heildar %
Gildi	Já	375	21,7	21,8
	Nei	1344	77,8	78,2
	Alls	1718	99,5	100,0
	Neitar	2	,1	
	Veit ekki	8	,4	
	Alls	9	,5	
Alls		1728	100,0	

Hvers vegna hafðir þú samband við lögreglu á árinu 2000?

		Fjöldi	Hlutfall í %	Heildar %
Gildi	Árekstur	44	2,6	12,4
	Tjón á bifreið	12	,7	3,4
	Tilkynna innbrot	11	,6	3,0
	Vegna hávaða/ónæðis	63	3,7	17,8
	Vegna ölvaðs ökumanns/ölvunaraksturs	10	,6	2,9
	Þjófnaður	12	,7	3,3
	Fjölskylduástæður	4	,2	1,2
	Hraðakstur	8	,4	2,1
	Tilkynna bruna	11	,6	3,1
	Líkamsrás/ofbeldi	17	1,0	4,7
	Læsti lykla inni í bíl	2	,1	,6
	Vegna skemmdarverks	13	,8	3,8
	Slys	16	,9	4,4
	Vegna umferðalagabrots	26	1,5	7,2
	Vegna ölvaðs manns á almannafæri	8	,5	2,2
	Grunsamlegar mannaferðir	4	,2	1,1
	Vegna atvinnu minnar	11	,7	3,2
	Annað	85	4,9	23,9
	Alls	357	20,6	100,0
	&Neitar	10	,6	
	&Veit ekki	6	,3	
	Spurning á ekki við	1355	78,5	
	Alls	1371	79,4	
Alls		1728	100,0	

Hvaða tegund afbrota telur þú vera mesta vandamálið á Íslandi?

		Fjöldi	Hlutfall í %	Heildar %
Gildi	Fíkniefnabrot	491	28,4	30,5
	Kynferðisbrot	151	8,7	9,4
	Þjófnaðu, innbrot	224	13,0	14,0
	Fjársvik vegna viðskipta	23	1,3	1,4
	Ofbeldi , líkamsárásir	659	38,2	41,0
	Umferðarlagabrot	32	1,8	2,0
	Annað, hvað?	21	1,2	1,3
	Öll afbrot jafn alvarleg	5	,3	,3
	Alls	1607	93,0	100,0
	Neitar	4	,3	
	Veit ekki	117	6,7	
	Alls	121	7,0	
	Alls	1728	100,0	

Telur þú að afbrot séu mikið eða lítið vandamál á Íslandi?

		Fjöldi	Hlutfall í %	Heildar %
Gildi	Mjög mikið	532	30,8	31,8
	Frekar mikið	764	44,2	45,6
	Hvorki mikið né lítið	245	14,2	14,6
	Frekar lítið	119	6,9	7,1
	Mjög lítið	16	,9	1,0
	Alls	1677	97,0	100,0
	Neitar	6	,3	
	Veit ekki	45	2,6	
	Alls	51	3,0	
	Alls	1728	100,0	

Telur þú refsingar hér á landi fyrir fíkniefnabrot séu of harðar, of vægar
eða hæfilegar?

		Fjöldi	Hlutfall í %	Heildar %
Gildi	Allt of harðar	39	2,3	2,6
	Heldur harðar	48	2,8	3,1
	Hæfilegar	522	30,2	33,7
	Heldur vægar	376	21,8	24,3
	Allt of vægar	562	32,5	36,3
	Alls	1547	89,5	100,0
	Neitar	13	,8	
	Veit ekki	167	9,7	
	Alls	181	10,5	
	Alls	1728	100,0	

Ert þú hlynnt(ur) eða andvíg(ur) því að Íslendingar taki upp dauðarefsingu við alvarlegum
glæpum, eins og morði að yfirlögðu ráði?

		Fjöldi	Hlutfall í %	Heildar %
Gildi	Mjög hlynnt(ur)	94	5,4	5,8
	Frekar hlynnt(ur)	100	5,8	6,2
	Hvorki hlynnt(ur) né andvíg(ur)	56	3,2	3,5
	Frekar andvíg(ur)	313	18,1	19,3
	Mjög andvíg(ur)	1061	61,4	65,3
	Alls	1625	94,1	100,0
	Neitar	26	1,5	
	Veit ekki	77	4,5	
	Alls	103	5,9	
Alls		1728	100,0	